

Als voorzitter van de G.N.A. in Nederland wil ik leden, adeptant-leden en belangstellenden, wijzen op de geruchten, die thans weer de ronde doen, n.l. dat Nieuw-Guinea voorbestemd is een JAPANSE KOLONIE te worden.

Jarenlang is door de N.G.-organisaties er naar gestreefd dit lege rijke gebied te doen reserveren voor de Indische Nederlanders en de Nederlandse overbevolking. Sinds Sept. 1945 vraagt men zich tevergeefs af: Welke plannen heeft de Lt.G.G. met N.G.? De deur van N.G. is tot op heden gegrendeld en steeds wanhopiger worden zij, die er jarenlang hun hoop op hebben gevestigd. Wordt thans eindelijk het masker afgeworpen en antwoord gegeven op de vraag: waarom N.G. niet bij de "Souvereine Verenigde Staten van Indonesia" werd ingedeeld? Waren wij inderdaad grote naefelingen, toen wij hoopden en...gelooften, dat dit was om onze idealen te helpen verwzenlijken?

Bovenvermeld gerucht betreffende de plannen van Mac Arthur om van ons N.G. een Jappenkolonie te maken, zijn niet nieuw. Het moet hem trouwens wel bevreemd hebben, dat Nederlands N.G. nog een gebied was, dat cultureel verre achterstaat bij Australisch N.G., dat ons N.G. volkomen vergeten was en men er toestanden aantreft, die nog precies zijn als tweeduizend jaren geleden. Het moet inderdaad wel de schijn wakken of de "Dutch" een dergelijk bezit niet waard zijn. Vandaar misschien het artikel in "De Tijd" van 10 November vorig jaar, waarin Australië voorstelde ons N.G. maar door de Jappen in cultuur te laten brengen.

Toen we in de achterliggende jaren in de kampen zaten, hebben we jarenlang op geruchten getoerd, die in vele gevallen een grote kern van waarheid bleken te bevatten. En dat is de reden, waarom deze "kabars angin" ons zo verontrusten.

Hoe het ook zij, hierin ligt een reden om met des te meer kracht de strijd om de status voort te zetten. Meldt U aan als lid bij de secretaris: Mr.M.D.van Heijningen Bosch, Postweg 80, Veendam, Tel.378 - de vorige secretaris vertrekt naar Indië - en stort de minimum contributie ad f.0.25 per maand op postrekening 518858 der G.N.A., Korreweg 187b, Groningen.

J.HESLINGA,
Voorzitter G.N.A.
Afd. Nederland.

Groningen, Nw.Ebbingestraat 106a.
Telefoon 29475.

..33285.

VIII. 12.5.

~~SECRET~~

UITGEBOKT

15 april

RE

08606

071249

Groter Nederland-Actie.

Ik heb de eer Uw Excellentie hiernaas ter kennisgeving aan te bieden afschrift van een schrijven van J. Heeling te Groningen, voorzitter van de "Groter Nederland-Actie", voorkomende in "Het laatste Nieuw uit Indië" van 12 April j.l., naar de inhoud waarvan ter bekorting verweten mag worden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Koninkrijk Nederland

AAN:
Z.E. de Minister-Prezident,
Z.E. de Minister van Overzeese Gebieden,
te
's-GRAYNHAGE.

J.G. Grubbendam.

I.D.

D E N H A A G .

Doss. 164/1.

's-Gravenhage, 13 September 1948.

Volgno.

16 SEP. 1948

ACD/45960

G E H E I M .

Hierbij wordt de aandacht gevestigd op onderstaand bericht, voorkomende in de "Nieuwe Courant" van Zaterdag 11 September 1948:

" Haagse Afd. Groter Nederland Actie opgericht.

" Onder leiding van dr. W.K.H. Feuilletau de Bruyn werd "gisteravond in "Gouden Regen" de oprichtingsvergadering ge-
"houden van de Haagse afdeling van de "Groter Nederland Actie"
"de eerste afdeling hiervan in Nederland.
"Als voorlopig bestuur werden geïnstalleerd; voorzitter, oud-
"resident N.W. van Hartingsveld, secr. N.E. Nowack, penning-
"meester C.P. Borghardt en leider van de propagandacommissie
"W.L. Westerkamp.
"Kapitein C.T. Berg van het KNIL, stichtte in Siam direct na
"de Japane capitulatie onder Nederlandse ex-krijgsgevangenen
"de "Groter Nederland Actie".
"Dr. Feuilletau de Bruyn belichtte doel en streven van de
"GNA, die met alle wettelijk geoorloofde middelen streeft
"naar het verkrijgen van een eigen status, rechtstreeks onder
"de kroon van Nieuw-Guinea."

Van welingelichte zijde werd vernomen, dat zeer waar-
schijnlijk "Nationaal Réveil" een fusie zal aangaan met de
"Groter Nederland Actie".

Op 13 September 1948 verzonden aan C.V.D.

v.d. C.v.P.:

25 OCT. 1948

D/48139

Kort verslag van de Contactavond van de Afdeling Den Haag van de "Groter Nederland Actie" (G.N.A.), gehouden op Zaterdagavond, 16 October 1948 in de grote zaal van de "Dierentuin" alhier.

Zaalcapaciteit 1000 personen.

Door plm. 400 à 500 dames en heren, onder wie zich een groot aantal Indische Nederlanders bevond, werd deze contactavond bijgewoond.

- Om + 20.15 uur opende de voorzitter, oud-Resident x) N.W. VAN HARTINGSVELD, met een kort woord de contactavond. Hij heette de aanwezigen welkom en sprak zijn voldoening uit over de vrij grote opkomst. Spreker hoopte, dat de "G.N.A." zal uitgroeien tot een krachtige groep, die zal streven naar de verwezenlijking van haar doelstellingen. Deze doelstellingen omvatten de navolgende 4 punten:
1. Verkrijging van een status voor Nieuw Guinea, rechtstreeks onder de Kroon;
 2. Het vragen van steun aan de Regering bij de immigratie van de Indische Nederlanders en andere Nederlandse Volksgroepen naar Nieuw Guinea;
 3. Uitbreiding van de emigratie-mogelijkheden naar Nieuw Guinea;
 4. De onomstotelijke vaststelling van eigendomsgrondrechten in Nieuw Guinea.

Na de hoop te hebben uitgesproken, dat velen zich als lid van de "G.N.A." zouden opgeven bij de in de zaal aanwezige penningmeester:

- 7) Cezar Paul BURCHARDT, geboren te Makassar, 13 December 1890, gepensionneerd Bosarchitect, wonende Hugo de Grootstraat 32 te Den Haag, gaf spreker het woord aan de heer x) Dr. V.K.H. BEUILETAU DE BRUYN (personalia bekend).

Enige dagen geleden, aldus spreker, verscheen er in de pers een regeringscommuniqué, dat Nieuw Guinea, zolang de bevolking nog niet in staat is zelf te beslissen, geplaatst zal worden onder de interim regering en de vertegenwoordiger van de Kroon. Dit betekent dus, dat Nieuw Guinea een plaats zal innemen in de Verenigde Staten van Indonesië. Reeds na de Japanse capitulatie werd in de gevangenkampen in Siam, toen men aldaar de toestanden op Java vernam, door militairen van het K.N.I.L. besloten de "Groter Nederland Actie" te stichten. Spreker gaf een beschouwing over de Indische Nederlanders, die hij in 3 groepen splitste, t.w.:

- I. De Warga Negara's, dat zijn zij, die het Indonesische staatsburgerschap wensen te aanvaarden;
- II. Zij, die de "Groter Nederland Actie" steunen en
- III. De afvalligen, wie alles koud laat en vertrouwen, dat Nederland hen wel niet in de steek zal laten.

Hij zette verder uiteen waarom de keus van de "G.N.A." op Nieuw Guinea is gevallen. Dit houdt verband met de grondrechten, die hier gemakkelijker zijn te verkrijgen dan elders in Indonesië. Ook op Nieuw Guinea kan men tenminste Nederlander blijven.

Verder schetste hij de moeilijkheden, die de Indische Nederlanders in Indonesië staan te wachten. Zij, die ambtenaar zijn, zullen over enkele jaren wel door Indonesiërs worden vervangen, terwijl zij, die in particuliere Westerse bedrijven werkzaam zijn, door nationalisering van deze bedrijven, ook brodeloos zullen worden. Daarom dienen zij zich op Nieuw Guinea te vestigen, waar kansen bestaan om nieuwe maatschappij te scheppen. Verder/sprak hij ook de moeilijkheden-

/ eigen

/be-

heden in Nederland. Nederland is thans een arm land en als we Indië kwijt zijn, dan is ook hier een groot aantal werklozen te verwachten. Daarom zou het aanbeveling verdienen, dat vele Nederlanders naar Nieuw Guinea transmigreren. Maar als Nieuw Guinea onder de Federale regering komt, kan men ook daar geen Nederlander meer blijven.

In de Noodwet, die thans de Tweede Kamer is aangeboden, staat niets over Nieuw Guinea vermeld. Daarom, riep spreker uit, is het tijd, dat de regering met een daad van grote wijsheid zal tonen zijn plicht te doen en de Indische Nederlanders als vrije Nederlanders een kans geeft door Nieuw Guinea als Kroonkolonie te verklaren en als stamland voor de Indische Nederlanders. Met de woorden "Wij eisen de vrijheid voor de Indische Nederlanders" besloot spreker zijn rede. Hierna werden enkele cabaretnummers gegeven en werd het geheel met een bal besloten.

negie

Verzonden op 20 October 1948
aan: Ministerie van Algemene Zaken.

hy

Volgno.

15 JULI 1949.

ACD/66121

15 Juli 1949.

NOTITIE VAN B.VIII.

Ontvangen van B.III.

Verzoeken te agenderen en bijvoeging stukken
over "Groter Nederland Actie", waarna s.v.p.
terug aan B.VIII.

B.VIII.

III. Verspreid (huis aan huis) te Rijswijk op 12.7.49

MANIFEST VAN DE AFDELING NEDERLAND
VAN DE GROTER NEDERLAND ACTIE

B III

Capitulatie in Indonesië.

Aan de Leden van het Kabinet
en de Staten-Generaal.

Sukarno is terug in Djocdja en de Nederlandse Regering heeft hem voorzien van wapens, vrachtauto's en militaire uitrustingsstukken.

Is het waar, dat Zij hem ook f 50 miljoen heeft voorgeschoten voor het 2de halfjaar 1949, om hem in de gelegenheid te stellen zijn op terreur gevestigd gezag weer over Djocdja te herstellen? Is het waar, dat grote gebieden op Java en Sumatra weer aan de republiek zullen worden teruggegeven?

Is het waar, dat wederom duizenden loyale Indonesiërs aan de wraak van de republikeinen zullen worden overgeleverd?

Is het waar, dat de Nederlandse regering nogmaals f 200 miljoen voor het 2de halfjaar 1949 beschikbaar zal stellen om Sukarno's gezag in de gebieden buiten Djocdja te herstellen?

Is het waar, dat wij als gewillige dienaren van de Commissie van de Verenigde Naties, getracht hebben de vriendschap van kwaadwillige en onbetrouwbaar gebleken Indonesiërs, die talloze Nederlanders en loyale Indonesiërs op de meest wreedaardige wijze hebben vermoord, te kopen? Dan is het antwoord op onze houding, dat de onder-voorzitter van het werkomité van het Republikeinse Parlement in Djocdja heeft gegeven, toen hij verklaarde dat de strijd met de Nederlanders nu eigenlijk pas begint, wel zeer duidelijk geweest.

Is het waar, dat de regering tienduizenden Indische Nederlanders op genade en ongenade aan de Indonesiërs wil overleveren als dank voor de loyaliteit, die zij tijdens de oorlog aan de Nederlandse zaak hebben betoond?

Hebben daarvoor duizenden Hollandse jongens hun leven gegeven?

Nederlanders, kunt gij die schande aanvaarden?

Is Uw eergevoel zo diep gezonken?

Waarom aanvaardt gij, dat een kabinet, dat ons zulke onduldbare vernederingen doet ondergaan, nog langer blijft regeren?

Leiders en leden van politieke partijen, Kamerleden en gij allen, die het vaderland lief hebt,

WORDT WEER UZELVE, NEEMT UW LOT IN EIGEN HAND.

WEG MET BUITENLANDSE INMENGING.

WEG MET DE TEGENWOORDIGE REGERING.

LEVE HET VADERLAND!

De voorzitter van de Afdeling Nederland
van de Groter Nederland Actie,
Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

29 Juli

9.

B 66121.
66n.

xx ~~XXXX~~

VIII (II) TV.2.

Dienstgeheim.

Manifest "Groter Nederland
Actie".

UITGEBOERI

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie
afschrift aan te bieden van een manifest
van de Afdeling Nederland van de "Groter
Nederland Actie", hetwelk op 12 Juli 1949
te Rijswijk (Z.H.) huis aan huis werd ver-
spreid en naar de inhoud waarvan ik mij
verwijzing moge veroorloven.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Mr. L. Einthoven.

Z.E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen
(t.s.v. de Heer Chef van het Kabinet)

te

*S-GRAVENHAGE.

AFSCHRIJFT.

MANIFEST VAN DE AFDELING NEDERLAND
VAN DE GROTER NEDERLAND ACTIE.

CAPITULACIE IN INDONESIA.

Aan de Leden van het Kabinet
en de Staten-Generaal.

Sukarno is terug in Djoeja en de Nederlandse Rege-
ring heeft hem voorzien van wapens, vrachtauto's en militaire
ausrustingstukken.

Is het waar, dat zij hem ook f.50 miljoen heeft voorge-
schoten voor het 2de halfjaar 1949, om hem in de gelegenheid
te stellen zijn op terreur gevestigd gezag weer over Djoeja
te herstellen?

Is het waar, dat grote gebieden op Java en Sumatra weer aan
de republiek zullen worden teruggegeven?

Is het waar, dat wederom duizenden loyale Indonesiërs aan de
wraak van de republikeinen zullen worden overgeleverd?

Is het waar, dat de Nederlandse regering nogmaals f 200 mil-
lioen voor het 2e halfjaar 1949 beschikbaar zal stellen om
Sukarno's gezag in de gebieden buiten Djoeja te herstellen?

Is het waar, dat wij als gewillige dienaren van de Commissie
van de Verenigde Naties, getracht hebben de vriendschap van
kwadwillige en onbetrouwbaar gebleken Indonesiërs, die

tallose Nederlanders en loyale Indonesiërs op de meest
wreedwaardige wijze hebben vermoord, te kopen? Dan is het

antwoord op onze houding, dat de onder-voorzitter van het
werkcomité van het Republikeinse Parlement in Djoeja heeft
gegeven, toen hij verklaarde dat de strijd met de Nederlan-
ders nu eigenlijk pas begint, wel zeer duidelijk geweest.

Is het waar, dat de regering tienduizenden Indische Neder-
landers op genade en ongenade aan de Indonesiërs wil over-
leveren als dank voor de loyaliteit, die zij tijdens de oor-
log aan de Nederlandse zaak hebben betoond?

Hebben daarvoor duizenden Hollandse jongens hun leven gege-
ven?

Nederlanders, kunt gij die schande aanvaarden?

Is Uw eergevoel zo diep gesonken?

Waarom aanvaardt gij, dat een kabinet, dat ons zulke on-
duidbare vernederingen doet ondergaan, nog langer blijft re-
geren?

Leiders en leden van politieke partijen, Kamerleden en gij
allen, die het vaderland lief hebt.

WORDT WER UZELVE, NEEMT UW LOT IN EIGEN HAND.

WEG MET NIETLANDSE INMENSING.

WEG MET DE TEGENWOORDIGE REGERING.

LIEVE HET VADERLAND!

De voorzitter van de Afdeling Nederland
van de Groter Nederland Actie,
Dr.W.K.H. Peulietna de Bruyn.

Volgno.
15 JULI 1949
ACD/ 66124

NOTITIE VAN B.VIII.

15 Juli 1949.

Ontvangen van B.III.

Verzoeken te agenderen en terug aan B.VIII.

B.VIII.

's-GRAVENHAGE, 2 Juli 1949

Aan
de Leden van de Ministerraad,
de Staten-Generaal en de Raad
van State,

's - G r a v e n h a g e

Het bestuur van de Groter Nederland Actie, Afd. Nederland moge, mede namens de Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwenbond en de Vereniging Kolonisatie Nieuw-Guinea, voor het ondervolgende Uwe aandacht verzoeken.

Door de jongste politieke gebeurtenissen in Indonesië is het vertrouwen van de Indische Nederlanders en andere loyale, niet-republikeinse bevolkingsgroepen in de politiek van de Nederlandse regering ernstig geschokt.

Hoewel er grote waardering is voor de leden van het Parlement voor hetgeen zij individueel voor de zaak der Indische Nederlanders hebben gedaan, is hun streven niet door meerderheidsbeslissingen in de Staten-Generaal onderstreept en zijn de praktische resultaten onbevredigend. Men voelt zich door de Nederlandse Regering, het Nederlandse Parlement en het Nederlandse volk in de steek gelaten. De redenen van deze vertrouwenscrisis moge in het ondervolgende nader worden belicht.

**DE INDISCHE NEDERLANDERS
ONDER DE JAPANESE BEZETTING.**

De geschiedenis van het bittere leed, dat de Indische Nederlanders tijdens de Japanse bezetting in de concentratie-kampen hebben geleden, is in Nederland voldoende bekend.

Vrijwel onbekend is echter, dat de correcte relaties, die aanvankelijk tussen de Japanners en de Nederlanders hebben bestaan, een doorn in het oog waren van Soekarno en Hatta. Beiden hebben daarop met klem bij het Japanse Hoofd van het Militair Gezag, de generaal-majoor

*Thomson
van
aan
dat
Japan
Hatta
Londens
& militaire*

Harada, op internering van de Nederlandse bevolking aangedrongen. Dit feit is door de majoor Tanaguchi Kyoshi, die in 1942/'43 hoofd van de Kempetai te Batavia was en door John D. Huzumi, tolk bij de Krijgsraad te Batavia op 17 November 1946 bevestigd.

Het zijn deze beide republikeinse leiders geweest, die door blankenhaat gedreven, de name-loze ellende van de Indische Nederlanders tijdens de Japanse bezetting hebben helpen veroorzaken. Het is Soekarno geweest, die door zijn ophitsende redevoeringen mede verantwoordelijk moet worden gesteld voor de talloze moorden op Indische Nederlanders tijdens de zogenaamde „bersiap-periode” van het najaar van 1945.

Het is dan ook voor de Indische Nederlanders ten enenmale onbegrijpelijk, hoe de Nederlandse regering kan verwachten, dat het mogelijk is om met deze uitgesproken blankenhaters, die nog nimmer hun beloften zijn nagekomen, in een Nederlands-Indonesische Unie samen te werken.

**NEDERLANDS-INDIË NA DE
JAPANESE BEZETTING.**

Door twee oud-ministers, de Commandant van het Veldleger in de oorlogsdagen, een vice-president van de Raad van Indië en anderen, is in 1948 een klacht bij de Tweede Kamer ingediend, waarbij aan Dr. van Mook, de regering-Schermerhorn-Drees en in het bijzonder aan Minister Logemann ten laste werd gelegd, dat zij in strijd met de Grondwet, de Wetten en Algemene Maatregelen van Bestuur, Nederlands-Indië onder de dictatuur hadden gebracht van Dr. van Mook. In verband daarmee bestaan zeer ernstige vermoedens, dat deze bewindsmannen zich schuldig gemaakt hebben aan het strafbare feit van Art. 355, sub 3, van de Nederlandse Strafwet en Art. 79 (2) van de Grondwet. Wat toch is het geval? Bij het Londense Besluit D 65 was bepaald, dat zolang Indië nog geheel of gedeeltelijk bezet was, het Algemeen Bestuur van Nederlands-Indië gevestigd zou worden in de nabijheid van bedoeld gebiedsdeel. Aan Dr. van Mook moest men in deze phase wel

dictatoriale bevoegdheden toekennen, omdat de controlerende organen, n.l. de Volksraad en de Raad van Indië, niet konden functioneren.

Maar tegelijkertijd werd in het Londense Besluit D 66 bepaald, dat zodra een deel van enige omvang van Nederlands-Indië weer onder ons eigen bestuur kon worden gesteld, dit besluit in werking zou treden. Een tijdelijke Volksraad zou dan in het leven moeten worden geroepen om de bevolking van Nederlands-Indië weer medezeggenschap te geven in Indische aangelegenheden en zo mogelijk aldaar ook een Raad van Indië te benoemen. Dat zou dus het einde betekenen van de dictatuur van Dr. van Mook. Opzettelijk werd echter door Dr. van Mook en de regering Schermerhorn-Drees het Besluit D 66 niet van kracht verklaard.

Dit opzet blijkt ten duidelijkste uit de volgende woorden op pagina 113 van het boek van Dr. van Mook, getiteld „Indië, Nederland en de wereld“: „Zo werd in de dagen van December 1945 en Januari 1946 het gemeenschappelijk inzicht bereikt (door Dr. van Mook en het Kabinet „Schermerhorn-Drees), dat men inderdaad het recht van Indonesië op onafhankelijkheid moest erkennen, maar dat tegelijkertijd het recht van „zelfbeschikking kon worden verwezenlijkt. . . .” Intussen werd het Nederlandse Parlement en het Nederlandse volk van deze beslissing, die in strijd was met de Grondwet en de Wet op de Indische Staatsregeling, onkundig gehouden.

Om dit plan uit te voeren en verzet van de Indische burgerij onmogelijk te maken werd eenvoudig besloten hen door „détournement de pouvoir” van hun burgerschapsrechten te berooven.

Deze daad reikte in haar gevolgen verder dan de uitschakeling door Hitler van de Duitse Rijksdag. Want de Rijksdag bleef, zij het ook in uitgeholde vorm, bestaan. Maar de beide eerste progressieve Nederlandse regeringen na de IIde wereldoorlog hebben op onwettige wijze de instelling van een tijdelijke Volksraad helemaal verhinderd om, voorzover zij regeermacht konden uitoefenen, totalitair te kunnen regeren in Indië.

Onbekend met het bestaan van de besluiten D 65

en D 66. vroegen de afgevaardigden naar de Conferentie van Pangkal Pinang, die in de eerste helft van October 1946 plaats had, om wederinstelling van een voorlopige Volksraad. **Aan dit verzoek is nimmer voldaan.** Dit is een van de zwartste bladzijden van de geschiedenis der Nederlandse democratie. Zelfs een autoritair volk als de Japanners heeft tijdens de bezetting van Indië een adviserende Volksraad in het leven geroepen, om althans een schijn van medezeggenschap en democratie te bewaren. Maar nog erger was, dat over de aanklacht, die door de beide oud-ministers cum suis bij de Tweede Kamer was ingediend, welk College moest beslissen of er aanleiding was om de schuldigen naar de Hoge Raad te verwijzen, zelfs geen debat werd gevoerd. Had dan de eed op de Grondwet alle inhoud voor Ministers en Kamerleden verloren, vroeg de Indische Nederlander zich af? Kon men dan nog wel langer op het Nederlandse woord staat maken? **Door deze houding sanctioneerde de Tweede Kamer het staatsmisdrijf, waarop in art. 355, sub 3, gevangenisstraf is gesteld. Dit betekent een zeer ernstige aantasting van het geldende Nederlandse Staatsrecht.**

Voor de stelling, dat het Nederlandse woord zeer ernstig gedevalueerd is, zijn dus zeer goede gronden aan te voeren.

INDONESIË EN DE NIEUWE GRONDWET.

Daar de Indische Nederlander op onwettige wijze in een staat van politieke onmondigheid werd gehouden, heeft de Indische Nederlander zich niet over de Nieuwe Grondwet kunnen uiten. Bij wet werd het mogelijk gemaakt dat de soldaten van het K.L. die in Indië dienden hun stem over de Grondwetsherziening uitbrachten. Maar men dacht er niet aan om ook de Indische Nederlanders daartoe bij wet in de gelegenheid te stellen.

In die nieuwe Grondwet was in Art. 209 het beginsel neergelegd van de verdeling van de soevereine macht tussen de Unie-organen en de V. S. v. I. Zonder die souvereiniteit van de Unie-organen, zou er niets terecht kunnen komen van de nieuwe rechtsorde „een en ander onder waarborgen voor de rechtszekerheid, de fundamentele

maenselijke rechten en vrijheden en een deugdelijk bestuur".

Het is natuurlijk overbekend, dat dit niet het standpunt is van de P. v. d. A., die de Unie ziet als een soort Benelux-verhouding, waarbij van een soevereine macht der Unie-organen ternauwernood sprake is. Zij streeft een „lichte Unie" na, in tegenstelling met de Grondwet, die door de te scheppen waarborgen, die gehandhaafd zullen worden door de Unie-organen, een „zwarte Unie" tot stand wil brengen. (Zie het debat in de Eerste Kamer van 25 Mei 1949). De P.v.d.A.-fractie heeft echter vóór deze nieuwe Grondwet gestemd en daarop de eed afgelegd en is daaraan gebonden.

Ieder Kamerlid, dat van dit beginsel in de Grondwet afwijkt, maakt zich derhalve schuldig aan meened.

Met verbazing namen de Indische Nederlanders dan ook kennis van de verklaring, die door Dr. v. Royen op 14 April 1949 is afgelegd in een vergadering te Batavia van de Unie. Daar verklaarde hij, dat bij het tot stand komen van de Nederlands-Indonesische Unie „geen rechten zullen worden overgedragen, dan die welke een van de partijen zal toestaan".

Daar werd door hem op 15 April aan toegevoegd, „dat de Uno-organen geen veto-recht of macht zullen hebben om zich te mengen in het bestuur van de deelgenoten van de Unie, dan wel in de binnenlandse aangelegenheden van de deelstaten". (Zie tekst Weekoverzicht Overzeese Gebiedsdelen, No. 13, p. 4). Volgens Dr. van Royen werd dit volgens de Nederlandse Grondwet niet dwingend aan de Indonesische wederpartij opgelegd.

Deze verklaring van Dr. van Royen is kennelijk in strijd met letter, geest en wordingsgeschiedenis van Art. 208 en Art. 209 (4) van de Grondwet, waarbij van waarborgen voor de rechtszekerheid wordt gesproken. Van waarborgen door Uno-organen kan nimmer sprake zijn, als deze niet in kunnen grijpen als er geen deugdelijk bestuur is, waarvoor onze Grondwet borg staat.

Het is moeilijk aan te nemen, dat deze internationaal bindende verklaring, die in strijd met de Grondwet moet worden geacht, zonder medeweten van het Kabinet is afgelegd.

De oud-minister Jonkman heeft dan ook dadelijk in de Eerste Kamer de gelegenheid aangegrepen om vast te stellen, dat de Nederlandse regering door deze uitspraak van Dr. van Royen gebonden was en dat de regering zich dus op de lichte Unie had vastgelegd. Minister Maarseveen gaf daarop te kennen, dat de regering daaromtrent nog geen beslissing had genomen. Zij zou daarover eerst het advies van de negen mannen inwinnen en zich daarna daarover beraden. (Handelingen Eerste Kamer 1949, p. 624).

De regering heeft zich nergens over te beraden, maar de Grondwet uit te voeren en de waarborgen voor rechtszekerheid te scheppen. Daarop heeft zij de eed afgelegd.

Elders verklaart Minister Maarseveen, dat de Nederlandse regering zich geen enkele afwijking van de Grondwet zal veroorloven en slechts een rationele interpretatie daarvan zal aanvaarden. (Handelingen Eerste Kamer 1949, p. 626). Maar een interpretatie, zoals die door Dr. van Royen is gegeven is kennelijk in strijd met de Grondwet en verwacht had kunnen worden, dat de Nederlandse Regering deze verklaring onmiddellijk zou hebben recht gezet. Dit is niet geschied. Het is voor de Indische Nederlanders een bittere teleurstelling, dat toen het ging om deze principiële waarborgen, geen enkel lid van de Eerste Kamer in de bres is gesprongen, die door de regering in de nieuwe Grondwet is geschoten, om die te dichten. Zij menen dat hoe krachtig parlementsleden ook individueel voor de zaak der Indische Nederlanders hebben gepleit, iets wat door deze bevolkingsgroep in hoge mate wordt gewaardeerd, zij in hun strijd alleen staan. Men neigt tot de conclusie dat de meerderheid in de Staten-Generaal zich, zodra het gaat om principiële beslissingen ten aanzien van waarborgen voor de rechtszekerheid, neerlegt bij de regeringsbesluiten, ook al zijn die in strijd met de Grondwet.

Op grond van het bovenstaande is dan ook ernstige twijfel gerezen onder de Indische Nederlanders, of de in de Grondwet geëiste waarborgen ten aanzien van de rechtszekerheid door de Nederlandse regering wel ooit zullen worden verstrekt. Door de ervaring wijzer geworden, kan

men in het beleid der Nederlandse regering geen vertrouwen stellen, voor en aler die regering met positieve voorstellen komt ten aanzien van de wijze, waarop de rechtszekerheid zal worden gewaarborgd.

Met bezorgdheid vraagt die groep zich dan ook af, of de regering weer opnieuw ontrouw zal worden aan de fundamentele beginselen, die in de Grondwet zijn neergelegd, waardoor de bevolkingsgroep van de Indische Nederlanders op genade en ongenade zal worden overgeleverd aan de Indonesiërs.

Zo is de mening versterkt onder de Indische Nederlanders, dat het Nederlandse volk de loten van eigen stam verraadt.

DE INDISCHE NEDERLANDERS EN DE WENS OM HET NEDERLANDERSCHAP TE BEHOUDEN.

De talrijke moorden op planters en andere Indische Nederlanders en op loyale inheemsen, laten niet de minste twijfel, dat er zonder een sterke gewapende macht van de rechtszekerheid in Indonesië niet veel terecht zal komen. Thans is slechts van enige rechtszekerheid sprake in de grote steden en de onmiddellijke omgeving daarvan, maar niet op het platte land.

Als inderdaad waar is, dat het in het voornemen der regering ligt om 40.000 man troepen te doen repatriëren en daarvoor in de plaats slechts 12.000 man terug te zenden, zou dit wel op een zeer grote mate van onverschilligheid voor het recht en de veiligheid van Indische Nederlanders en loyale Inheemsen duiden van de zijde der Nederlandse regering. **Men zal dan het volste recht hebben om te spreken over het in de steek laten van de Indische Nederlanders door het Nederlandse volk.**

Evenmin is te verwachten, dat er dan van uitoefening van de Christelijke godsdienst veel terecht zal komen. Dr. F. I. Backer, de Zendingconsul, schrijft in het Kerkblad van 15 Maart '49, dat Christelijke onderwijzers, die een school willen openen, bedreigd worden met het in brand steken van hun woning, terwijl de Christengemeenten het zeer arm hebben en veel honger lijden.

De Indische Nederlanders verwachten dan ook, dat ook al worden zij Indonesisch burger, van

een redelijke behandeling in de V.S.I. geen sprake zal zijn. Prof. Soepomo zegt daaromtrent in de „Mimbar Indonesia” van 23 April 1949, dat Indische Nederlanders, die geen Indonesisch burger willen worden, als vreemdelingen zullen worden beschouwd. Wel zullen zij als Nederlander een bijzondere positie genieten op het gebied van handel en vrije beroepen. Maar zij zullen een minderheidsgroep vormen, **die geen politieke rechten heeft.** Nederlandse ambtenaren zullen zodra Indonesiërs hen kunnen vervangen, worden ontslagen.

Een deel der Indische Nederlanders zal misschien nog als employé's van ondernemingen aan het werk kunnen blijven. Maar binnen enkele jaren zal men net als in Burma de Westerse ondernemingen nationaliseren en de Indische Nederlanders ontslaan. Er moge aan herinnerd worden, dat in Art. 33, sub 2 en 3, van de Grondwet der Republiek, het nationalisatiebeginsel is neergelegd. Een economische debâcle kan dan in de V.S.I. niet uitblijven.

Als een gevolg van dat alles zal de bevolkingsgroep der Indische Nederlanders snel verpauperiseren. Maar zouden zij dan het Indonesisch burgerschap hebben aanvaard, dan zal de Nederlandse regering hen natuurlijk iedere verdere hulp en steun onthouden, om de simpele reden dat zij geen Nederlandse staatsburgers meer zijn. **Een der handelingen van de Indische regering van Dr. van Mook, die het meeste verbittering heeft gewekt, is dat deze zich van de zorg van deze bevolkingsgroep heeft pogen te ontdoen, door aan een regeringsambtenaar, die eens tot de leidende personen van deze groep heeft behoord, opdracht te geven, om de Indische Nederlanders te overreden om warga negara (Indonesisch burger) te worden. Dan was de Nederlandse regering van hen af.**

Het merendeel van de Indische Nederlanders staat scherp afwijzend tegenover het Indonesisch burgerschap al wordt vooral ruime publiciteit gegeven aan de propaganda van een kleine groep, **die ongeveer twintig leden telt**, de zogenaamde Indisch-Nederlandse Partij van Werbata en Snell, die als handlangers fungeren van de republikeinen. Dit wordt alleen gedaan om het Nederlandse volk te misleiden.

Tijdens de oorlog heeft 10 à 15% van de groep der Indische Nederlanders het leven gelaten voor de Nederlandse zaak, meer dan welke Nederlandse bevolkingsgroep ook, met uitzondering van de Joden. Ongeveer 80% van het Nederlandse element van het Indische Leger bestaat uit Indische Nederlanders en nog dagelijks wordt van hen het offer van hun leven geëist voor de Nederlandse zaak. Wat doet het moederland daarvoor terug? Is het misschien afkeurenswaardig in de ogen van progressief Nederland, dat men alles doet om zijn Nederlanderschap te behouden? Wat heeft het moederland gedaan, om deze Indische Nederlanders bij te staan in hun strijd voor het behoud van het Nederlanderschap, hun Christelijke Godsdienst en hun Nederlandse cultuur? Heeft het moederland wel voldoende begrip voor de sociale noden van deze bevolkingsgroep? Waar is er in enige wet sprake van dat Indische Nederlanders minder rechten hebben, dan die uit het moederland? Is dan niet door Minister Drees met nadruk ontkend dat Indische Nederlanders tot een andere categorie van Nederlanders behoren, dan die van het moederland?

Hoe het ook zij, van regeringszijde is nimmer een serieuze poging gedaan, om zich met de Indische Nederlanders te beraden over een constructieve oplossing voor hun toekomst. Men wist niets beters dan hen aan te raden om hun Nederlanderschap maar prijs te geven en warga negara te worden, om voor goed op een gemakkelijke wijze van hen af te zijn.

Ondanks de beloften dat de slachtoffers van oorlog en terreur in ruime mate zouden worden schadeloos gesteld, is van een werkelijke rehabilitatie tot nog toe nog geen sprake geweest, terwijl gevreesd wordt dat daar nooit sprake van zal zijn.

Commissies zijn bezig zich te beraden over de toekomstige rechtspositie van overheids personeel in Indonesië en in zake de financiering der Indische pensioenen. Tot concrete voorstellen is het echter niet gekomen.

Intussen is er een cardinaal punt, waarvoor geen commissies nodig zijn. Iedere ambtenaar moet het recht hebben te beslissen of hij al dan niet over wil gaan in dienst van de V. S. v. I., terwijl

hem vrijheid moet worden gelaten om de dienst met vervroegd pensioen te verlaten, als hij daar niet toe bereid is. De regering staat echter op het standpunt dat zij aan de ambtenaren niet zonder restrictie de vrije keus kan laten, omdat zij dan te kort zal schieten in de nakoming van de overeenkomsten en beloften te Linggadjati en Malino gedaan. Dat is echter geen rechtsgrond waarop zij haar ambtenaren kan dwingen om in dienst van een andere soevereine staat te treden, wanneer zij dit niet wensen. Die ambtenaren hebben een dienstverband aangegaan met het Nederlands-Indisch Gouvernement, maar niet met de V.S.v.I. Niet de ambtenaren, maar de regering heeft verplichtingen aangegaan en zij zelf moet dan de middelen vinden om die na te komen. Van even grote willekeur getuigt het feit, dat men nog altijd ambtenaren dwingt om in dienst te blijven op grond van de burgerdienstplicht, die tijdens de oorlogsjaren werd ingesteld. Wel heeft de regering beloofd dat zij enigszins aan deze grieven tegemoet zal komen, maar zij zullen niet geheel worden weggenomen. Dit alles is ten enenmale onbevredigend.

Geen volledige vrijheid bestaat tenslotte voor transfer van spaargelden naar Europa of elders buiten Indonesië, waardoor velen gedwongen worden in Indonesië te blijven, daar zij elders slechts in beperkte mate over hun kapitaalbezit kunnen beschikken. Zo brengt de toekomst voor de Indische Nederlanders vele onzekerheden. Maar het ergste is wel, dat indien zij in de V.S. v.I. zouden verpauperiseren, er tot nu toe geen garantie is, dat zij naar Nieuw-Guinea zouden kunnen transmigreren als laatste toevluchtsoord. Het is natuurlijk uitgesloten, dat men op stel en sprong een paar honderdduizend Indische Nederlanders naar Nieuw-Guinea kan overbrengen, maar dat zal in een tijdsverloop van 8 à 10 jaar wel mogelijk zijn, indien de regering daartoe krachtig zou willen medewerken. Maar dat zou geen zin hebben, als men aldaar zijn Nederlanderschap niet zou kunnen behouden, wat alleen mogelijk is, als Nieuw-Guinea zijn huidige status behoudt en de huidige bestuursvorm daar wordt gehandhaafd. Maar tot nu toe heeft de Nederlandse regering zich over die status niet positief uitgesproken.

**DE GEWETENSVRAAG DER
INDISCHE NEDERLANDERS.**

Nog steeds heeft de Nederlandse regering de Indische staatsburgers van de groep der Indische Nederlanders in de staat van onmondigheid gehouden en ondanks al het grove onrecht dat hen als staatsburgers is aangedaan, zijn zij tot nog toe loyaal gebleven. Maar er is ernstige twijfel ontstaan in de harten van vele Indische Nederlanders, zowel militairen als burgers. Zij allen komen voor de gewetensvraag te staan of men, als de regering kennelijk in strijd handelt met de Grondwet die zij zelf tot stand heeft helpen brengen, naar eer en geweten verplicht is de bevelen van een dergelijke regering op te volgen. Onze soldaten vechten voor **het herstel en het scheppen van waarborgen van recht en orde, zoals dat in de nieuwe Grondwet duidelijk omschreven staat.** Burger-ambtenaren en officieren hebben trouw gezworen aan de wetten en de Grondwet, maar niet aan een regering, die ontrouw mocht worden aan Grondwet en Wet, zoals de beide eerste na-oorlogse regeringen dat zijn geweest. En als er gerechte twijfel ontstaat, dat ook deze Nederlandse regering zich wederom, ondanks de mondelinge verklaringen **de facto** niet aan de Grondwet houdt, wat staat dan militairen en burger-ambtenaren te doen?

Voor wat de militairen betreft, is het „Befehl ist Befehl”, eens de grondslag van de krijgstuicht, sedert Neurenberg internationaal niet meer aanvaardbaar. Dit heeft de Nederlandse regering in haar antwoord op vragen van de heren Van der Goes van Naters en Vorrink omtrent de weigering van minderen om een kampong in brand te steken uit oorlogsnoodzaak, met zoveel woorden ook als de Nederlandse rechtsopvatting erkend. Iedere officier en ambtenaar heeft derhalve te beoordelen of de Nederlandse regering of zijn lastgever de Grondwet en de wetten, die gericht zijn op de instandhouding van het Vaderland, niet schendt. Vooral officieren en minderen zijn trouw aan het Vaderland verplicht en wat iedere officier te doen staat heeft wijlen Minister Idenburg al in 1908 in de Tweede Kamer uiteengezet. (Handelingen 1908, p. 350).

„...de militair behoort uit te voeren wat be-

volen is. Maar stel nu een meerdere, die in tijd van oorlog zijn ondergeschikte gelast een daad van verraad aan het Vaderland te plegen. Moet dan de mindere ook gehoorzamen? Neen, Mijnheer de Voorzitter, hij weigert en pleegt een overtreding tegen de krijgstuicht en hij pleegt nog een andere als hij die meerdere in de gevangenis laat zetten of hem overlevert. Dat is zijn plicht omdat boven de soldatengehoorzaamheid gaat de liefde tot en de trouw aan het Vaderland.”

In Djocja heerst de guerilla-oorlog. De eenvoudige soldaat vraagt zich af: „Is de herbezetting van de residentie Djocja door de Republiek geen verraad aan de Nederlandse zaak?” Er wordt op de consciëntie van de Nederlandse soldaat en ambtenaar een zware wissel getrokken.

Toen Dr. van Mook na de oorlog in strijd met de Grondwet en de wet en in samenwerking met de Nederlandse regering de dictatoriale macht in handen kreeg, wist het grootste deel van de Indische Nederlanders niet wat er feitelijk gebeurde, daar vrijwel niemand, met uitzondering van enkele hoge ambtenaren, de Londense besluiten kende. **Maar de Indische Nederlanders weten nu wèl wat er in de Nederlandse Grondwet staat en zij zien aandachtig toe bij het politieke spel, dat door de Nederlandse regering wordt gespeeld. Zij eisen dat de waarborgen, die aan de Uno-organen zullen worden toegekend volgens Art. 208 en 209 (4) van de Grondwet voor het handhaven van rechtszekerheid, de fundamentele menselijke rechten en vrijheden en deugdelijk bestuur, geconcretiseerd worden. Zij zullen het niet nakomen van deze bepalingen beschouwen als een schending van de eed van trouw, die de Ministers en de leden van de Staten-Generaal op de Grondwet hebben afgelegd.**

Ik verblijf met de meeste hoogachting,

Uw dienstw. dien.,

Dr. W. K. H. FEUILLETAU DE BRUYN
Voorzitter van de Groter Nederland Actie
(Afd. Nederland)

Kwikstaartlaan 9, Den Haag

Afgesloten 1 Juli 1949.

1249

1249
NO: 1249
DATUM: 19-9-49

Smeekschriften aan de Koningin aangeboden

Een verzoekwoordiger van het Ador-
besluit in Nederland der Groter Neder-
landische W. Feuilleter de Bruyn,
een verzoekwoordiger in Nederland
van het Indische Gewest, vrouwverbond
mevr. S. Mathes Cornelius en de voor-
zitter van de afd. Bandoeng der Groter
Nederlandsche W. Feuilleter in zijn Za-
terdag op 18e Soestdijk door de Ko-
ningin ontvangen van 1949 in de be-
leggenheid gesteld worden twee smeek-
schriften van Indische Nederlanders toe
te lichten.

G E H E I M.

Verbinding: No.12

3 October 1949.

Volm

5 OCT. 1949

ACD/7099

Doss.209/1

Onderwerp: Openbare vergadering samenwerkende Indische Organisaties.

Datum ontvangst bericht: 28 September 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

B

Op Woensdag, 28 September 1949, werd een vergadering gehouden door de Vereniging Kolonisatie Nieuw Guinea in samenwerking met enige andere Indische organisaties in de grote zaal van "Pulchri Studio" te 's-Gravenhage.

De sprekers van deze vergadering waren: Ir. J. H. SCHIJFSMA (personalia onbekend), voorzitter hoofdbestuur Ver. Kolonisatie Nieuw Guinea en J. VERBOOM, secretaris van de N.I.B.E.G. (Nederlands-Indische Bond van Ex-politieke Gevangenen), Oud Gedelegeerd lid Volksraad.

Aanwezig waren plm. 400 personen, onder wie vele Indische Nederlanders.

Omstreeks 20.00 uur werd de vergadering geopend door de heer NORWAK (personalia onbekend), Secretaris van de "Groot Nederland Actie".

Nadat hij de aanwezigen welkom had geheten, deelde hij mede, dat deze bijeenkomst mede werd gehouden door de hier nader te noemen verenigingen, t.w.:

1. Nieuw Guinea Organisatie;
2. Groot Nederland Actie;
3. N.I.B.E.G.
4. Nederlands-Indische Pensioenbond;
5. Vaderlandse Club;
6. Nederlandse Vrouwen Nieuw Guinea-bond.

Daarna werd het woord verleend aan Ir. J. H. SCHIJFSMA, die sprak over het onderwerp: "De realiteit van het Nieuw Guinea Ideaal."

Het betoog van spreker kwam in hoofdzaak hier op neer, dat de Indische Nederlanders na de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië verstandig deden naar Nieuw Guinea te emigreren om de Volksplanting en de Nederlandse cultuur aldaar te bevorderen en in stand te houden. Overigens had zijn rede geen politieke strekking.

Nadat een kwartier gepauseerd was, werd het woord verleend aan de Heer J. VERBOOM.

In de aanvang van zijn toespraak deelde hij mede, dat hij een uiteenzetting zou geven over de juiste stand van zaken in Indonesië en wat ons aldaar te wachten staat. Hij sprak over de grote verbittering, welke onder de oorlogsslachtoffers heerst. De regering heeft wel allerlei toezeggingen gedaan omtrent rehabilitatie, doch zij was tot heden in alle opzichten in gebreke gebleven.

De H.V.K. Dr. BEEL verklaarde wel, dat er geen geld is voor de oorlogsslachtoffers, doch er blijkt wel geld te

-zijn-

zijn voor het bouwen van paleizen voor allerlei staats-
hoofden. De regering heeft zelfs blijk gegeven geen begrip
te hebben voor de nood van de oorlogsslachtoffers.

Toen JONKMAN zelf nog geïnterneerd was, beweerde hij de
idee te zijn toegedaan om direct na de capitulatie de Volks-
raad weer in ere te herstellen. Na zijn repatriëring en toen
hij zelf Minister werd, heeft hij niets in het werk gesteld
voor een heroprichting van de Volksraad. Een republikeins
journalist verweet spreker onlangs, dat de Nederlanders na
de capitulatie in Indonesië twee cardinale fouten hadden
gemaakt en wel ten

- 1e. dat men geen vertegenwoordigend lichaam (Volksraad)
had gesticht en ten
- 2e. dat men niet voor een behoorlijke voorlichting had
gezorgd.

Onder de Nederlanders in Indonesië heerst een gevoel
van onbehagelijkheid, omdat er geen voorlichting is. En die
er wel is, is vals. In verband hiermede besprak hij de on-
lusten, die thans op Borneo heersen. De regering wist al-
land, dat er terreur en intimidatie in Borneo heersten,
maar de Voorlichtingsdienst faalde in haar voorlichting.

Bij deze Voorlichtingsdienst werken 1200 mensen en hier-
van mag men toch wel een behoorlijke voorlichting verwan-
ten van alles wat ons te wachten staat. Verder besprak hij
de toekomstmogelijkheden van de Nederlanders in Indonesië
na de soevereiniteitsoverdracht. Men beweert wel, dat dit
slechts een juridische formaliteit is. Spreker wees op de
consequenties van het aanvaarden van het Indonesische
staatsburgerschap. Hij somde de nadelen op, zoals verlies
van Nederlanderschap, cultuur, godsdienst en onderwijs.
Spreker nam aan, dat de 200.000 Indische Nederlanders, na
soevereiniteitsoverdracht zich geheel in de oceaan van Indo-
nesiers zouden oplossen. Vele Indische Nederlanders leggen
zich thans bij de feiten neer en zeggen, dat het maar het
beste is Indonesisch Staatsburger te worden. Spreker was
het daar echter niet mee eens. De Jappen hebben ons in de
kampen lotsverbondenheid geleerd en thans moet de grootst
mogelijke eenheid en samenwerking worden betracht. Wij moe-
ten ons aanéén sluiten om de regering een halt toe te roe-
pen. Hij hoopte, dat de regering de wijsheid zou worden ge-
geven om de Indische aangelegenheid tot welzijn van beide
volkeren op te lossen, aldus besloot spreker zijn rede.

Omstreeks 22.45 uur werd de vergadering, die een rustig
verloop had, door de Heer NOWAK voornoemd gesloten. (einde)

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOEKT

's-Gravenhage, 2 November 1949

No.: B. 70991
Bijl.: Gene
VIII. TZ.4.
Betr.: Norwak

DIENSTGEHEIM

2/83595

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia, politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens betreffende NORWAK (Nowak), genoemd in het geheime rapport van Uw Inlichtingendienst van 3 October j.l., doss.209/1.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcomisaris van Politie,
te
's-GR A V E N H A G E.

(K) 44

DEEL No. 1
Nieuw-Courant
DATUM: 22-10-49
PAG.

NIEUW GUINEA: los van Indonesië onder de Kroon

Vele kolonisatie-mogelijkheden

In de Vereniging is gisteravond voor een talrijk publiek een openbare vergadering gehouden door de Groter Nederland Actie, de Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil.

Als eerste beklom de heer C. T. Berg, stichter van de G.N.A., het spreekgestoelte. Hij legde er de nadruk op, dat reeds in de Japanse gevangenkampen de gedachte voor de G.N.A. geboren was. Na de oorlog is men de plannen gaan uitwerken en thans zijn o.a. 50 Pappoa-stamhoofden lid. Nieuw-Guinea wensst men als stamland voor de Indiache Nederlanders, die nu ten offer dragen te vallen aan moordenaarshand.

Vervolgens kreeg mevr. S. Matthes-Cornellius het woord. Als stichtster van de Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwenbond wees zij erop, dat het van groot belang is, dat ook de vrouwen belangstelling tonen voor staatkundige en andere vraagstukken t.a.v. Nieuw-Guinea. Ook van deze bond is één van de beginselen: Nieuw-Guinea, los van Indonesië, onder de kroon. Alle Indische Nederlanders, die wensen te emigreren naar Nieuw-Guinea, moeten zich zo snel mogelijk opgeven. Met een lijst van namen zal men zich dan tot de Regering wenden. Mevr. Matthes vestigde er voorts de aandacht op, dat van Nieuw-Guinea een Westers land gemaakt moet worden.

(NK)

De heer Johan Ariks, de Iriaanse politieke leider, die in ons land is aangekomen, heeft tot mevr. Matthes gezegd: „Als de Nederlanders Nieuw-Guinea zouden beschouwen als het Kanaän voor de Israëlieten, zal geen enkele macht ter wereld hen er meer vandaan houden.”

De heer Ariks was door ziekte verhinderd de vergadering bij te wonen.

Tenslotte voerde dr. W. Feulletau de Bruyn het woord. Hij schetste de ontwikkeling van Nieuw-Guinea in de 20ste

eeuw en wees op de grote moeilijkheden, waarmee de nieuwe kolonisten de komende jaren te kampen zullen hebben. De drang om zich in Nieuw-Guinea te vestigen, is echter niet meer te stuiten. Spr. gaf een overzicht van de middelen van bestaan in dit land. Het zal een periode worden van hard werken, doch daartegenover staat de veiligheid; iets, wat Java niet meer kan bieden.

Na de pauze lichtte spreker aan de hand van lichtbeelden zijn expose over Nieuw-Guinea toe.

(K)
H

G E H E I M.

Verbinding: No.12

24 October 1949.

Doss.164/4

Onderwerp: Openbare vergadering Groter Nederland Actie

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever:---

Waardering bericht:---

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

25 OCT. 1949

72292

Op Vrijdag, 21 October 1949, is door de Groter Nederland Actie, de Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil in het gebouw "De Vereniging", Willemstraat te 's-Gravenhage een openbare vergadering gehouden. Zaalcapaciteit 300 personen. Aanwezig plm. 280 personen, onder wie plm. 100 vrouwen.

Te plm. 20.15 uur opende Dr. W. FEUILLETAU DE BRUYN (verdere gegevens bekend) de vergadering en deelde mede, dat de Iriaanse politieke leider ARIKS op 21 October 1949 op Schiphol was aangekomen, maar door ongesteldheid niet op de vergadering aanwezig kon zijn.

Vervolgens gaf spreker het woord aan:

- OK
OK
- X1. Christiaan Theodoor BERG, geboren te Banjoebiroe 28 October 1899, gepensionneerd kapitein, wonende Van Moersseleststraat 19 te 's-Gravenhage en
 2. Suze Albertine Phillippine CORNELIUS, geboren te Makassar 13 December 1899, gehuwd met:

Antonie Jacobus MATTHES, geboren te Breukelen 3 Augustus 1904, Laan van Meerdervoort 166 te 's-Gravenhage. Zowel C.T.Berg als Mevrouw S.A.P.Matthes-Cornelius klaagden, dat de regering zo weinig interesse heeft voor de emigratie van Nederlanders en Indische Nederlanders naar Nieuw Guinea.

Volgens beiden was Indonesië voor Nederland verloren. De bedoeling is nu om alle Nederlanders op te roepen om de Groter Nederland Actie (G.N.A.) steun te verlenen in de strijd ter verkrijging van:

- a. een Nederlands Nieuw-Guinea met een Nederlandse cultuur en Nederlandse taal;
- b. een stamland voor de zwaar vervolgte Indische Nederlanders;
- c. een uitweg voor de overbevolking van het Moederland.

Zowel de spreker als de spreekster verzochten de vergadering zich op te geven als lid. Hoe meer leden des te meer druk wij op de regering kunnen uitoefenen, zeide Mevrouw S.A.P.Matthes-Cornelius. Wij hebben geen partijbelang op het oog, zeide zij, maar alleen het belang van Koningin en Vaderland.

Vervolgens sprak Dr. W. Feuilletau de Bruyn over het onderwerp "De economische mogelijkheden voor Nieuw-Guinea".

Zijn rede was gelijk luidend aan die, welke hij op 14 October 1949 in de Dierentuin te 's-Gravenhage heeft gehouden, thans toegelicht met lichtbeelden.

De redevoeringen duurden van 20.15 tot 21.30 uur.

De vergadering was te 22.15 uur geëindigd. De stemming was rustig. (einde)

de Haag

DIENSTGEHEIM

Volgno.

14 NOV. 1949

9 November 1949. *73595*

Verbinding: No.12

Doss.209/1

Onderwerp: N.E.NOWACK

Datum ontvangst bericht: 7 November 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

B.O.S. van 2 November 1949
No.70991 M.v.B.Z.

(*es*
Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven wordt medegedeeld, dat met de persoon van NORWAK (Nowak) wordt bedoeld N.E.NOWACK (verdere personalia onbekend), gewoonde hebbende Julianastraat No.47 te Noordwijk aan Zee. Hij is ongeveer een maand geleden naar Indonesië teruggekeerd.

- Vermoedelijk is hij aldaar ambtenaar bij het Departement van Onderwijs en verbleef met kort verlof hier te lande.

Hij is bij geen politieke organisatie aangesloten, doch beijverde zich voor Nieuw Guinea en het veiligstellen van de belangen der Indo-Europeanen. In Indonesië was hij lid van de Organisatie voor Overheidspersoneel. (einde)

u/
3

Bericht : --
 Bron : betrouwbaar.
 Inhoud : betrouwbaar.
 Actie : ---
 Copie : ---

15 NOV. 1949

Vertrouwelijk.

Op Vrijdagavond, 4 November 1949 vond in "De Leeuwerik. Kruisstraat" een openbare bijeenkomst plaats belegd door de "Groter Nederland Actie" en de "Guinea Nederlandse Vrouwenbond".

Aanwezig pl.m. 150 personen, intellectueel milieu (onder de aanwezigen bevonden zich een 60tal Indonesiers en Indo's).

Sprekers: Mevrouw Matthes-Cornelius, namens de "N.G.N.V.B.",
 de Brey, namens het Nationaal Jongeren Verbond.
 Dr. Feuilletau de Bruyn : "Groter Nederland actie".

Voor Mevr. Matthes haar rede begon liet zij de aanwezigen enkele ogenblikken stilte in acht nemen en daarna het Wilhelmus zingen ter herdenking van de gevallenen.

Hierna gaf zij een overzicht van de totstandkoming (in November 1947) van de "N.G.N.V.B.", nadat de gedachte gerijpt was in de Japanse concentratiekampen. Zij gaf de doelstelling van genoemde bond weer : belangstelling der vrouwen wekken voor de vraagstukken van de dag, het nationaliteitsbesef bevorderen, gemeenschapszin aankweken, steun verlenen aan allen die voor Nederland gestreden hebben en de tegenstellingen tussen blank en bruin opheffen. Spreekster wakte belangstelling voor Nieuw Guinea, dat de N.G.N.V.B. wil maken tot een deel van Nederland met de inheemsen niet als onderdanen doch als ingezetenen van Nederland enz. Spreekster herinnerde eraan dat in Nieuw Guinea nimmer de Nederlandse vlag is neergehaald. Nieuw Guinea moet, aldus spreekster, Nederlands blijven. Zij schetste de mogelijkheden die Nieuw Guinea biedt b.v. voor Indische Nederlanders die in Indonesië vervolgt zullen worden, emigratie vanuit Nederland etc. Zij stelde als voorbeeld de Engelsen, die, na hun koloniën te hebben vrijgegeven, thans hun aandacht vestigen op Zuid Afrika. Wat Zuid Afrika voor Engeland is, roept spr. uit, is Nieuw Guinea voor Nederland. Zij besloot haar rede met een oproep tot steun aan de N.G.N.V.B.

de Brey betreurde het dat de Nederlandse jeugd zo weinig belangstelling heeft getoond voor de Indonesische kwestie en hij betreurde dit temeer, daar de jongeren de consequenties van de besluiten der R.T.C. zullen moeten dragen. Spr. keerde zich in scherpe bewoordingen tegen de regering, die, aldus spr., uitverkoop houdt. Spr. haalde een Franse filosoof aan die heeft gezegd, dat mensen die ja-knikken dezelfde beweging maken als zij, die langzaam indutten. Wat de Nederlanders nooit mogen toestaan, zei spr., is, dat het zelfbeschikkingsrecht van de verschillende volken in Indonesië wordt genegeerd en dat zij, die op Nederland vertrouwden, worden gedwongen zich te onderwerpen aan de republiek. Onze troepen zullen, volgens spr., in Indonesië moeten blijven totdat de veiligheid van de daar aanwezige Nederlanders verzekerd is. Spr. verzekerde tenslotte, dat het N.G.N.V. zijn actie niet zal staken, maar voor zijn idealen ten dienste van het vaderland zal blijven strijden.

Dr. Feuilletau de Bruyn zag de Nederlandse toekomst op Nieuw Guinea tamelijk optimistisch in, daar voor al de Australische belangen door een handhaving van het Nederlands gezag daar worden gediend. Ook deze spreker was het met de regeringspolitiek volslagen oneens. Hij hoopte dat de besluiten van de R.T.C. geen voldoende meerderheid in het parlement zouden vinden. De "V.V.D." zal hier de beslissing moeten brengen, zei spr. De oppositie in deze partij is bezig zich te organiseren en zo nodig zal er een nieuwe liberale partij gevormd

worden. Wij willen niet langer achter de heren Stikker en Oud aan-
lopen, riep spr. uit. Spr. hoopte dat er een regering zou komen die
de plannen van de Groter Nederland Actie zal willen steunen.

Tot besluit van de bijeenkomst werd een serie lantaarnplaatjes
vertoond die een indruk wilden geven van de mogelijkheden van Nieuw
Guinea.

Bij het verlaten van de zaal werd een collecte gehouden tot
dekking van de kosten.

De stemming was enthousiast. De resp. redevoeringen werden her-
haalde malen door applaus onderbroken. "einde".

12 November 1949.

Aan het Hoofd der B.V.D.
Javastraat 68.
D e n H a a g.

Openbare Vergadering

te houden door

de Groter Nederland Actie, de Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil.

op WOENSDAG 14 DECEMBER a.s. in het Gebouw
„DE VERENIGING“ Willemstraat, Den Haag
des avonds 8 uur.

Sprekers: Dr. W. K. H. Feulletau de Bruyn.

Onderwerp:

„De huidige toestand in Indonesië.

Adm. b.d. C. E. L. Helfrich.

Onderwerp: „Een Maritiem Vacuum“.

PAUZE.

Spreker: Dr. W. K. H. Feulletau de Bruyn.

Onderwerp:

„De exploratie in 1913 van Nieuw-Guinea
toegelicht met lichtbeelden“.

TOEGANGSPRIJS 40 CENT

Kaarten vanaf heden verkrijgbaar bij het

Secretariaat: Daguerrestraat 31, Tel. 39.93.71

Populierstraat 36, Tel. 39.16.34

en des avonds vanaf 7 uur aan de zaal.

Op het Binnenhof

wordt nu met hulp van onze
Nederlandse regering

het Rijk gebroken

- Hierdoor wordt Indië aan vernietiging prijsgegeven
- De Nederlandse arbeider zijn brood ontnomen

B. 75857
VIII. TZ.6.

OPZOEKT

een

DIENTSTOEFKIN

Openbare vergadering

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens ter kennisgeving aan te bieden een verslag van een op 14 December j.l. te 's-Gravenhage gehouden openbare vergadering, belegd door de Groter Nederland Actie, de Nieuw-Guinea-Nederlandse Vrouwenbond en door Nationaal Revail. Ter bekorting noge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

Het Hoofd van de Dienst,

VERZONDEN AAN:

- 1. De Minister-President,
 - 2. E. de Minister van Binnenl. Zaken,
 - 3. E. de Minister van Buitenl. Zaken,
 - 4. E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
- te
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Eindhoven.

Handwritten signature and initials
L. E. 12

DIENSTGEHEIM

Onderwerp: Openbare vergadering van de Groter Nederland Actie, De Nieuw-Guinea-Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil.

Op Woensdag 14 December 1949 te 20 uur werd een openbare vergadering gehouden in het gebouw "De Vereniging", Willemstraat te 's-Gravenhage, belegd door de Groter Nederland Actie, De Nieuw-Guinea-Nederlandse Vrouwenbond en door Nationaal Reveil.

Aanwezig ruim 400 personen. Zaalcapaciteit 400 personen.

Aan de muren van de zaal waren verschillende affiches aangebracht met de opschriften:

1. "Waarvoor de offers? Het Indië-beleid breekt veel, straks alles".
2. "Het Indië-beleid breekt Kroon en Rijk, belet dit".
3. "Op het Binnenhof wordt nu met hulp van onze Nederlandse Regering het Rijk gebroken. Hierdoor wordt Indië aan vernietiging prijsgegeven. De Nederlandse arbeider zijn brood ontacten".

Op het podium was de Nederlandse vlag aangebracht met het portret van Hare Majesteit de Koningin.

Omstreeks 20.05 uur werd de vergadering geopend door de voorzitter van Nationaal Reveil, genaamd: Christiaan Louis SCHURM, geboren te Batavia 13 Februari 1894, administrateur, wonende Rikstraat 33 te 's-Gravenhage.

Nadat hij de aanwezigen een hartelijk welkom had toegeroepen, hield hij een kort openingswoord. We beseffen, zeide spreker, dat U diep teleurgesteld bent, maar laat de moed niet zakken! Ons streven is en blijft te komen tot herleving. We zijn prijsgegeven aan de verachting van de gehele wereld. Men zegt dat niet, maar daar kunt ge staat op maken. De kleine schemering in het Verre Oosten is Nieuw-Guinea. Voor onze vrijheid hebben we in de oorlog gevochten en die zijn we nu praktisch kwijt.

Daarna verliende hij het woord aan: Dr Willem Karel Hendrik FEUILLETAU DE BRUYN, geboren te Palembang 11 Juli 1886, wonende Kwikstaartlaan 9 te 's-Gravenhage.

Deze had als onderwerp: "De huidige toestand in Indonesië".

Het tijperk, waarin wij op het ogenblik leven is voor Nederland beslissend. Ik bedoel, dat er nu een nieuw hoofdstuk gaat beginnen. In Indonesië zijn we er nog niet. De beslissingen, die nu genomen worden, zijn voor Nederland hoogst ernstig. De Herste Kamer, dat staat voor mij vast, zal de moed niet hebben de overeenkomst te verwerpen. Ik heb behoefte om even een rechtzetting te geven over een persoonlijk feit, daar het niet uitgesloten is, dat men anders verkeerde conclusies gaat trekken.

Voor de herdenking van de gevallen in de strijd tegen Japan in de Grote Kerk te 's-Gravenhage op Zaterdag 10 December 1949, had ik van het N.I.B.E.C.-bestuur een uitnodiging gekregen. De heer L. POLHAUPESY, die aanvankelijk aldaar het woord zou voeren, heeft 14 dagen voor deze herdenking van het bestuur van de N.I.B.E.C. bericht ontvangen, dat het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen bezwaar maakte, dat hij daar het woord zou voeren. Zou hij dit toch doen, dan zou genaamd Ministerie Hare Majesteit adviseren de herdenkingsdienst niet bij te wonen. Persoonlijk heb ik, zo vervolgde spreker, bij het Kabinet van de Koningin over deze aangelegenheid geïnformeerd, doch daar bleek niets bekend te zijn. Daar de Ambassadeur in de strijd tegen Japan 12.000 mensen hebben verloren, heb ik uit protest de herdenkingsdienst niet bijgewoond (uit de zaal klonk brave geroep).

Verder besprak Dr. Feuilletau de Bruyn de situatie in Indonesië, waar 10.000 ambtenaren gedwongen worden om dienst te nemen bij

de "R.I.S.". De mensen in Indonesië zijn niet in staat om zichzelf te besturen. Slechts 1,05% van het Indonesische volk is in het bezit van het eindexamen H.B.S. of hoger en met dit handjevol intellectuelen wil men Indonesië besturen. Wanneer straks na de soevereiniteitsoverdracht de Nederlanders en de goedwillende Indonesiërs worden vermoord, dan heeft de Tweede Kamer zich hierdoor schuldig gemaakt aan het misdrijf: "Doed door schuld". De toestand in Indonesië is op het ogenblik zeer ernstig. De F.N.I. kan de orde daar niet handhaven. De verschillende partijen bevochten elkaar nu reeds zoals Darul-Islam, Masjumi, de F.N.I. enz. Thans zijn er reeds in Zuid-Oost-Borneo onlusten uitgebroken. Zoek nu zelf maar uit wat uit deze heksenketel naar voren moet komen. Ik weet het niet.

Vervolgens bracht spreker nog een woord van oprechte dank aan Minister VAN MAARSEVEN voor zijn vasthoudendheid inzake de status van Nieuw-Guinea.

In het kort sprekende over de moeilijkheden bij de emigratie naar Nieuw-Guinea besloot de heer Feuilletan de Bruyn zijn rede met de opmerking, dat men de moeilijkheden rustig onder ogen moet blijven zien. Van Nieuw-Guinea zullen we een nieuw vaderland bouwen.

Hierop kreeg Admiraal b.d. G.H.J. KELLERICH het woord.

Deze spreker had als onderwerp: "Een maritiem vacuum". Hij besprak in hoofdzaak de prestaties door onze vloot verricht gedurende de oorlog tegen Japan. Ook leverde hij kritiek op de bezuiniging, die er vóór de oorlog werd toegepast op de Marine. Verder besprak hij de taak van de Marine in Indonesië in vredetijd. Volgens de Engelsen, zei spreker, was onze Nederlandse vloot het lichtpunt bij de verdediging van Malakka en Borneo. Met dit al verliezen wij Indonesië en behouden de Engelsen Malakka.

Hiertegen moesten wij protesteren bij de U.N.O. en bij de Veiligheidsraad.

Nederlands-Indië is nog steeds strategisch en economisch een belangrijk gebied; alleen het beeld is heel anders geworden. Wij worden wel eens voor reactionairen uitgemaakt. Maar de progressieven hebben het land 200 jaar achteruitgezet en dat zijn dus de ware reactionairen (applaus).

Spreker gaf vervolgens zijn mening over de toekomstige R.I.S.-marine, zoals die bij de R.T.C. werd vastgesteld, te weten vier oorvetten en één torpedojager.

Van Indonesische zijde gaf men de verzekering, dat deze vloot in één jaar tijd op eigen benen kan staan. Wij echter hebben 50 jaar nodig gehad om een behoorlijke vloot op te bouwen.

Het steeds zuidelijker doordringende communisme in Zuid-oost-Azië zal geen tegenstand vinden, wanneer het het eilandrijk bereikt. Heeft men zich dit wel voldoende gerealiseerd? Spreker wees er op, dat de R.I.S.-vloot dan niet in staat is deze communistische golf te keren. Indien de zaken zo lopen ben ik er van overtuigd, dat er een lichtpunt zal schijnen. De Veiligheidsraad en de U.N.O. zullen eisen, dat er een vloot- en een vliegtuigbasis moeten komen en dan heb ik de hoop, dat deze basis zal worden beheerst en bestuurd door Nederland. Wanneer dit geen doorgang vindt, betekent dit het einde van de organisatie van de Verenigde Naties. Doet men er niets aan dan zal het communisme doordringen tot dit eilandrijk en steun vinden bij groepen, die er al zijn, wat nooit door Amerika en Australië zal worden geaccepteerd. Men moet er iets tegenover stellen en dan kan het wel eens gebeuren, dat de koude oorlog zal overslaan in een zeer warme oorlog. Indien men dan wel eens worden de lent in het kruit voor de 3de wereldoorlog en dat heeft de Veiligheidsraad dan op zijn geweten. (En ook onze Regering werd er uit de zaai geroepen). Hierop zeide spreker: "De Nederlandse Regering blijft altijd verantwoordelijk, maar de Veiligheidsraad heeft dit toegejuicht". Laat men de gevaren zien, die dit strategisch vacuum met zich medebrengt.

Na de pauze werden enkele lichtbeelden vertoond over Nieuw-Guinea. Dr. Feuilletan de Bruyn gaf hierbij een toelichting.-

Valno.

20 DEC. 1949

AED 75857

DIENSTGEHEIM

16 December

Verbinding: No.12

Doss.164/5

Onderwerp: Openbare vergadering van de Groter Nederland Actie, De Nieuw-Guinea, Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil.

Datum ontvangst bericht: 14 December 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Op Woensdag 14 December 1949 te 20.00 uur werd er een openbare vergadering gehouden in het gebouw "De Vereniging", Willemstraat te 's-Gravenhage, belegd door de Groter Nederland Actie, de Nieuw-Guinea, Nederlandse Vrouwenbond en Nationaal Reveil.

Aanwezig ruim 400 personen. Zaalcapaciteit 400 personen. Aan de muren van de zaal waren verschillende affiches aangebracht met de opschriften:

1. "Waarvoor de officers? Het Indië-beleid breekt veel, straks alles."
2. "Het Indië-beleid breekt aroon en Rijk, belet di t",
3. "Op het Binnenhof wordt nu met hulp van onze Nederlands Regering het Rijk gebroken. Hierdoor wordt Indië aan vernietiging prijsgegeven. De Nederlandse arbeider zijn brood ontnomen".

Op het podium was de Nederlandse vlag aangebracht met het portret van Hare Majesteit de Koningin.

Omstreeks 20.05 uur werd deze vergadering geopend door de voorzitter van Nationaal Reveil, genaamd:

Christiaan Louis SCHEUER, geboren te Batavia 13 Februari 1884, administrateur, wonende Eikstraat 33 te 's-Gravenhage.

Nadat hij de aanwezigen een hartelijk welkom had toegeroepen, hield hij een kort openingswoord. We beseffen, zeide spreker, dat U diep teleurgesteld bent, maar laat de moed niet zakken! Ons streven is en blijft te komen tot herleving. We zijn prijsgegeven aan de verachting van de gehele wereld. Men zegt dat niet, maar daar kunt ge staat op maken. De kleine schemering in het Verre Oosten is Nieuw-Guinea. Voor onze vrijheid hebben we in de oorlog gevochten en die zijn we nu praktisch kwijt.

Hij besloot dit kort openingswoord met de mededeling, dat er a.s. Maandag 19 December 1949, in de Dierentuin te 's-Gravenhage een openbare vergadering zal plaats vinden onder auspiciën van diverse Nederlandse Vrouwen Vereniginger. Onder meer zullen daar spreken de dames:

1. Mevrouw M.Gravin VAN LIMBURG STIRUM-HOEUFFT VAN VELSEN.
2. Mevrouw Mary POS,
3. Mevrouw MATTHES.

Daarna verleende hij het woord aan: Dr.

Dr. Willem Karel Hendrik FEUILLETAU DE BRUIJN, geboren

pp. 8469

te Palembang 11 Juli 1886, wonende Kwikstaartlaan 9 te 's-Gravenhage.

Deze had als onderwerp: "De huidige toestand in Indonesië".

Tide over een kwart
L. trahen

Het tijdperk, waarin wij op het ogenblik leven is voor Nederland beslissend. Ik bedoel, dat er nu een nieuw hoofdstuk gaat beginnen. In Indonesië zijn we er nog niet. De beslissingen, die er nu genomen worden, zijn voor Nederland hoogst ernstig. De Eerste Kamer, dat staat voor mij vast, zal de moed niet hebben het te verwerpen. Ik heb behoefte om even een rechtzetting te geven over een persoonlijk feit, daar het niet uitgesloten is, dat men anders verkeerde conclusies gaat/maken. Voor de herdenking van de gevallen in de strijd tegen Japan in de Grote Kerk te 's-Gravenhage op Zaterdag 10 December 1949, had ik van het N.I.B.E.G.-bestuur een uitnodiging gekregen. De heer L. POLHAUPESY, die aanvankelijk aldaar het woord zou voeren, heeft 14 dagen voor deze herdenking van het bestuur van de N.I.B.E.G. bericht ontvangen, dat het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen bezwaar maakte, dat hij aldaar het woord zou voeren. Zou hij dit toch doen, dan zou ~~er~~ genoemd Ministerie Hare Majesteit adviseren de herdenkingsdienst niet bij te wonen. Persoonlijk heb ik, zo vervolgte spreker, bij het Kabinet van de Koningin over deze aangelegenheid geïnformeerd, doch aldaar bleek niets bekend te zijn. Daar de Ambonnezen in de strijd tegen Japan 12.000 mensen levens hebben verloren, heb ik uit protest ~~de~~ herdenkingsdienst niet bijgewoond (uit de zaal klonk bravo geroep).

Dr. Feuilletau de Bruijn

Verder besprak ~~hij~~ de situatie in Indonesië, waar 10.000 ambtenaren gedwongen worden om dienst te nemen bij de "R.I.S.". De mensen in Indonesië zijn niet in staat om zichzelf te besturen. Slechts 1,05% van het Indonesische volk is in het bezit van het eindexamen H.B.S. of hoger en met dit handjevol intellectuelen wil men Indonesië besturen. Wanneer straks na de soevereiniteitsoverdracht de Nederlanders en de goedwillende Indonesiërs worden vermoord, dan heeft de Tweede Kamer zich hierdoor schuldig gemaakt aan het misdrijf: "Dood door schuld". De toestand in Indonesië is op het ogenblik zeer ernstig. De T.N.I. kan de orde al daar niet handhaven. De verschillende partijen bevechten elkaar nu al reeds zoals Durai-Islam, Masjumi, en de T.N.I. enz. Thans zijn er reeds in Zuid-Oost-Borneo onlusten uitgebroken. Zoek nu zelf maar uit wat uit deze heksenketel naar voren moet komen. Ik weet het niet.

L. Baruch

Vervolgens bracht spreker nog een woord van oprechte dank aan Minister VAN MAARSEVEEN voor zijn vasthoudendheid inzake de status van Nieuw-Guinea.

In het kort sprekende over de moeilijkheden bij de emigratie naar Nieuw-Guinea besloot de heer FEUILLETAU DE BRUIJN zijn rede met de opmerking, dat men de moeilijkheden rustig onder ogen moet blijven zien. Van Nieuw-Guinea zullen we een nieuw vaderland bouwen.

Hierop kreeg Admiraal b.d. C.E.L. HULFRICH [onmiddellijk] het woord.

L. tege Japan

Deze spreker had als onderwerp: "Een maritiem vacuüm". Hij besprak in hoofdzaak de prestaties door onze vloot verricht gedurende de oorlog [in het Verre Oosten].

Ook leverde hij kritiek op de bezuiniging, die er vóór de oorlog werd toegepast op de Marine. Verder besprak hij de taak van de Marine in Indonesië in vredetijd. Volgens de Engelsen, zei spreker, was onze Nederlandse vloot

het lichtpunt bij de verdediging van Malakka en Borneo. Met dit al verliezen wij Indonesië en de Engelsen/behouden Malakka.

Hiertegen moeten wij protesteren bij de U.N.O. en de Veiligheidsraad.

Nederlands-Indië is nog steeds strategisch en economisch een belangrijk gebied; alleen het beeld is heel anders geworden. Wij worden wel eens voor reactionairen uitgemaakt. Maar de progressieven hebben het land 200 jaar achter uitgezet en dat zijn dus de ware reactionairen (applaus).

Levenswijze

Spreker gaf/zijn mening over de toekomstige R.I.S.-marine, zoals die bij de R.T.C. [que sterkte] werd vastgesteld, te weten vier corvetten en één torpedojager.

Van Indonesische zijde gaf men de verzekering, dat deze vloot in één jaar tijd op eigen benen kan staan. Wij echter hebben 50 jaar nodig gehad om een behoorlijke vloot op te bouwen.

Het steeds zuidelijker doordringend/communisme in Zuid-Oost-Azië zal geen tegenstand vinden, wanneer het het eilandennrijk bereikt. Heeft men dit/zich wel voldoende gerealiseerd? Spreker wees er op, dat/dan/de R.I.S.-vloot/niet in staat is deze communistische golf te keren. Indien de zaken [dan] zo lopen ben ik er van overtuigd, dat er een lichtpunt zal schijnen. De Veiligheidsraad en de U.N.O. zullen eisen, dat er een vloot- en/vliegtuigbasis moet komen en dan heb ik de hoop, dat deze basis zal worden beheerst en bestuurd door Nederland. Wanneer dit geen doorgang vindt, betekent dit het einde van de organisatie van de Verenigde Naties. Doet men er niets aan dan zal het communisme doordringen tot dit eilandennrijk en steun vinden bij groepen, die er al zijn, wat nooit door Amerika en Australië zal worden geaccepteerd. Men moet er iets tegenover stellen en dan kan het wel eens gebeuren, dat de koude oorlog zal overslaan in een zeer warme oorlog. Indië kan dan wel eens worden delont in het kruit voor de 3de wereldoorlog en dat heeft de Veiligheidsraad dan op zijn geweten. (En ook onze regering werd er uit de zaal geroepen). Hierop zeide spreker: "De Nederlandse regering blijft altijd verantwoordelijk, maar de Veiligheidsraad heeft dit toegejuicht."

bees

Laat men de gevaren zien [besloot spreker] die dit strategisch vacuüm met zich medebrengt.

[Hierna werd 20 minuten gepauseerd, waarna/enkele lichtbeelden [werden] vertoond [van de exploratie in 1913 van Nieuw-Guinea, hetwelke door] Dr. [W.K.H.] FEUILLETAU DE BRUIJN werden toegelicht. *Gaf hierbij een toespraak.*

Te omstreeks 23.00 uur sloot eergenoemde voorzitter deze vergadering, die een rustig verloop had, met een woord van dank aan de sprekers. (einde)

Na de pauze werden ~~...~~

met

*1
1*

UITTREKSEL

Uit : OD 1637

Naam: ACTIES INZAKE NW.GUINEA EN DE MINDERHEDEN
VAN INDONESIE

Voor : OD 1249

Naam: GROTER NEDERLAND ACTIE

Ag.nr: 82433

Afz. : ID Den Haag

datum: 22-3-50

Aard van het stuk: **rapport**

Van een doorgaans goed geïnformeerd persoon wordt vernomen, dat de "Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond", de "Groter Nederland Actie" en "Nationaal Reveil" in Unieverband zullen samenwerken. Men is overgegaan tot het uitgeven van een eigen bondsorgaan onder de naam "Bondsorgaan van Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond-Groter Nederland Actie- Nationaal Reveil".

Als hoofdredacteur van dit orgaan treedt op de bekende Dr.W.K.H.FEUILLETAU DE BRUYN, terwijl het redactie-adres is gevestigd aan de Daguerrestraat 31 te 's-Gravenhage ten huize van:

Arthur Emmanuel DE RAS, geboren te Maastricht 1 December 1891.
Het eerste nummer van bedoeld Bondsorgaan gaat hierbij. (einde)

Uitgetr. door: PR

Op aanwijzing van: C XI

Datum: 20-9-50

VERTROUWELIJK

17 April 1950.

Verbinding: No.12

Doss.164/10

Onderwerp: Contactavond G.N.A. N.G.N.V.B. en Nationaal Reveil

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.132
05.12
19 APR 1950
ACD/83061

OP KAART
ACD/46
DAI: 4/6/50
PAR: 110.

Op Donderdag 13 April 1950 des avonds om 20.00 uur werd door de Verenigingen "Groter Nederland Actie", "Nieuw Guinea Nederlands Vrouwenbond" en "Nationaal Reveil" een besloten contactavond gehouden in het café "De Gouden Regen", gelegen aan het Goudenregenplein te 's-Gravenhage.

Ongeveer 250 personen waren aanwezig.

Om 20.10 uur opende de voorzitter:

Dr Willem Karel Hendrik FEUILLETAU DE BRUYN, geboren 11 Juli 1886 te Palembang, wonende Kwikstaartlaan no.9 te 's-Gravenhage, de bijeenkomst.

Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom en dankte de aanwezigen voor de goede opkomst. Na een kort inleidend woord kondigde hij aan, dat de heer THIESSEN deze avond het woord zou voeren.

Onder geweldig applaus nam

Drs John THIESSEN, geboren 26 Augustus 1906 te Pekantan (Indonesië), wonende Van Hoytemastraat no.27 te 's-Gravenhage, het woord.

Spreker begon zijn misnoegen te uiten over de behandeling, die hij na zijn arrestatie op Schiphol had ondervonden. Hij zeide in het maleis "saja soedah kenjang dari Blanda", hetgeen betekent: "ik ben zat van de Hollanders". Daarna gaf hij een overzicht van al hetgeen hij had verricht en ondervonden in Indonesië na zijn terugkeer aldaar in de loop van het vorige jaar. Hij sprak van de door hem in Bandung gehouden vergaderingen, waar 10.000 mensen naar hem kwamen luisteren. Verder gaf hij een overzicht van de chaotische toestanden, die hij in Bandung had meegemaakt na de soevereiniteitsoverdracht. Doch, zeide spreker, zolang WESTERLING er was voelde men er zich nog veilig. WESTERLING was officieel door de Regering van Pasundan aangesteld om de rust en orde te handhaven. Thans zijn er in Bandung 1200 Nederlanders gearresteerd, die verdacht worden met WESTERLING te hebben samengewerkt. Spreker hekelde op sarcastische wijze de R.I.S.-regering en gebruikte daarvoor bepaalde Maleise uitdrukkingen. Op dezelfde wijze uitte hij zich scherp tegen het beleid van de Nederlandse Regering inzake de Indonesische aangelegenheid. Ook becritiseerde hij scherp het optreden van de Nederlandse Hoge Commissaris in Indonesië Dr HIRSCHFELD en besprak diens houding in Nederland tijdens de Duitse bezetting. En zo'n man van wie dit alles bekend is bij de buitenlandse intelligence diensten vertegenwoor-

-digt-

Afschrift:
P.D. 1262

↓

↑ digt de Nederlandse Regering in Indonesië, zeide spreker. Voorts gaf hij een overzicht van zijn reis naar Nieuw Guinea, die hij kort geleden nog maakte. Hij had deze reis met een Amerikaans Legervliegtuig gemaakt. Dit vliegtuig was hem welwillend door de Amerikaanse Luchtmacht-Commandant in Z.O.Azië ter beschikking gesteld, nadat hij vergeefs getracht had een plaats in een K.L.M.-toestel te krijgen.

Na de koloniasatiemogelijkheden in Nieuw Guinea besproken te hebben oefende hij critiek uit op de houding van het I.E.V. (Indo Europees Verbond) wier leden liever Warga Negara (Indonesisch Staatsburger) worden om zich van een goed baantje op Java verzekerd te zien. Op een zeker ogenblik worden zij toch door SUKARNO eruit geschopt.

Vervolgens sprak hij over hetgeen hij had ondervonden na zijn arrestatie op Schiphol. Zowel de behandeling in zijn cel te Amsterdam, de rechtszaak en de 6 weken gevangenisstraf, die hij had ondergaan, besprak hij. Hij vergeleek deze behandeling met Gestapo-methoden. De rechtszitting was gelijk het proces in Praag tegen een Nederlander, alleen was bij deze rechtszitting een vernisje aangebracht.

Toevallig, zeide spreker, hebben ze die dollars, die niet eens van mij waren, gevonden. Deze dollars werden mij in een gesloten enveloppe door een kennis medegegeven. Geheel te goeder trouw heb ik die kennis een dienst willen bewijzen. Alle schuld heb ik op mij genomen en die vriend niet verraden. Dat doen wij Indo's niet. Maar al hadden ze niets gevonden, dan hadden ze me toch niet laten vertrekken, want "Barbertje moest hangen". Omdat ik teveel weet, schijnen ze erg bang voor me te zijn, want nu worden geregeld mijn gangen nagegaan en telefoongesprekken afgeluisterd. Ik zie ze wel staan die jonge blonde man en die jonge dame, die geregeld voor mijn huis op post staan. Ja, ze zijn bang voor me, dat ik alles zal openbaren. Maar ik geef U de verzekering, dat dit zal gebeuren. Thans zal ik niets zeggen, omdat ik hier als gast spreek en deze verenigingen hierdoor moeilijkheden zouden krijgen. Maar zodra de mogelijkheid er is, zal ik voor mij zelf alleen in het openbaar spreken. Met bewijsstukken zal ik U tonen, hoe er in de Indonesische kwestie geknoeid is. Ik zal dan op eigen verantwoording spreken en de muren zullen er van schudden. Ook wil ik proberen een onderhoud met de Koningin aan te vragen. Ik zal Hare Majesteit dan volledig inlichten met alle bewijsstukken, die mij ter beschikking staan. Zo spoedig mogelijk hierna zal ik dan Nederland verlaten (stemmen uit de zaal: "neen hier blijven"). In het belang van deze zaak moet ik echter weg, zeide spreker.

Hij wekte de aanwezigen op om eendrachtig voor het behoud van Nieuw Guinea te strijden en hierop bij de Regering aan te dringen. Bij deze regering vertonen zich thans symptomen om dit land los te laten.

↑ Onder luid applaus beeindigde hij zijn betoog.

Hierna werd gepauseerd.

Na de pauze werden door enige personen vragen gesteld inzake Indonesische aangelegenheden, die alle door de voorzitter werden beantwoord.

Om 22.45 uur sloot de voorzitter de vergadering, die een rustig verloop had. (einde)

h2/10/52

UITGEBODEN

2 Mei

50

C. 83861

C.XI. TA.12.

één

GEHEIM

Contactavond G.N.A.,
N.B.E.V.B. en Nationaal Reveil

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een ge-
heim rapport over een besloten contactavond, georganiseerd door de
daarin met name genoemde verenigingen, waar J.Thiessen het woord
heeft gevoerd.

Ter bekorting moge naar de inhoud van het rapport verwezen
worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

A/
Z. de Minister President,
Z. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z. E. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z. E. de Minister v. Justitie,
Z. E. de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Binthoven.

te
's-GR A V E N H A G E.

Op Donderdag 13 April 1950 des avonds om 20.00 uur werd door de Verenigingen "Groter Nederland Actie", "Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond" en "Nationaal Reveil" een besloten contactavond gehouden in het café "De Gouden Regen", gelegen aan het Goudenregenplein te 's-Gravenhage.

Ongeveer 250 personen waren aanwezig.

Om 20.10 uur opende de voorzitter: Dr Willem Karel Hendrik FEUILLETAU DE BRUYN, geboren 11 Juli 1886 te Palembang, wonende Kwikstaartlaan no.9 te 's-Gravenhage, de bijeenkomst.

Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom en dankte de aanwezigen voor de goede opkomst. Na een kort inleidend woord kondigde hij aan, dat de heer THIESSEN deze avond het woord zou voeren.

Onder geweldig applaus nam John THIESSEN, geboren 26 Augustus 1906 te Pekantan (Indonesië), wonende Van Hoytemastraat no.27 te 's-Gravenhage, het woord.

Spreker begon zijn misnoegen te uiten over de behandeling, die hij na zijn arrestatie op Schiphol had ondervonden. Hij zeide in het Maleis: "saja soedah kenjang dari Blanda", hetgeen betekent: "ik ben zat van de Hollanders". Daarna gaf hij een overzicht van al hetgeen hij had verricht en ondervonden in Indonesië na zijn terugkeer aldaar in de loop van het vorige jaar. Hij sprak van de door hem in Bandung gehouden vergaderingen, waar 10.000 mensen naar hem kwamen luisteren. Verder gaf hij een overzicht van de chaotische toestanden, die hij in Bandung had meegemaakt na de soevereiniteits-overdracht. Doch, zeide spreker, zolang WESTERLING er was voelde men er zich nog veilig. Westerling was officieel door de Regering van Pasundan aangesteld om de rust en orde te handhaven. Thans zijn er in Bandung 1200 Nederlanders gearresteerd, die verdacht worden met Westerling te hebben samengewerkt. Spreker hekelde op sarcastische wijze de R.I.S.-regering en gebruikte daarvoor bepaalde Maleise uitdrukkingen. Op dezelfde wijze uitte hij zich scherp tegen het beleid van de Nederlandse Regering inzake de Indonesische aangelegenheid. Ook becritiseerde hij scherp het optreden van de Nederlandse Hoge Commissaris in Indonesië Dr HIRSCHFELD en besprak diens houding in Nederland tijdens de Duitse bezetting. En zo'n man van wie dit alles bekend is bij de buitenlandse intelligence diensten vertegenwoordigt de Nederlandse Regering in Indonesië, zeide spreker. Voorts gaf hij een overzicht van zijn reis naar Nieuw Guinea, die hij kort geleden nog maakte. Hij had deze reis met een Amerikaans Legervliegtuig gemaakt. Dit vliegtuig was hem welwillend door de Amerikaanse Luchtmacht-Commandant in Z.O.Azië ter beschikking gesteld, nadat hij vergeefs getracht had een plaats in een K.L.M.-toestel te krijgen.

Na de koloniesatiemogelijkheden in Nieuw-Guinea besproken te hebben oefende hij critiek uit op de houding van het I.E.V. (Indo Europees Verbond) wier leden liever Warga Negara (Indonesisch Staatsburger) worden om zich van een goed baantje op Java verzekerd te zien. Op een zeker ogenblik worden zij toch door SUKARNO er uit geschopt.

Vervolgens sprak hij over hetgeen hij had ondervonden na zijn arrestatie op Schiphol. Zowel de behandeling in zijn cel te Amsterdam, de rechtszaak en de 6 weken gevangenisstraf, die hij had ondergaan, besprak hij. Hij vergeleek deze behandeling met Gestapo-methoden. De rechtszitting was gelijk het proces in Praag tegen een Nederlander, alleen was bij deze rechtszitting een vernisje aangebracht.

Toevallig, zeide spreker, hebben ze die dollars, die niet eens van mij waren, gevonden. Deze dollars werden mij in een gesloten enveloppe door een kennis medegegeven. Geheel te goeder trouw heb ik die kennis een dienst willen bewijzen. Alle schuld heb ik op mij genomen en die vriend niet verraden. Dat doen wij Indo's niet. Maar al hadden ze niets gevonden, dan hadden ze me toch niet laten vertrekken, want "Barbertje moest hangen". Omdat ik teveel weet, schijnen ze erg bang voor me te zijn, want nu worden geregeld mijn gangen

nagegaan en telefoongesprekken afgeluisterd. Ik zie ze wel staan die jonge blonde man en die jonge dame, die geregeld voor mijn huis op post staan. Ja, ze zijn bang voor me, dat ik alles zal openbaren. Maar ik geef U de verzekering, dat dit zal gebeuren. Thans zal ik niets zeggen, omdat ik hier als gast spreek en deze verenigingen hierdoor moeilijkheden zouden krijgen. Maar zodra de mogelijkheid er is, zal ik voor mij zelf alleen in het openbaar spreken. Met bewijsstukken zal ik U tonen, hoe er in de Indonesische kwestie geknoeid is. Ik zal dan op eigen verantwoording spreken en de muren zullen er van schudden. Ook wil ik proberen een onderhoud met de Koningin aan te vragen. Ik zal Hare Majesteit dan volledig inlichten met alle bewijsstukken, die mij ter beschikking staan. Zo speedig mogelijk hierna zal ik dan Nederland verlaten (stemmen uit de zaal: "neen hier blijven"). In het belang van deze zaak moet ik echter weg, zeide spreker.

Hij wakte de aanwezigen op om eendrachtig voor het behoud van Nieuw Guinea te strijden en hierop bij de Regering aan te dringen. Bij deze Regering vertonen zich thans symptomen om dit land los te laten.

Onder luid applaus beëindigde hij zijn betoeg.

Hierna werd gepausseerd.

Na de pauze werden door enige personen vragen gesteld inzake Indonesische aangelegenheden, die alle door de voorzitter werden beantwoord.

Om 22.45 uur sloot de voorzitter de vergadering, die een rustig verloop had.

2-5-1950.

83861

C. XI. TA.12.
eenGEHEIM

UITGEBOEKT

DUPLICAAT

Contactavond G.N.A.,
N.G.N.V.B. en Nationaal Reveil

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een geheim rapport over een besloten contactavond, georganiseerd door de daarin met name genoemde verenigingen, waar J.Thiessen het woord heeft gevoerd.

Ter bekorting moge naar de inhoud van het rapport verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

AAN:

Z. E. de Minister President,
Z. E. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z. E. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z. E. de Minister v. Justitie,
Z. E. de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Einthoven.

te

's-GRAVENHAGE.

Op Donderdag 13 April 1950 des avonds om 20.00 uur werd door de Verenigingen "Groter Nederland Actie", "Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond" en "Nationaal Reveil" een besloten contactavond gehouden in het café "De Gouden Regen", gelegen aan het Goudenregenplein te 's-Gravenhage.

Ongeveer 250 personen waren aanwezig.

Om 20.10 uur opende de voorzitter: Dr Willem Karel Hendrik FEUILLETAU DE BRUYN, geboren 11 Juli 1886 te Palembang, wonende Kwikstaartlaan no.9 te 's-Gravenhage, de bijeenkomst.

Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom en dankte de aanwezigen voor de goede opkomst. Na een kort inleidend woord kondigde hij aan, dat de heer THIESSEN deze avond het woord zou voeren.

Onder geweldig applaus nam John THIESSEN, geboren 26 Augustus 1906 te Pekantan (Indonesië), wonende Van Hoytemastraat no.27 te 's-Gravenhage, het woord.

Spreker begon zijn misnoegen te uiten over de behandeling, die hij na zijn arrestatie op Schiphol had ondervonden. Hij zeide in het Maleis: "saja soedah kenjang dari Blanda", hetgeen betekent: "ik ben zat van de Hollanders". Daarna gaf hij een overzicht van al hetgeen hij had verricht en ondervonden in Indonesië na zijn terugkeer aldaar in de loop van het vorige jaar. Hij sprak van de door hem in Bandung gehouden vergaderingen, waar 10.000 mensen naar hem kwamen luisteren. Verder gaf hij een overzicht van de chaotische toestanden, die hij in Bandung had meegemaakt na de soevereiniteits-overdracht. Doch, zeide spreker, zolang WESTERLING er was voelde men er zich nog veilig. Westerling was officieel door de Regering van Pasundan aangesteld om de rust en orde te handhaven. Thans zijn er in Bandung 1200 Nederlanders gearresteerd, die verdacht worden met Westerling te hebben samengewerkt. Spreker hekelde op sarcastische wijze de R.I.S.-regering en gebruikte daarvoor bepaalde Maleise uitdrukkingen. Op dezelfde wijze uitte hij zich scherp tegen het beleid van de Nederlandse Regering inzake de Indonesische aangelegenheid. Ook becritiseerde hij scherp het optreden van de Nederlandse Hoge Commissaris in Indonesië Dr HIRSCHFELD en besprak diens houding in Nederland tijdens de Duitse bezetting. En zo'n man van wie dit alles bekend is bij de buitenlandse intelligence diensten vertegenwoordigt de Nederlandse Regering in Indonesië, zeide spreker. Voorts gaf hij een overzicht van zijn reis naar Nieuw Guinea, die hij kort geleden nog maakte. Hij had deze reis met een Amerikaans Legervliegtuig gemaakt. Dit vliegtuig was hem welwillend door de Amerikaanse Luchtmacht-Commandant in Z.O.Azië ter beschikking gesteld, nadat hij vergeefs getracht had een plaats in een K.L.M.-toestel te krijgen.

Na de koloniesatiemogelijkheden in Nieuw-Guinea besproken te hebben oefende hij critiek uit op de houding van het I.E.V. (Indo Europees Verbond) wier leden liever Warga Negara (Indonesisch Staatsburger) worden om zich van een goed baantje op Java verzekerd te zien. Op een zeker ogenblik worden zij toch door SUKARNO er uit geschopt.

Vervolgens sprak hij over hetgeen hij had ondervonden na zijn arrestatie op Schiphol. Zowel de behandeling in zijn cel te Amsterdam, de rechtszaak en de 6 weken gevangenisstraf, die hij had ondergaan, besprak hij. Hij vergeleek deze behandeling met Gestapo-methoden. De rechtszitting was gelijk het proces in Praag tegen een Nederlander, alleen was bij deze rechtszitting een vernisje aangebracht.

Toevallig, zeide spreker, hebben ze die dollars, die niet eens van mij waren, gevonden. Deze dollars werden mij in een gesloten enveloppe door een kennis medegegeven. Geheel te goeder trouw heb ik die kennis een dienst willen bewijzen. Alle schuld heb ik op mij genomen en die vriend niet verraden. Dat doen wij Indo's niet. Maar al hadden ze niets gevonden, dan hadden ze me toch niet laten vertrekken, want "Barbertje moest hangen". Omdat ik teveel weet, schijnen ze erg bang voor me te zijn, want nu worden geregeld mijn gangen

nagegaan en telefoongesprekken afgeluisterd. Ik zie ze wel staan die jonge blonde man en die jonge dame, die geregeld voor mijn huis op post staan. Ja, ze zijn bang voor me, dat ik alles zal openbaren. Maar ik geef U de verzekering, dat dit zal gebeuren. Thans zal ik niets zeggen, omdat ik hier als gast spreek en deze verenigingen hierdoor moeilijkheden zouden krijgen. Maar zodra de mogelijkheid er is, zal ik voor mij zelf alleen in het openbaar spreken. Met bewijsstukken zal ik U tonen, hoe er in de Indonesische kwestie geknoeid is. Ik zal dan op eigen verantwoording spreken en de muren zullen er van schudden. Ook wil ik proberen een onderhoud met de Koningin aan te vragen. Ik zal Hare Majestait dan volledig inlichten met alle bewijsstukken, die mij ter beschikking staan. Zo spoedig mogelijk hierna zal ik dan Nederland verlaten (stemmen uit de zaal: "neen hier blijven"). In het belang van deze zaak moet ik echter weg, zeide spreker.

Hij wekte de aanwezigen op om eendrachtig voor het behoud van Nieuw Guinea te strijden en hierop bij de Regering aan te dringen. Bij deze Regering vertonen zich thans symptomen om dit land los te laten.

Onder luid applaus beëindigde hij zijn betoog.

Hierna werd gepauseerd.

Na de pauze werden door enige personen vragen gesteld inzake Indonesische aangelegenheden, die alle door de voorzitter werden beantwoord.

Om 22.45 uur sloot de voorzitter de vergadering, die een rustig verloop had.

2-5-1950.

VERBODENLIJKE

Verbindlij: No.12

28 April 1950

Doss.164/11

84500

Onderwerp: Openbare vergadering Groter Nederland Actie e.a.

Datum ontvangst bericht: 21 April 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Levens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Op Vrijdag, 21 April 1950 des avonds om 20.00 uur werd door de Verenigingen "Groter Nederland Actie", "De Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond" en "Nationaal Reveil" een openbare vergadering gehouden in de Bierentuin te 's-Gravenhage.

Zaalcapaciteit 1600 plaatsen. Aanwezig waren ruim 1100 personen.

Om 20.10 uur opende de voorzitter (naam onbekend) de vergadering. Hij heette de aanwezigen welkom en sprak zijn vandeening uit over de goede opkomst. Na een korte inleiding, waarbij hij betoogde dat Nieuw Guinea zowel uit politiek, economisch als strategisch oogpunt voor Nederland onontbeerbaar moet blijven, gaf hij het woord aan de heer

* Christiaan Theodora BORG, geboren 28 October 1899 te Bangoeiroe, wonende Van Boersselestraat No.19 te 's-Gravenhage, die sprak over het onderwerp: "Een laatste beroep op het Moederland".

Spreker betoogde, dat men de sympathie met de Kinderheden in Indonesië in handen moest onzetten. Hij zijn geen directe politieke partij zende hij, maar een nationale partij. Hij stelde recht tegenover progressiviteit, trouw tegenover verraad en karakter tegenover karakterloosheid en egoïsme. Wij, Indische Nederlanders, zullen niet versagen. Hij maakten het "de Saintiendrai" en offerden goed en bloed. Hij bestreden moord en doodslag in naam van Cranje en wij brachten rust en orde. In naam van Cranje is veranderd in "In naam van Soekarno". De vele arrestaties, die in Indonesië plaats vinden, geschieden op Moskouse wijze. Spreker oefende scherpe critiek uit op Dr. HIRSCHFELD. De republiek Djocja is de meest gehate staat in Indonesië en Nederland, dat achter SOEKARNO staat, zal eens ervaren, dat het in deze groeiende haat zijn deel zal hebben. Nieuw Guinea is de enige kans voor Nederland om onafhankelijk te blijven en zijn welvaart te herwinnen. Nieuw Guinea moet voor de Indische Nederlanders het stamland worden, geheel onafhankelijk van Indonesië. Wij zijn deze regering beu, wij zullen onze status bepalen en niet Nederland.

* Vervolgens sprak de heer L. POLMANFESSI [personalia onbekend] over het onderwerp: "Chaos als gevolg van de souvereiniteitsoverdracht aan een chaos". LULPATULI noemde Insulinde in 1860 een gordel van smaragd, maar thans zou hij kunnen spreken van een gordel van gifslangen. Spreker besprak de strijd van de minderheden tegen de vervroegde souvereiniteitsoverdracht aan de chaos. Wij hebben gelijk

-gekregen-

gekregen, doch hebben geen leedvermaak. Millicenen zijn gevallen voor de partijpolitiek. Djocja is de baas. WESTERLING en de anderen hebben getracht het menselijk recht te verdedigen. Zij zijn de slachtoffers van het verraad. Zij zijn de eersten, maar zullen de laatsten niet zijn. Velen noemen hen rebellen en zelfs moordenaars, maar in onze ogen zijn zij de verdedigers van het menselijk recht. Zij zijn de enigen, die de R.T.O.-overeenkomst, die door Nederland en Indonesië werd gesloten, nakomen. Nederland en Djocja hebben elkaar gevonden. De Nederlanders in Indonesië zijn door de Nederlandse regering tot vreemdelingen gedegradeerd. Spreker toonde zich zeer teleurgesteld over de voormalige oppositie, die als een laatste dolksteek in de rug de strijders voor recht en vrijheid in de steek heeft gelaten. Voor deze oppositie is de Indonesische kwestie nu van de baan. Met een geweldig applaus, dat de vormen van een ovatie aannam, eindigde spreker.

[Hierna werd gepauzeerd.]

Na de pauze werd gezamenlijk een 2-tal liederen gezonden, waarvan de tekst hierbij wordt gevoegd.

Vervolgens sprak [als laatste spreker de heer:]

Dr. Willem Carel Hendrik DEWILLIERS DE BRUYE, [geboren 11 Juli 1886 te Palembang, wonende Wijkstraatlaan no. 9 te 's-Gravenhage, die sprak over het onderwerp: "De achtergrond van de zaak Westering". Spreker begon met kritiek uit te oefenen op de buitenlandse politiek van Amerika ten opzichte van Azië. De Amerikaanse politiek heeft, jammerlijk geraald, in China en wat velen van ons nog niet weten is, dat zelfs in de Philippijnen het communisme hoogtij viert. En zo zal dit communisme eveneens in Indonesië zijn kop opsteken. In Midden Java heeft thans de SOEDARJO de leiding. Deze SOEDARJO was een der leiders van de communistische opstand in Soedjoeng. Dan hebben we nog een 2-tal uitgesproken communisten, n.l. IAIN en SANTOSO, beiden parlementslid van de R.T.O. De eerste is berucht vanwege zijn eisen inzake Australisch Nieuw Guinea en Portugees Timor enz. De laatste heeft de leiding in West Java en heeft de Regara al daar geëlimineerd. Spreker besprak de wijze waarop de Nederlandse gebieden stuk voor stuk bij Djocja werden ingelijfd. Spreker haakte in deze de politiek van de Nederlandse regering. [De Nederlandse regering] moet voor de behandeling van de soevereiniteitsoverdracht de bewijzen van het verraad van Djocja in handen hebben gehad. Aldus heeft de regering zowel de Grondwet overtreden als ongeleefd, dat de Kamer handelde in strijd met de Grondwet. WESTERLING kwam na wat er in de Grondwet staat en daarom is hij geen opstandeling, zeide spreker. Aan de hand van enige verklarings, die z.g. door Hamid zouden zijn aangelegd, noemde spreker de bewering dat Hamid de leider van WESTERLING geweest zou zijn, onzin. Hamid heeft niet bepaald onze sympathie, want indertijd pleitte hij als voorzitter van het R.T.O. voor een samenvoeging van Nieuw Guinea bij de R.I.S. De Nederlandse regering doet alles om met de R.I.S. goede maatjes te blijven en als pleister op de wond leent zij 200 miljoen gulden aan de R.I.S. Spreker achtte een belegging van deze 200 miljoen in Nieuw Guinea redelijk. Hij beschuldigde Minister VAN MAARSSEVEN ervan, dat de ellende, die in Nieuw Guinea heerst, aan hem toe te wijten. Een plan van transmigration, dat aan deze minister werd voorgelegd, werd [door hem] terzijde geschoven. Slechts zeide spreker regering en parlement - schuldig-

Therese
Th...
schuldig te achten. mij hoopte, dat het onrecht ongedaan zal worden gemaakt. ~~Mij~~ ~~drong~~ er bij de toehoorders met ~~kien~~ op aan, de gedachten van de ~~de~~ drie verenigingen uit te dragen en wakte hen tot politieke strijd.

1 of
[Na het zingen van de twee eerste coupletten van het Wilhelmus, sloot de voorzitter met een woord van dank om 22.40 uur de vergadering. Het publiek betuigde herhaaldelijk door applaus en door uitroepen van verontwaardiging zijn bijval aan de sprekers. (einde)]
h

Wij willen het behouden.

Wijze: "Wij willen Holland Houen".

Wij willen het behouden
Ons Heerlands Nieuw-Guinee.
Wij blijven hen getrouwe
Die volken overzee!
En wie hen denkt te dreigen
En denkt te nemen ooit;
Zij zullen hen niet krijgen!
Jan Ariks, jongens? NOOIT!
Zij zullen hen niet krijgen!
Jan Ariks, jongens? NECIT!

Wij laten ze niet vallen!
Niet van ons hanengaan
Wij zullen met z'n allen
er op de bres voor staan!
Wij willen hen behouden
Vrij onder Neerland's Kroon,
En met alle getrouwen
Bewaken volk en Troon!
En met alle getrouwen
Bewaken volk en Troon!

Mijn mooi Nieuw-Guinee,

Wijze: Sari Marijs.

Mijn mooi Nieuw-Guinee is zo ver van mij weg,
Maar 'k hoop er toch heen te gaan.
Ik snak naar dat land, ruim en zonnig en groen
En waar onze driekleur nog waait.

REFRAIN:

O, breng mij toch naar ons Nieuw-Guinee,
Daar waar mij toekomst wacht.
Daar ginder bij het oerwoud wenkt ons nieuwe vaderland,
Vrijheid voor blank en voor bruin;
Daar ginder bij het oerwoud wenkt ons nieuwe vaderland,
Vrijheid voor blank en voor bruin.

Mijn mooi Nieuw-Guinee blijft met Neerland steeds één
Dat rampspoed van ver U bedreigt.
Wij waken met Uw bruine strijders ook mee
Dat geen Repoebliek U ooit krijgt.

REFRAIN:

O, breng mij toch naar ons Nieuw-Guinee
Daar waar mij toekomst wacht.
Daar ginder bij het oerwoud wenkt ons nieuwe vaderland,
Vrijheid voor blank en voor bruin;
Daar ginder bij het oerwoud wenkt ons nieuwe vaderland,
Vrijheid voor blank en voor bruin.

O N Z E
TRACTOR-CURSUS

1950

L. S.

UITTREKSEL	
Uit :	001637
Ag. no.:	929561
Voor :	281249

Was het vroeger vaak zo, dat men altijd nog geschikt was voor landarbeid, waar de machine zijn intrede heeft gedaan, is dat finaal afgelopen. Daar worden handige, doortastende, snel-reagerende, dus vakkbekwame kerels vereist.

Ieder, die verder ziet dan zijn neus lang is, die vooruit wil en een man is van durf, van aanpakken en volhouden, ziet in de TRACTOR een krachtwerktuig, dat hij op zijn weg naar succes zal moeten, maar ook graag zal willen beheersen.

Ieder vak, dat men wil beheersen, vereist VAKKENNIS.

Gij dus, die straks met tractoren wil-zal en moet werken, moet eerst de kennis er van opdoen. Het is niet voldoende, een tractor te kunnen berijden. Neen men moet "het ingewand" van zijn machine kennen, de oorsprong van zijn kracht weten en de uitbarsting daarvan in de juiste banen kunnen leiden; daarom elk verdacht geluid direct kunnen ontleden, om tegen een mogelijk euvel onmiddellijk zijn maatregelen te treffen.

Het leren rijden en werken met een tractor is in hoofdzaak een zaak van behendigheid, die men geleidelijk in de praktijk opdoet en vergroot.

STUDIE is evenwel nodig, om de binnenkant van Uw machine te leren kennen; U kunt door onkunde in een dag meer bederven aan Uw machine, dan hij in jaren van deskundig gebruik slijt. Het gaat om de levensduur van Uw dure TRACTOR.

Deze kennis doet U op in de MONDELING-AANSCHOUWELIJKE CURSUS, te geven door de Heer K. M A R I N G, thans werktuigenspecialist bij de Rijkslandbouw Voorlichtingsdienst voor Noord-Groningen.

In den Haag (leslokaal nader op te geven) in 16 weken
avond-les van ca. 2 uur per les.

Bovendien een 20-tal theorielessen, die op de mondelinge
les zullen worden verklaard en waar de behandelde onder-
delen, zo mogelijk in werking worden vertoond.

De cursus vangt aan met de bespreking van de verschillende typen TRACTOREN, die in gebruik zijn, zowel WIEL- als RUPSTRACTOREN.

Daarna begint de studie van de motor en wordt o.m.

behandeld: Viertact- ; Tweetact- ; Kleppemachanisme ; Compressie-
verhoudingen ; Carburatie ; Ontsteking ; Gloeikopsysteem ;
Dieselmotoren ; en Brandstofpompen.

Verder lessen, die met de motor van de TRACTOR in direct verband staan zoals :

Krachtoverbrenging ; Koppeling ; Versnellingsbak ;
Differentieel ; Aftakas ; Hydraulische hef-inrichting
en een zeer belangrijke les over de meestvoorkomende
storingen, die kunnen optreden.

Aan het einde van de CURSUS wordt een examen georganiseerd, gehouden in centrale plaatsen en afgenomen door bekwame deskundigen; De waarde van het uit te reiken diploma wordt in de praktijk steeds hoger aangeslagen.

U zult er voor moeten werken, doch voor SERIEUS STUDERENDEN is dit diploma alleszins bereikbaar ! ! !

Het LESGELD van deze omvangrijke, prettige en doeltreffende CURSUS bedraagt alles inbegrepen slechts f 35,- (vijf en dertig gulden)

VOOR DE GEHELE CURSUS DUS, te voldoen aan het begin van de STUDIE. De kosten voor deelneming aan het (niet-verplichte) examen bedragen f 2,50 (twee 50/100 gulden)

Het getuigschrift wordt gratis verstrekt.

- - - -

Stelt niet uit, DEZE STUDIE KOMT U VAN PAS, meldt U vandaag nog voor bovenstaande CURSUS aan:

ons Secretariaat Daguerrestraat 31
Den Haag ; telf. 39.93.71.

- - - -

's Gravenhage 14 Juli , 1950.

Aan de Leden van de Staten Generaal .
te
's Gravenhage .

Hoog Edelgestreng Heer ,

Ik heb de eer het volgende beleefd onder de aandacht van U Hoog Edelgestreng te brengen .

Op de 2de Juli l.l. ontving ik een telegram van de Reserve Iste Luitenant Titaley , welk telegram een afschrift inhield van een ander telegram aan Hare Majesteit de Koningin . In dit laatste telegram werd er op gewezen , dat de reorganisatie van het KNIL niet afdoende geregeld was en dat evacuatie van Ambonese militairen en hun gezinnen van Java en Celebes naar Ambon niet mogelijk was. De Ambonese militairen verzochten daarom eerbiedig aan Hare Majesteit de Koningin om Hare bemiddeling te willen verlenen om zoodoende met medewerking van het Internationale Rode Kruis voor 26 Juli a.s. een oplossing tot stand te brengen .

Uit particuliere berichten is bekend , dat zowel onder Ambonnezen als Indische Nederlanders , waarvan velen by de wet gedwongen waren om acht jaar als miliciens te dienen, grote ongerustheid bestond betreffende hun veiligheid . Velen meenden dat zodra zy ontwapend waren , zy op genade en ongenade aan de RIS zouden zyn overgeleverd.

Voor deze miliciens Indische Nederlanders en evenmin voor de zogenaamde " Kortverbanders " , Nederlanders , die na de oorlog vrijwillig een dienstverband by het KNIL afdelen aangegaan , bestaat veelal niet de mogelijkheid om naar het K.L. over te gaan . Alleen indien hun ouders zich toevallig in Nederland bevinden kunnen zy via een speciale cursus by de V.O.C. naar het K.L. overgaan . Het overgrote deel der Indische Nederlanders verkeert echter niet in die gunstige omstandigheden . Velen van deze laatsten , die door de byzondere functies die zy voor de soevereiniteitsoverdracht hebben vervuld , reden hebben om beducht te zyn voor wraaknemingen , zyn niet in staat hun overtocht te bekostigen . Zy komen na de ontruiming van Java door onze troepen in benarde omstandigheden .

Het behoeft geen betoog dat het in hoge mate immoreel is , dat men soldaten , die Nederland trouw hebben gediend, in vyandelyk land à merci van de vyand overlaat . Want aan deze moreel niet te verantwoorden daad zou de Nederlandse Regering zich schuldig maken , door de Ambonese militairen te ontwapenen in een gebied waar/ zy de facto in oorlog zyn.

Ten aanzien van de Indische Nederlanders liggen de zaken anders , omdat er geen staat van oorlog tussen Nederland en de RIS bestaat . Maar ook zy zyn blootgesteld aan wraaknemingen van zogenaamde " onverantwoordelyke elementen " , die de RIS zoals de ervaring heeft geleerd niet in de hand pleegt te kunnen houden .

Hoe het ook zy , vast staat , dat vooral onder de Ambonnezen ernstige spanningen zyn ontstaan .

Indien het hierby in afschrift gevoegde telegram , dat my door

/mede

onbekenden is toegezonden, echt mocht zyn , zou ook de Legercommandant die mening zyn toegedaan . Daar dit telegram niet de indruk maakt verzonnen te zyn , en in algemene zin een bevestiging is van de door ons ontvangen berichten over het bestaan van ernstige spanningen onder de Ambonnesen militairen, hebben wy gemeend U Hoog Edelgestreng met de inhoud daarvan in kennis te stellen .

Wy mogende hoop uitspreken , dat U Hoog Edelgestreng in het bovenstaande aanleiding zult mogen vinden om aan de Regering te verzoeken a. mede te delen of het in afschrift hierby gevoegde telegram al of niet echt is .

b. of het juist is , dat de Legercommandant van oordeel is , dat in dien de Ambonnesen ontwapend zouden worden , bloedige excessen niet uitgesloten zyn .

c. of inderdaad door de Legercommandant het advies is gegeven om een delegatie van Ambonnesen naar Nederland te zenden en welke beweegredenen de regering heeft om aan dat advies geen gevolg te geven .

d. of de Regering alsnog bereid is ^{voor} om Indische Nederlanders , die of als Kortverbander, of als miliciens in het KNIL hebben gediend , ook al zyn hun ouders toevallig niet in Nederland woonachtig , alsnog de mogelijkheid te openen om naar het K.L. over te gaan, of hen indien zy de wens daartoe te kennen geven naar Nederland of naar Nieuw Guinea over te brengen.

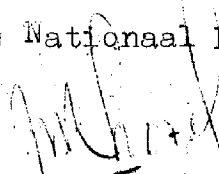
Namens de Nieuw Guinea
Nederlandse Vrouwenbond

Namens Nationaal Ré-
veil

Namens de Groter
Nederland Actie .

(Mevrouw S. Matthes Cornelius)

(M.R. Loze)

(Dr. W. Feuilletau
de Bruyn)

Secretariaat; Daguerre straat 31 , den Haag .

afschrift telegram..

Batavia -Centrum , 7 Juli, 1950

Van de Commandant van het Leger aan Minvo en Staasvo.

Hedenochtend 0709 audientie verleend aan deputatie Ambonnezen ex Bandoeng , Tjimahi, Batoedjadar en Zuid en Oost Borneo , die navolgende wensen naar voren brachten .

1ste opzending naar land van herkomst t.w.eilanden Ambon , Boeroe , Ceram, Banda , Oeliassers voor 25 Julia.s. te effectueren.

2de In afwachting inscheping naar Ambon etc. te worden verzameld in kampverband onder eigen bewaking in hiervoor vastgestelde steden .

3de indien vorenstaande onuitvoerbaar opzending naar buiten . door de RIS gecontroleerd gebied zoals Nieuw Guinea .

4de deze wensen door delegatie van vyf personen by H.M. de Koningin persoonlijk te mogen voorbrengen en wel op meest korten termyn .

5de . op ruime schaal via radio, pers als andere voorlichtingsorganen bekend maken nopens door Ambonese deputaties naar voren gebrachte wensen , c.q. beslissingen hierop.

De wyze waarop deze wensen by my werden voorgebracht droeg een vry ultimatief en onredelyk karakter , hetgeen n.m.m. afspiegeling van huidige stemming by Amb. KNIL afvloeiers .

Door my aan deputaties bekend gesteld dat e.e.a. reeds by Nederl. Regering voorgebracht en ter zake onderhandeld met RIS doch nog geen beslissing verkregen .

Hierdoor ik niet herhaal niet by machte hen enigerlei toezeggingen te doen , waarop deputatie nogmaals aandrang op opzending vertegenwoordigers naar H.M.de Koningin op meest korten termyn

Voorts my de vraag gesteld welke status zalzyn van Amb. afvloeiers na 25 Juli 1950 indien Nederl. Regering beslissing neemt dat het KNIL op dien datum als eenheid ophoudt te bestaan . Ik hierop zelfde antwoord als voren .

Concludeer nogmaals spanningen onder Ambonnezen door uitblyven beslissingen en door hen gevoelde bedreiging van lijf en goed in geval van ontwapening thans critisch stadium bereikt hetwelk tot bloedige excessen kan leiden .

Naar myn mening kan onder huidige omstandigheden opzending delegatie naar Nederland deze spanning , zy het voorlopig doen verminderen .

Overgenomen uit "De Nieuwe Post" van 10 Juni 1950

"HET LEGER ALS POLITIEKE MACHT

Een veelbetekenende ontwikkeling van zaken.

Ergens in een cantine van een militair onderdeel in Djakarta is een strooiblaadje gevonden, van hetwelk ik de tekst hieronder letterlijk afdruk:

WIJ MILITAIREN VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

schamen ons voor onze regering, die de Ambonnezen vuig verraden heeft,

schamen ons voor de ingemene wijze, waarop onze regering onze wapenbroeders van het KNIL aan de dijk zet;

beschouwen het als verraad aan ons volk, dat aan KNIL-commandanten werd opgedragen, langs slinkse wegen hun mannen te bewegen over te gaan naar de APRI(s), ADRI(s), AURI(s) en andere RI(s) diensten; verachten onze regering, die het bestaan durft, voor Nieuw Guinea zo weinig geld ter beschikking te stellen, dat het de Gouverneur van Nieuw-Guinea onmogelijk wordt gemaakt het land naar behoren te ontwikkelen;

kotsen bijna van de misselijke kruidenierspolitiek, die de regering ten opzichte van Nieuw Guinea volgt, waar de regering toch dient te weten dat dit land door ons aller wil ~~wil~~ toch toekomst heeft en de redding betekent voor het gehele Europese gedeelte van het KNIL, de Europese burgers van Indië en voor vele werklozen in Nederland; ja voor het gehele Nederlandse Rijk;

zijn verontwaardigd over de slechte (of het ontbreken van) inlichtingen over onze toekomstmogelijkheden in Nieuw-Guinea;

beschouwen de Sociale Dienst van de K.L. méér als dwarsbomer dan onze helper;

vragen ons met zorg af of de belangen van iedere Nederlander door het ~~gevol~~ en geknoei met Nieuw-Guinea niet ernstig geschaad wordt;

vragen ons af, of we niet reeds benadeeld zijn;

zullen iedere gelegenheid, desnoods de gewelddadige, aangrijpen om onze toekomst in dit opzicht te waarborgen;

voelen ons tegenover onze wapenbroeders van het KNIL en tegenover de gehele wereld VOOR SCHUT GEZET;

kunnen geen eer meer zien in het dragen van ons Uniform en bevinden ons voor schut te lopen met het teken voor Orde en Vrede;

het spijt ons, maar als wij eerlijk zouden spreken, zouden wij dit, alleen dit maar zeggen: PARST !!!!!

zijn echter leden van een beschaafd volk en zullen onze plicht doen tot het einde, wij willen ons namelijk niet "ook nog voor ons zelf schamen".

WIJ, JA WIJ MILITAIREN VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT zullen streven naar het beëindigen van deze toestand.

Onze bevelhebbers weten niet wat in ons leeft. Zij moeten het eerst aan den lijve voelen, dat we het niet met hen eens zijn.

Zo spreken wij ons uit, wij, MILITAIREN VAN DE NEDERLANDSE KONINKLIJKE LANDMACHT."

Commentaar van L.A.R.L. achterwege gelaten

Uit een brief van een Indonesier van midden Juni 1950.

Het ondervolgende is een uittreksel van een brief , die uit Solo werd ontvangen . De juiste datum is opzettelyk verzwegen terwyl de brief enigszins is omgewerkt teneinde te voorkomen dat de briefschryver aan zyn styl zou worden herkend .

In de Locomotief van I Juni 1950 komt een kort bericht voor dat van ver strekkende betekenis is . Het luidtals volgt ;

In Solo is een commissie gevormd , die actie zal voeren tegen de Zelfbesturen . Voorzitter is de heer Sudiman van de P.N.I. Verder zitten in de commissie de partyen P.S.S.I. , de Partai Demokrat Rakjat , de Partai Komunis Indonesia, de P.B.I. , de Sobsi, de B.T.I. en de Partai Petani, de Partai Murba .

Al deze partyen zyn links georiënteerd , terwyl de Partai Murba , de Kommunistische Party Indonesia, de P.B.I. , de Sobsi en de B.T.I. en de Partai Perani, communistische groeperingen of door communisten gecontroleerde vakverenigingen zyn . Dat mer Sudiman als lid van de P.N.I. , een niet-communistische party tot voorzitter heeft benoemd, is kennelyk een politiek handigheidje . Indien men echter rekening houdt met het feit , dat thans algemeen bekend is , dat de restanten van de strydkrachten van de opstand van Alimin -Moeso -Sjariffudin uit de communistische opstand van 1948 thans hun plaats in de gelederen van deze linkse groepen weer hebben ingenomen , dan kan men stelligheid aannemen , dat de actie tegen de Zelfbesturen haar stuwkracht en enthousiasme put uit het arsenaal der communistische ideologie .

By deze actie worden de volgende strydmethoden gevolgd . Ceremoniele byeenkomsten worden met stenen bekogeld . Personen worden gemolesteerd , als zy voorstanders van het Zelfbestuur zyn . Op hysterische wyze worden scheldwoorden aan het adres van het Zelfbestuur gericht . Opruiende plakaten met opschriften van het schunnigste gehalte worden op de muren aangebracht teneinde het gezag van het Zelfbestuur te ondermynen enz. Dat alles draagt de byzondere kenmerken van het destructieve en terroristische karakter van iedere communistische actie , dat in stryd is met de eer en de waardigheid van onze jonge Indonesische staat .

Er zynvelen die de theorie verkondigen , dat in de Indonesische maatschappy geen gunstige voedingsbodem bestaat voor het Communisme . Want in Indonesie ontbreken de typische sociaaleconomische verhoudingen en sociale structuur van het Westen, die het ontstaan van de klassenstryd en de klassenhaat bevorderen. allen factoren die een gunstige voedingsbodem voor het Communisme opleveren . Hier is geen Kapitaal als productiemiddel en element van maatschappelyke macht aanwezig . Hier zyn wel veel armen , maar hier bestaat geen industrie-proletariaat , omdat er geen sterk ontwikkeld industrieel kapitalisme is . Hier bestaan veel minder sterke klassentegenstelling omdat de adat, het gewoonterecht, de wederzydse plichten van ondernemers en arbeiders regelt en bepaalde sancties in geve

an overtreding als rechtvaardig aanvaardt .
 Maar aan die theorieën stoort het communisme zich niet . Voor
 de practyk van de wereldpropaganda van het Communisme is Indone-
 sie een uitermate geschikt arbeidsveld . . Een millioenen mass
 van analphabeten met een dur laagje intellectuelen en een nog
 dunner laagje ryke lieden staan hier tegenover elkander en er
 geen inheemse middenstand van betekenis als stabiliserend maat-
 schappelyk element. Er is dus noch innaatschappelyk opzicht, n
 uit een oogpunt van critisch onderscheidingsvermogen voor het
 communisme enige weerstand van betekenis te verwachten tegen
 de verlokkende , de heilstaat belovende , doch ontbindende tend
 zen van de communistische propaganda te verwachten .

Slechts van één zyde kunnen de communisten in Indonesie een ste-
 ke weerstand verwachten , namelyk van de enkele honderden zelf-
 besturen , zowel kleine als grote , waar de mensen in hun res-
 pectievelyke gemeenschappen verankerd zyn door sterke banden van
 traditie , cultuur, genealogie en andere geestelyke en morele
 waarden , zoals trouw , plichtsbetrachting , persoonlyk waardig-
 heidsgevoel enz. Al deze mensen , hoog en laag , ryk en arm ,
 en al wat daarmee annex is wordt door de communisten samengeve
 onder een gemeenschappelyke noemer , het feodalisme en de feo-
 dalisten , de machtselementen , die de maatschappy in de Zelf-
 besturen in stand houdt . In de stryd van de communisten om de
 macht en de totalitaire overheersing in Indonesie , vervangen
 deze termen de in werkelykheid niet bestaande aanvalsobjecten
 " kapitalisme " en " kapitalisten " . Daarom richten zy hun aan-
 vallen tegen feodalisme en feodalisten .

Deze strategie van de communisten in Indonesie is scherp door-
 dacht. Want waarom wordt de aanval die tegen de honderden zelfbe-
 sturen wordt ondernomen , het eerst gericht op het Solosche
 zelfbestuur ? Dit is onder alle zelfbesturen van Indonesie het
 meest belangryke . Het Soenanaat is een der oudtse zelfbesturen
 en een rechtstreekse voortzetting van het Mataram van Sultan
 Agoeng en geniet daardoor hoog aanzien op Java . Door zyn ouder-
 dom is het voor de politiek nog niet bewuste massa het meest een
 biedwaardige en invloedrykste van alle Zelfbesturen . Want de
 Javaan heeft diep ontzag voor de ouderdom met zyn rype wysheid
 en ervaring . In ten slotte is het Soenanaat het rykste en voor-
 naamste van alle cultuur centra van het Javaanse volk .

Wat is dus logischer en doeltreffender dan eerst dit bolwerk
 van de grootste weerstand uit elkander te doen springen ?
 Dan volgt de oprolling van de andere " swa-pradja's " (zelfbe-
 sturen) als het ware van zelf !

Uit het bovenstaande blykt afdoende , dat zeer gezaghebben-
 de kringen in Solo niet zonder zorg de toekomst tegemoet zien .
 Stellig mag deze tegen het Zelfbestuur van Solo gerichte actie
 onder leiding van de communisten niet worden onderschat .

Brief geschreven door Eddy Rompis , TNI-officier van de Intelligence Service van de Repoebliek Indonesia te Soerabaja , aan Malik . De geadresseerde is waarschylyk de kapitein H.A.Malik , een der leiders van de Kesatoean Guerilla Sulawesi Selatan (K.G.S.S.) , een over heel Zuid Celebes verspreid opererende guerilla strydmacht van 9 bataljons . De verbindingsvan deze strydgroep met de TNI. werd tevoren reeds afdoende vast gesteld.

Soerabaja , 8-3-1950.

Malik ,

Merdeka !

Ik heb kameraad A.Pattahangi en de jongens , vertegenwoordigers van de I.P.P.I. (?) naar de trein gebracht . Andi is by my en de anderen zyn in hun eigen huizen . Dr. Sjaffri is in jouw straat , Undaan Wetan . Ze vertelden dat zy zeeziek waren en daarom in Soerabaja van de boot zyn gegaan . Enfin , dat is dus één ding .

Jy bent nu adviseur . Wat ik je nu vertel is strikt persoonlyk en belangryk . Je moet zeer voorzichtig zyn . Geloof my , jy vooral .

Binnen enkele dagen zullen wy illegaal daarheen gaan onder leiding van Majoor Harjo , commandant van het C.M. (studenten corps) met een urgentieprogramma van de T.R. (Tantera Rakjat of Volksleger) . Ga naar Lendy , omdat ik hem ook geschreefen heb , echter niet over de T.R.

Wy willen een hoofdkwartier inrichten in M.K.S. (Makasser Hoofdkwartier Celebes Commando) . Deze unit wordt genoemd Pasoeakan Istimewa Sulawesi (P.I.S. of speciale Celebes Afdeling) , met myn naam KOROMPIS als code , met het adres Sb (Samboeng) Djawa , 31/8 M.K.S. (Makasser) .

Onze actie betekent niet dat wy de RIS niet erkennen . Maar het urgentie programma erkent niet de Ronde Tafel Conferentie en de RIS. wordt sls zodanig niet door het volk aangevoeld .

ONDER HET MOM VAN DE RIS. WILLEN WY NAAR DE R.I.

Er is een mogelykheid om als C.P.M. (Corps Polisie Militair) naar Celebes te komen , maar beter is het om als particulier te gaan . Ik zal een centrum Centraal Celebes oprichten , omdat er in het Noorden al een bestaat . Begryp my niet verkeerd . Deze C.M. (het Studenten Corps) is te vergelyken met de T.R.I.P. (Tentara Rakjat Indonesia Peladjar , het Studenten leger van Indonesie , een strydoganisatie , die o.a. in Oost Java opereerde) . Deze C.M. staat op geheel Celebes klaar om te opereren . Dit is bevolen door Kolonel Nasution en Kolonel Subyono van de M.B.A.D. (het Ministerie van Defensie te Djakarta) . Dit plan is alleen bekend aan Overste Warouw , die binnen enkele dagen naar Celebes zal gaan .

Waarom weigert de NIT. (Oost Indonesie) eigenlyk de komst van de 16de Brigade naar Oost Indonesie ?

Een mogelykheid om naar Celebes te komen is te gaan als lid van de Dienst voor Legercontacten of als verlofganger in officieel uniform.

Welke kapitalisten zyn het met onze doelstellingen eens ? Probeer hulp te vragen voer Kolonel Subyono . Hy heeft naar 2.000 gegeven aan Majoor Harjo . Deze werkt samen met Burnahoeidin Saehu (Medische Hogeschool) .

WAAR IS EEN GOEDE PLAATS VOOR;

1. Een vacantie oord (onderduikplaats)
2. Een plaats om auto's te verstoppen .
3. Om uit het buitenland gesmokkelde goederen op te slaan .
4. Om wapens op te slaan .

Wy werken langzaam maar zeker , maar vertrouw niet teveel mensen in verband met deze organisatie . Wy zyn er over enkele dagen .

Antwoord ons zo spoedig mogelyk . Ik wacht er op. "het gangsterleven zal geintensifieerd worden onder het wachtwoord " Woltus " = Pistool - tus . , Code Brig. I6 .

In Malang was het wachtwoord " Fcooltis = Pistool-tis . Dat houdt de volgende opdracht in ;

1. Verraders moeten vermoord worden .
2. Steel wapens .
3. Bercoof kapitalisten .

Overigens moet men de schyn wekken , dat men auto's koopt en de handel daarin als dekmantel gebruiken .

Zo zy het .

Ik heb geen nieuws voor " Pedoman " , behalve dat als ik weer herkend mocht worden , ik bereid ben om rond te zwerven . En ten slotte nog het volgende . De provincie Oost -Java is onrustig tengevolge van het "gangsterleven". Dat is een ondergrondse inmenging ten bate van ons .

In afwachting van berichten en groetend

w.g. Eddy .

Toelichting . De schryver van deze brief Eddy Korompis heeft aandeel gehad in de uitzending van de TNI. officieren van de I6de Brigade Warouw; voor de uitvoering van de plannen die geleid hebben tot de actie in Masamba en in de Minahassa in October/November 1949 . Onder deze uitgezonden officieren bevonden zich ook officieren , die behoorden tot de Intelligence Service van de Repoebliek Indonesie, Commando Soerabaia .

Aan boord van de schepen , die het Worang-bataljon naar Makasser vervoerden , bevond zich ook de Luit.kolonel Warouw als verlofganger , met bestemming Menado.

Uit dit schryven blykt afdoende op welke wyze de infiltraties op Zuid Celebes door de TNI en met medewerking van het Ministerie van Defensie te Djakarta heeft plaats gehad. De brief werd in het archief van de Overste Mokoginta aangetroffen en in fotocopie aangeboden aan de Unoi en de RIS-regering .

DOCUMENTEN OVER HET PLAN TOT ONDERMYNING VAN DE NIT (Oost-Indonesie).

Overgenomen uit de Oost -Indonesie Bode van 8 April 1950.

Het geheime rapport van I Februari 1950 van de Korpscommandant van de Polisie Militair te Makasser , tevens Territoriale Commandant van Oost -Indonesie aan den Chef Staf van de Apris te Djakarta .

Geheim.

Enige argumenten om van O-Indonesie een Militair Territoriaal Gebied te maken.

- I. Politiek-administratief is dit veel practischer en tactischer:
 - a. Byna alle instanties , officieel of niet , zyn gecentraliseerd te Makasser .
 - b. De Malino-byregneratie heeft hier reeds diep wortel geschoten.
 - c. De meerderheid der politieke leiders in de NIT(O-Indonesie) is federalist .

d. de ondermyning van binnen uit kan gevoerd worden van uit en in

2. Voor het ogenblik zyn wy numeriek veel zwakker dan het KNIL, zodat wy gedwongen zyn de weg der soepelheid te bewandelent.a.v. de factor KNIL.
3. In Oost-Indonesie heerst geen staat van Orlog of Beleg, zodat de Territoriale Commandant hier geen stappen kan nemen zoals vry staat aan de Militaire Commandant van Oost- en West-Java.
4. Van uit een defensieoogpunt bezien kan een verdeling in tweeën van dit Militaire Territorium, zoals nu het geval is, niet gehandhaafd worden.
5. Op basis van de zielentallen van de Kleine Soenda eilanden en Celebes/molukken idem idem.

Djakarta, 1 Februari 1950.

A.J. Mokoginta .

Lt.kolonel P.M.

ENIGE MOTIEVEN OM OOST-INDONESIE TOT EEN MILITAIR TERRITOIRIUM
TE MAKEN.

1. Onderlinge vergelyking der bevolkingsaantallen. Kleine Soenda-eilanden 2 millioen, Zuid-Celebes 4 millioen. Op grond hiervan zal, wanneer de Kleine Soenda eilanden recht hebben op de status van territorium, ook Zuid-Celebes logischer wyze daar recht op hebben.
2. Bezien uit een practisch politiek-administratief oogpunt.
 - a. In de NIT zyn byna alle centrale instanties gevestigd te Makasser.
 - b. De centralisatie van de bureaucratie is reeds geconsolideerd, doordat O-Indonesie de oudste is van de deelstaten (Malino- en Den Passar -conferentie).
 - c. Het merendeel der politieke leiders van de NIT zyn federalisten die "backing" krygen.
 - d. Indien de Komisi Militair Indonesia Timur (zoals de ervaring leert) besprekingen voert met de regering van de NIT of met de Nederlandse troepencommandant en indien er dan beslissingen genomen worden, dan betreffen die geheel O-Indonesie, inclusief de Kl.Sunda eilanden; wanneer daar dus toch een Terr. Commandant gevestigd zou zyn, dan zou deze toch noodgedwongen steeds naar Makasser moeten reizen.
 - e. Op grond van het bovenstaande zyn wy van mening, dat in de eerste fase het centrale ondermyningsstelsel in en van Makasser uit in actie gebracht moet worden, in afwachting van het feit, dat de TNI vaste voet op de strategische punten verkregen zal hebben. In de tweede fase kan dan een decentralisatie in verschillende militaire Territoria plaats vinden, wanneer die kwestie bezien is vanuit politiek, administratief en militair-strategisch oogpunt.
 - f. Wanneer de Kl.Sunda Eilanden tot een eigen territorium worden gemaakt, zal dit de achterdocht vergroten en onze bedoelingen duidelyk bloot leggen voor de federalisten en reactionairen, v waardoor een veel groter vyandschap dan voorheen zal ontstaan.
 - g. Omdat wy geen militaire strydkracht kunnen inzetten, die gelyk is aan die van het KNIL (numeriek zyn wy voorlopig in de minderheid), zal de weg der soepelheid bewandeld moeten worden t.a.v de factor KNIL en reactionairen.
3. In de NIT is geen staat van Beleg, zodat er geen militair be- wind uitgeoefend kan worden. Dit betekent dat men geen stappen kan nemen zoals in West- en Oost-Java.
4. Wanneer toch een decentralisatie in verschillende territoria doorgevoerd wordt en men beziet dit vanuit een defensie oogpunt, dan lyken hierby de Philippynen, Irian en Portugees Timor factoreh. Het lykt dan ook goed om in dat geval Sangi Talud, N. en Z.Molukken en Timor tot een militair terr. te maken en de rest in tweeën te delen.
5. Conclusie voor het geval er meer dan een mil.terr. gevormd moet worden; 1. Bezien naar bevolkingsdichtheid is dit nietlogisc
2. Bezien uit pol.-administratief oogpunt is het niet practisch en niet voldoende tactisch.
3. Bezien uit een oogpunt van defensie kan dit niet verwerkelykt worden.

Djakarta, 1-2-1950 w.g. Mokoginta .)

VERZOEKSCHRIFT BETREFFENDE DE EVACUATIE VAN INDISCHE NEDERLANDERS
UIT INDONESIA NAAR NEDERLAND EN NEDERLANDS NIEUW-GUINEA.

Het moge ondergetekenden, de Voorzitters van de Groter Nederland Actie, Nationaal Réveil en de Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwen Bond vergund zijn, zich met het volgende verzoek tot de Nederlandse Regering en de Staten Generaal te wenden.

1. Tijdens de debatten over de "Nota omtrent de ontwikkeling van zaken in Indonesië" zijn door verschillende afgevaardigden feiten en cijfers vermeld, die een schel licht werpen op

- a. de chaotische toestanden, die zich in Indonesië ontwikkelen op bestuurs-, financieel- en economisch gebied.
- b. op de toenemende onveiligheid in Indonesië, in het bijzonder in de grote steden.

2. In zijn antwoord heeft minister van Maarseveen geweigerd om op de feiten en cijfers van de afgevaardigde Gerbrandy in te gaan op grond van de scherpe toon, die in diens redevoering tegen de Indonesische regering was aangeslagen.

Wel heeft de regering de woorden van de afgevaardigde Romme, die betreffende de repatriëring van Indische Nederlanders had opgemerkt dat

"wij aan alle Nederlanders, waar zij zich ook bevinden, met woorden en ook met daden zullen moeten tonen, dat zij evenveel recht hebben op de Nederlandse bodem als wij; dat zij met ons één grote familiegemeenschap vormen en dat wij bereid zijn met hun lief en leed te delen", ten volle onderschreven.

3. Voorts heeft de Regering zich aangesloten bij het standpunt van de afgevaardigde Goedhart, dat voorkomen moet worden, dat zich in de Nederlandse gemeenschap in Indonesië een angstpsychose vormt, welke er toe zou kunnen leiden, dat in Indonesië gewortelden zonder noodzaak naar Nederland uitwijken.

4. De Nederlandse Regering zal de toestand in Indonesië nauwgezet volgen en doen wat de wisselende omstandigheden haar als plicht ten aanzien van de in Indonesië verblijvende Nederlanders moeten voorschrijven. "Het leek de minister niet wel mogelijk, verder op dat onderwerp in te gaan. (Handelingen p.1896)

Overigens deed de Regering de stellige toezegging, "dat zij voor de belangen der Nederlanders op de bres zal staan". Het "civis romanum sum" kan ook elke Nederlander, die zich in moeilijkheden bevindt, mutatis mutandis toepassen. (Handelingen 1899)

5. Onze Verenigingen zijn de Regering erkentelijk voor deze toezeggingen ten aanzien van de repatriërende Indische Nederlanders, temeer nu sedert de 26ste Mei l.l., de datum waarop deze toezeggingen zijn gedaan, de toestand zich verder in ongunstige zin heeft ontwikkeld in Indonesië. Daardoor is de onrust onder de Indische Nederlanders, die zich in Indonesië bevinden, toegenomen. Bij velen is zelfs vrees ontstaan voor hun leven. Er heerst een gevoel van rechteloosheid, die haar oorzaak vindt in de negatieve houding van het gezag.

Weliswaar is op verschillende plaatsen in Indonesië misschien vrees voor direct levensgevaar ongegrond, daar de veiligheid sterk van locale omstandigheden afhankelijk schijnt te zijn. Maar wanneer zoals te Soerabaia het aantal rampokpartijen, mishandelingen, aanrandingen, grotere diefstallen enz. 30 tot 50 gevallen per dag bedraagt of rond 15000 gevallen per jaar, is er inderdaad reden tot onrust.

6. Ook door de snelle repatriëring van Nederlandse troepen, is de onrust onder de Nederlandse burgerij toegenomen, vooral omdat de thans nog aanwezige troepen hun wapens aan de Aprijs moeten overdragen, of binnen kort zullen moeten overdragen, waardoor zij weerloos zijn.

7. Volgens de dagbladberichten zou de Legercommandant op de hachelijke toestand hebben gewezen, die daardoor zou zijn ontstaan. Maar de Nederlandse Regering zou tegen dit standpunt van de hoogste Legerautoriteit een afwijzende houding hebben aangenomen. Dit heeft de onrust onder de burgerij vergroot. Men is van mening, dat de Regering, indien dit rapport van de Legercommandant niet juist is geciteerd of wellicht nimmer is ingediend, dit bericht stellig zou hebben tegengesproken. Daardoor is het gevoel van onrust vergroot.

8. Die ongerustheid over de gang van zaken spreekt ook uit het feit, dat de Vakcentralen van Ambtenaren in Indonesië zich telegrafisch tot de Ministerraad hebben gewend met het verzoek tot instelling van afvloeiingscommissies in verband met de onhoudbare toestand, de toestand van onveiligheid, de verpaupering en de rechteloosheid, waarin de Nederlandse ambtenaren in Indonesië thans verkeren. Toen aan dit verzoek niet is voldaan, heeft zelfs de Nederlandse Raad van Vakcentralen gemeend zich met hetzelfde verzoek nogmaals telegrafisch tot de Nederlandse Regering te moeten wenden. De Raad van Vakcentralen vestigen ter adstructie van hun telegram, de aandacht op de stroom van krantenberichten en brieven. Dat er ernstige redenen tot ongerustheid zijn, kan ook niet worden ontkend.

9. Aangezien de RIS een soevereine staat is, is het duidelijk, dat de Hoge Commissaris zeer weinig of niets vermog te doen om aan de onveiligheid, rechteloosheid, verpaupering, waarin Nederlandse staatsburgers verkeren, een einde te maken. Voor velen blijft dan ook niets anders over dan het land te verlaten.

10. Naar het oordeel van de Indische Nederlanders en van onze Verenigingen is die noodtoestand een gevolg van beslissingen van het Nederlandse Parlement en de Nederlandse Regering, waarop de in Indonesië verblijvende Nederlandse staatsburgers geen politieke invloed hebben kunnen uitoefenen, daar hun de politieke rechten, die in onze Grondwet en de Indische Staatsregeling verankerd zijn, door de na-oorlogse regeringen zijn ontnomen. Zij menen daarom dat de Nederlandse Regering en het Nederlandse Parlement ten volle verantwoordelijk moeten worden gesteld voor de noodtoestand, waarin zij, door de politieke beslissingen, die door het Moederland buiten hun om zijn genomen, zijn gekomen.

11. Daarom menen de Indische Nederlanders, dat op de Nederlandse Regering en het Nederlandse Parlement thans ook de plicht rust, om hen, die in levensgevaar zijn of dreigen te geraken, op staatskosten tijdig te evacueren, daar velen niet meer over de middelen beschikken, om de passage naar Nederland te betalen.

Overigens wordt in herinnering gebracht, dat een maatregel van gelijken aard indertijd genomen werd ten aanzien van Nederlandse onderdanen, (voor een groot deel Chinezen) bij de ontruiming van Djocja door onze troepen na de 2de politionele actie.

12. Daarom verzoeken onze Verenigingen de Nederlandse Regering dringend om de door Haar gedane toezeggingen in het laatste Indonesisch debat van 26 Mei 1.1. (p.1896 en 1899) wel te willen nakomen en Nederlanders en met Nederlanders gelijkgestelden op staatskosten te evacueren naar Nederland of Nederlands Nieuw-Guinea, indien zij daartoe de wens te kennen geven.

EVACUATIE NAAR NEDERLANDS NIEUW-GUINEA.

A. Aantal te evacueren Indische Nederlanders.

1. Op 18 Augustus 1949, werd bij de Nederlandse Regering en de Staten Generaal een rapport ingediend, betreffende de evacuatie van Indische Nederlanders naar Nieuw-Guinea. In dat rapport werd voorgesteld;

- a. om Indische Nederlanders of naar Nederland te evacueren, wat echter klimatologische en sociale bezwaren met zich brengt,
- b. of hen uiteindelijk naar Nieuw-Guinea te doen transmigreren, zodra de opname-capaciteit van Nieuw-Guinea voor kolonisten door voorbereidende maatregelen belangrijk zal zijn toegenomen.

2. Het aantal personen, dat voor evacuatie naar Nieuw-Guinea in aanmerking wenst te komen is moeilijk tevoren vast te stellen. Er zijn Indische Nederlanders, die Indonesië om verschillende redenen niet kunnen of niet willen verlaten, b.v. omdat zij hun onroerend goed in verband met maatregelen van de RIS niet te gelde kunnen maken of de opbrengst daarvan niet naar het buitenland kunnen ~~zenden~~ overmaken.

Anderen wensen te blijven waar zij zijn, zij zijn zelfs bereid om Indonesisch burger te worden, omdat op de plaats van hun inwoning nog geen direct levensgevaar voor hen bestaat en zij een redelijke kans op bestaanszekerheid menen te hebben.

3. Alleen diegenen, die de wens daartoe te kennen geven, binnen een door de Regering vastgestelden termijn, dienen dus voor evacuatie in aanmerking te komen.

B. Voorbereidende maatregelen voor het bevorderen van de transmigratie naar Nieuw-Guinea.

1. In het Evacuatie-rapport is uiteengezet, dat landbouwkolonisatie van gedemobiliseerde militairen en fysiek daartoe geschikte burgers in militair verband dient te geschieden.

2. Van een typische mechanische ontginning zal hierbij geen sprake kunnen zijn, daar het niet mogelijk zal zijn om het daarvoor benodigde materiaal op korten termijn beschikbaar te stellen. Wel dienen enige bulldozers, trucks en eenvoudige zaaginstallaties beschikbaar te worden gesteld.

3. Daarnaast is de noodzakelijkheid betoogd om op een proefbedrijf de voor de toekomst onmisbare gegevens op bedrijfseconomisch gebied te verzamelen. Verwezen moge worden naar de hierbij gevoegde brochure "De agrarische ontwikkeling van Nieuw-Guinea".

4. Pas als door deze voorbereidingsmaatregelen door de kolonisten in de eigen voedselbehoeften kan worden voorzien en voldoende woonruimte is geschapen, waarmede ruim een jaar gemoeid zal zijn, kunnen de gezinsleden van de eerste pioniersploegen volgen en kunnen nieuwe ontginningen op grotere schaal plaats hebben.

5. In de omgeving van Manokwari en langs de Westkust van de Geelvink Baai, zijn ongeveer 20.000 ha. grond beschikbaar voor akkerbouw en veeteelt, terwijl daarnaast uitbreidingsmogelijkheden bestaan voor boomcultures. (Cacao, rubber, koffie enz.) Dit is genoeg voor de vestiging van ongeveer 4.000 boerenkolonisten met hun gezinnen, dus voor ongeveer 17.000 personen.

6. Door deze boerenkolonisatie zullen bestaansmogelijkheden worden geschapen voor technici, ambachtslieden, handelaren, kustvaarders en kustvissers enz.

Bovendien zullen, zodra voedsel tegen redelijke prijzen door de landbouwkolonisatie beschikbaar komt, gepensioneerden zich op Nieuw-Guinea kunnen vestigen, die ten dele door tuinbouw en kleinvee en pluimvee-teelt in eigen voeding kunnen voorzien.

7. In totaal zou het dan mogelijk zijn op deze wijze binnen 2 à 3 jaar 25 à 30.000 personen naar Nieuw-Guinea over te brengen. Bij dit alles zal echter geldelijke steun in de vorm van leningen van de Regering niet kunnen worden ontbeerd.

8. Intussen behoeft de tijd dat geëvacueerden, die naar Nieuw-Guinea willen transmigreren en terwijl zij in afwachting daarvan in een tussenstation verblijven, niet in ledigheid te worden doorgebracht. Mannen en vrouwen zullen in die wachttijd cursussen moeten volgen, die hen voorbereiden op hun nieuwe leven, die georganiseerd zullen dienen te worden door het Departement van Sociale Zaken. Deze cursussen zullen niet uitsluitend gericht zijn op landbouw en veeteelt, maar ook zal scholing of herscholing plaats hebben in andere ambachten. Het op die cursussen vervaardigde materiaal (schoeisel, kleding, houtwerk, muskietennetten enz.) zal naar Nieuw Guinea worden opgezonden ten behoeve van de zich aldaar bevindende kolonisten.

Kolonisatie als middel van bestrijding van werkloosheid.

1. Verwacht kan worden, dat door het verlies van Indonesië het aantal werklozen in de naaste toekomst snel zal toenemen.

2. Voor de oorlog was de export van Nederlands-Indische producten een belangrijke bron van inkomsten van harde valuta, waarmede wij grondstoffen en voedsel in Amerika en elders voor onze industrie en landbouw betaalden. Rubber en tin bevorderden verder de afzet van onze groenten en veeteeltproducten in Europa, daar wij bij de afzet van Indische producten, die men in het buitenland niet kon ontberen, de eis stelden, dat die land- en tuinbouwproducten op de koop toe moeten worden genomen.

Dat alles heeft nu een einde genomen. Indonesië zal de harde valuta die door verkoop van Indische producten van Nederlandse ondernemingen worden verkregen in de eerste plaats ten eigen behoeve aanwenden.

Door deze en andere omstandigheden, die met het verlies van Indonesië verband houden, zal in Nederland de werkloosheid toenemen.

3. Of door verdere industrialisatie deze werkloosheid effectief zal kunnen worden bestreden wordt door velen betwijfeld. Bovendien zullen grote kapitaalsinvestaties daarvoor nodig zijn.

4. Om één arbeider in grote kapitaalsintensieve bedrijven, zoals de zware industrie in IJmuiden aan het werk te krijgen, is een kapitaalsinvestatie van 80 à 90.000 gulden nodig; voor de middenindustrieën varieert dit bedrag van 10 tot 20.000 gulden.

Bij een kolonistenbedrijf op Nieuw-Guinea krijgt men echter niet alleen de grond cadeau, maar ook het waardevolle hout, dat op de grond groeit. De mogelijkheid bestaat zelfs, dat het grootste deel van het geïnvesteerde kapitaal door de winning van hout kan worden geamortiseerd, terwijl het zelfs denkbaar is, dat er uit het hout een niet onbelangrijke winst op de ontginning wordt gemaakt.

5. Aan soortgelijke omstandigheden heeft Amerika in de tweede helft der vorige eeuw de snelle ontplooiing van zijn landbouw te danken gehad. Met een minimum aan kapitaal kan men daarom op Nieuw-Guinea waarschijnlijk een maximum van arbeiders aan het werk krijgen.

Conclusies.

Op grond van het bovenstaande richten onze Verenigingen zich tot de Nederlandse Regering en de Staten-Generaal met het volgende verzoek:

1. De troepentransporten uit Indonesië dienen voorlopig stop gezet te worden en geen wapens zullen voorlopig worden overgedragen aan de APRIS.

De in de vaart zijnde transportschepen dienen te worden gebruikt voor het evacueren van alle antenaren en burgers, die daartoe binnen een door de regering vastgestelde termijn, de wens te kennen hebben gegeven. Voor hen, die van de geboden mogelijkheid geen gebruik hebben willen maken, draagt de Nederlandse Regering geen verdere verantwoordelijkheid meer.

3. Indische Nederlanders, gedemobiliseerde militairen en Nederlandse boeren, die daartoe bereid zijn, zullen, na voor het werk te zijn goedgekeurd, op kosten van de Regering naar Nieuw-Guinea worden uitgezonden in compagnies- en bataljonsverband, terwijl de Nederlandse Regering het kapitaal zal voorschieten dat voor de ontginning nodig is.

4. Zij, die hun beurt voor uitzending zullen moeten afwachten, zullen in die wachttijd een scholings- of herscholingscursus moeten volgen. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen.

5. Gezinshereniging zal plaats hebben zodra op de kolonisten-
terreinen voldoende woonruimte en voedsel beschikbaar zal zijn.

Den Haag 21 Juni 1950

Namens de Groter Nederland Actie
Nationaal Réveil
Nieuw Guinea Nederl. Vrouwenbond

(Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruyn)

Bijl: Een brochure van Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruyn
getiteld: "De agrarische ontwikkeling van
Nieuw-Guinea".

Bondsorgaan van

Abonnement voor
Niet-Leden f. 4 50 p.j.
Losse nummers 50 ct.
Advertenties vanaf
50 cent.
Inzenden voor
elke 15e v.d. maand

Nieuw-Guinea Nederl. Vrouwen Bond
Groter Nederland Actie
Nationaal Réveil

Hoofdredacteur:
Dr. W. K. H. Feuilletau
de Bruyn.
Redactie adres: Den Haag.
Daguerrestr. 31 - Tel. 399371

Op de bres
voor Nederlands
Nieuw-Guinea!

Jaargang No. 6-7

Juli-Augustus 1950

TRACTOREN-CURSUS voor LAND- en TUINBOUW

Met betrekking tot de drie cursussen: a) tractorken- nis, b) opleiding tot mecano, c) tuinbouw, voor welke elders in dit blad uw aandacht wordt gevraagd, gaen een woord van hart tot hart, in het bijzonder tot de Indische Nederlanders, verspreid over Holland, die ernstig van plan zijn zich t.z.t. in Nieuw-Guinea te vesti- gen.

Tot hen, die steeds gepopeld hebben om te gaan, die in Nieuw-Guinee hun nieuwe Vaderland zien. Tot hen, die niet enkel op vergaderingen enthousiast zijn, tot die mensen onder ons, die *daadwerkelijk beginnen willen*.

En dan geloof ik niet, dat dit alleen de jongeren onder u raakt, maar ook u, veertigers en vijftigers, die im- mers door hetzelfde heilig vuur bezield zijn.

U allemaal weet — met mij — dat nog nimmer sedert de oprichting der N.G.-verenigingen ons ideaal — *Nieuw-Guinee* — ons zo voelbaar-nabij gekomen is. Dat nog nimmer tevoren het Nederlandse volk in zo grote getale en zo intens met ons meegestreefd heeft en meestreeft, naar de verwezenlijking van ons aller wens- droom: *Een eigen Vaderland in Nederlands Nieuw- Guinee*. Een volk, dat opbouwen *kan*, een volk met de ste ervaring ter wereld, een volk ook, dat, met ons, al haar energie wil en zal wijden aan de openlegging van dat grote brok land: Nieuw-Guinee.

Inderdaad, we zijn, in K.M. uitgedrukt, nog verder van honk nu, doch..... dichter dan ooit bij het tijdstip, dat het eerste immigrantenschip zee kiezen zal: *Nieuw- Guinee-waarts*.

En nu vraag ik u: Hoe denkt ge, dat ge u voelen zult, als ge straks *niet* op die eerste boot zit? Ook niet op de tweede en derde boot? Als ge hier — in Negri- koud — op uw beurt zult moeten wachten, terwijl ge

popelt om te gaan, en duizenden praktische werkers vóór u vertrekken ziet?

Diepe verontwaardiging verbloemt de feiten niet, dat we — *thans nog* — als voortrekker niet deugen, dat onze handen beslist verkeerd staan en we daar maar een sta-in-de-weg zouden zijn. Omdat de meesten onder nummers altijd..... kantoorkruk geweest zijn..... eer- zaam baantje, doch zo verd..... onpractisch.....!

Zo stel ik u allen dan voor: **GOOIT OM HET ROER!** Leren we, naast de penhouder, de **TRACTOR** bedienen en straks de **CIRKELZAAG!** Leren we de praktische dingen uit *land- en tuinbouw!* Leren we hier: allround worden, leren we *hier* datgene, dat ons *daar* van pas komt! In Nederlands-Nieuw-Guinee!

Ook al gaat u straks in dienstverband, dan nog zal eens de tijd komen, dat ge..... op eigen grond..... op uzelf zult zijn aangewezen. En..... **UW HANDEN GE- BRUIKEN KUNT**, naast uw verstand. Is het nodig, voor u te herhalen, uit brieven uit Manokwari, passa- ges als deze: „Onze jongens zijn ware prutsers..... helaas geen Chinese werklui hier, die van alles kunnen en handig zijn.....”

Indische Nederlanders, toont nu dan, dat het u me- nens is **MAAKT U KLAAR OM TE GAAN**, klaar voor de start.....! Meldt u — mondeling, schriftelijk, telefo- nisch — bij honderden voor deze cursussen: **PRAC- TISCH WERKER WORDEN**.

En **DOET HET NU!**

Secretariaat:
Daguerrestraat 31,
Den Haag, Tel. 39.93.71.

DOELSTELLING NATIONAAL REVEIL

De vereniging Nationaal Réveil stelt zich ten doel de actieve en voortgezette bestudering van de staatkundige, sociale en financieel-economische vraagstukken, die voor de volkeren van alle delen van het Rijk van betekenis zijn en het bevorderen ener oplossing daarvan in waarlijk nationale geest.

VERKLARING VAN MINISTER VAN MAARSEVEEN OP 20 JUNI 1950.

Handelingen van de Eerste Kamer 1949/1950 p. 785.

De Nederlandse Regering is van mening, dat het weinig doeltreffend zou zijn om voor een land, dat nog in een weinig gevorderd stadium van ontwikkeling verkeert, een éénjaarplan vast te stellen, te meer omdat, gelijk ik in de Tweede Kamer der Staten-Generaal namens de Regering mocht verklaren, de Regering onveranderlijk op het standpunt staat, dat Nieuw-Guinea ook na afloop van bedoeld jaar onder Nederlandse souvereiniteit behoort te blijven. De zedelijke grondslag, waarop deze overtuiging van de Nederlandse Regering, waarvoor zij ook gedurende de Ronde-tafelconferentie pal heeft gestaan, berust, is gelegen in het belang van de bevolking van Nieuw-Guinea en in de wens van de bevolking van Nieuw-Guinea, voor zover deze bevolking reeds voldoende rijp is om haar belang te kunnen beoordeelen. Nederland heeft tot taak Nieuw-Guinea tot ontwikkeling te brengen, hetgeen allereerst wil zeggen, dat de bevolking van Nieuw-Guinea moet worden opgebeurd uit het primitieve stadium van beschaving, waarin ze op dit ogenblik verkeert. Vóór alles zullen wij dus onze aandacht moeten concentreren op de bevolking zelve en mede, naargelang deze bevolking tot ontwikkeling komt, zullen wij ook de economische ontwikkeling van Nieuw-Guinea met een betere kans op welslagen ter hand kunnen nemen. Deze economische ontwikkeling eist, wil zij doeltreffend behartigd worden, nog diepgaande onderzoeken, weloverwogen voorbereiding en geleidelijke uitbreiding en verbetering van het Overheids-apparaat in Nieuw-Guinea. Overhaasting zou ook op dit terrein slechts kunnen schaden aan de te betrachten doelmatigheid bij de uitvoering van de grote culturele, sociale en economische taak van het Nederlands bestuur over Nieuw-Guinea. Indien men in dit verband nagaat wat het belang van de bevolking van Nieuw-Guinea eist, dan is het niet twijfelachtig, dat dit belang volstrekt vordert, dat Nederland zijn taak ten aanzien van Nieuw-Guinea voortzet. Indonesië is namelijk vooralsnog volstrekt niet bij machte deze taak van Nederland over te nemen. Zo heerst er in Indonesië, gelijk de Nederlandse Regering nog onlangs in haar Nota aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal mocht uiteenzetten, een ontstellend tekort aan onderwijskrachten, een tekort, dat nog in de naaste toekomst dreigt vergroot te worden, doordien vele Nederlandse onderwijskrachten uit hoofde van de slechte materiële positie, waaronder zij hun werk in Indonesië thans moeten verrichten, er naar hunkeren om naar Nederland terug te keren. Op medisch terrein bestaat in vele delen van Indonesië een noodtoestand door volslagen gebrek aan een, ook maar enigszins voldoende, aantal medici. Ook op technisch gebied kan Indonesië met de krachten, waarover het zelf beschikt,

op dit ogenblik bij lange na niet volstaan. Onder omstandigheden zou het niet in het belang van de bevolking van Nieuw-Guinea zijn, wanneer de last om Nieuw-Guinea tot ontwikkeling te brengen op Indonesië werd afgewenteld. Naar menselijke berekening zou daarvan slechts het gevolg kunnen zijn, dat de verdere ontwikkeling van Nieuw-Guinea voorlopig wordt afgesloten. Ik twijfel in dit verband niet aan de goede wil van Indonesië ten opzichte van Nieuw-Guinea, maar goede wil alleen is niet voldoende.

Waarop echter zal het ontwikkelingswerk van Nederland ten aanzien van Nieuw-Guinea uitlopen? Op dezelfde doelstelling, welke de Nederlandse politiek ook ten aanzien van Indonesië in deze eeuw gekenmerkt heeft, namelijk op het tot zodanige graad van culturele, sociale en staatkundige rijpheid brengen van het Nieuw-Guinese volk, dat het in staat is zijn eigen lot in handen te nemen en zich zelf te besturen. Wanneer Nederland het volk van Nieuw-Guinea zo ver zal hebben gebracht, dan zal dit volk in volkomen vrijheid zelf zijn staatkundige status kunnen bepalen. Wil het in dat geval zich aansluiten bij Indonesië, dan zal Nederland daartegen geen bezwaar mogen maken. Wil het een eigen onafhankelijk volksbestaan leiden, dan zal Nederland ook daarin hebben te bewilligen. Wil het de band met Nederland in enige vorm bestendigmaken, dan zal Nederland daarin evenzeer moeten toestemmen. Over de toekomstige status van Nieuw-Guinea, die gebaseerd moet zijn op de wens van de bevolking van Nieuw-Guinea, kunnen Nederland en Indonesië reeds op dit ogenblik vruchtbare besprekingen voeren, waarbij voorop moet staan, dat de bevolking van Nieuw-Guinea, eens tot voldoende ontwikkeling gebracht, in volkomen vrijheid zijn eigen staatkundige status zal moeten bepalen.

NIEUW-GUINEA SPREEKT:

*„Wij willen niet onder de Republiek Indonesia Serikat”.
Alle volkeren der Zuidzee ondersteunen de Papoea's
daarbij.*

Het Volk van Nieuw-Guinea wil niet onder de Indonesiërs komen en het wordt daarin gesteund door de Papoea's van Australisch Nieuw-Guinea. En niet alleen door hen, maar door alle Volkeren van het gehele Zuiden van de Stille Oceaan, aldus verklaarde de Heer Nicolaas Jouwé, toen hij gisteravond op Schiphol aankwam.

De Heer Jouwé komt hier als adviseur bij de besprekingen, welke de gemengde Nederlands-Indonesische Nieuw-Guinea Commissie hier te lande zal voeren. Vorig jaar heeft hij Nederland reeds bezocht ter gelegenheid van de Ronde Tafel Conferentie, tezamen met de Heer Johan Ariks en thans bij zijn terugkomst verklaart hij, dat het volk van Nieuw-Guinea met nog meer beslistheid en scherper en sterker nog de eis stelt, dat Nederlands Nieuw-Guinea bij Nederland blijft.

Flot en met gemak zet hij zijn eisen in het Malakka uitte en als hij binnenkort met evenveel gemak Nederlands beheerst, dan is het te hopen dat hij in de gelegenheid gesteld wordt, zelf aan de Nederlanders te vertellen (en vooral niet te vergeten aan de Nederlandse Regering) hoe de Papoea's erover denken. Nog meer te hopen is het, dat het dan niet meer nodig zal zijn.

De Indonesiërs spreken altijd van een koloniale overheersing van Nieuw-Guinea door de Nederlanders, aldus vertelde hij ons, maar zo voelen de Papoea's het niet. Zij beschouwen de taak der Nederlanders als opvoeding tot zelfstandigheid. Daarom willen zij vrijwillig onder het Nederlandse Gezag blijven. Zij weten, dat zij dan een zelfstandig bestaan zullen hebben.

Onder de Indonesiërs is dat onmogelijk, ging hij verder, onder de Indonesiërs komen zij onder koloniale overheersing en dat wijzen zij volstrekt af, want dan komen zij nooit vrij.

Zij willen zelfstandig beschikken over hun eigen lot. De Heer Jouwé wees op het verschil van karakter tussen de Papoea's en de Indonesiërs. De Indonesiërs kennen de feodale onderworpenheid, maar zo zijn de Papoea's niet. Vrijmoedigheid is hun karaktertrek.

De Papoea's zijn verontwaardigd over de uitlatingen van Moh. Yamin te Djakarta. Deze beweerde, dat het Volk van Nieuw-Guinea bij Indonesië wil komen en dat Soekarno en Hatta in Nieuw-Guinea zeer geliefd zijn.

Dit is in strijd met de feiten.

Alleen de bescherming door het Bestuur was de oorzaak, dat de Indonesische Commissieleden voor molestatie behoed werden, toen zij kortelings nog op Nieuw-Guinea kwamen.

Republikeinse infiltranten, die onrust wilden stichten, zijn door het Volk zelf gegrepen en aan het Bestuur overgegeven. Als de Indonesiërs komen, zullen de Papoea's zich tot de laatste man verzetten.

Men beweert wel, dat Nederland een klein en arm land is en daarom niet in staat is om Nieuw-Guinea tot ontwikkeling te brengen.

De Papoea's echter wensen desniettemin, hoewel zij dit weten, onder Nederlands gezag te blijven, omdat zij op het standpunt staan dat het Nederlands plicht is, geen afstand te doen van de verantwoordelijkheid, die het op zich heeft genomen.

De Indonesiërs beweren wel, dat de Indische Nederlanders, die naar Nieuw-Guinea komen, de Papoea's verdrukken willen.

De waarheid is, dat de Indische Nederlanders zich behoorlijk gedragen en de Papoea's zijn gaarne bereid, hen als broeders te ontvangen en samen met hen het land te openen.

De Indische Nederlanders komen er niet als „toean's" maar zij hebben alles opgeofferd en zij leven in hutjes daar in Nieuw-Guinea en beschouwen het als hun eigen land. Daarom zijn zij welkom.

Er is plaats voor hen allen en zij zijn de mede-arbeiders aan de ontwikkeling van het land. Op de conferentie van Syva waren 45 delegatie-leden van de Volkeren van de Zuidelijke Stille Oceaan bijeen. Het was de eerste maal, dat deze Volkeren zélf tezamen kwamen.

Zij spraken op de Conferentie niet over politiek, maar over sociale en economische vraagstukken. Maar buiten de conferentie hadden zij gelegenheid te over elkander nog meer te vinden.

Vertegenwoordigers waren er van Samoa, de Salomons, de Nieuwe Hebriden, Tahiti, de Fidzji-eilanden, Tongga, Nieuw Caledonië, Naoru, Cook eiland, Gilbert en Marshall-eilanden.

Het plan was, dat zij na drie jaar opnieuw zouden samenkomen, doch het is de algemene wens, dat het na twee jaar zal zijn, aldus de heer Nicolaas Jouwé.

Lijst der loten, waarop een prijs gevallen is, welke nog niet werden afgehaald.

0088,	0094,	0121,	0145,	0148,	0149,	0162,	0190,	0249,
0271,	0275,	0300,	0309,	0348,	0365,	0381,	0392,	0415,
0507,	0512,	0513,	0538,	0548,	0557,	0564,	0571,	0588,
0589,	0633,	0706,	0752,	0758,	0774,	0780,	0794,	0795,
0820,	0863,	0888,	0889,	0897,	0899,	0912,	0922,	0972,
0974,	0984,	0996,	1124,	1125,	1135,	1146,	1167,	1205,
1210,	1221,	1225,	1252,	1253,	1284,	1285,	1304,	1351,
1370,	1390,	1397,	1401,	1432,	1452,	1480,		

DOELSTELLING GROTER NEDERLAND ACTIE

Het doel der vereniging is een actie te voeren onder Nederlanders, om te geraken tot een door Nederlanders voor volkvestiging in Nederlands Nieuw-Guinea Nederlanders op publiekrechtelijke grondslag, met als einddoel de opname van N.N.G. met een eigen status als gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden.

EMIGRATIE-PLANNEN NAAR NIEUW-GUINEA.

In verband met de onzekere toekomst in NEDERLAND, zien velen uit naar emigratie, naar den vreemde. Maar waarom gaat men dan niet naar NIEUW-GUINEA?

De mogelijkheden om een nieuwe toekomst op te bouwen in NIEUW-GUINEA, indien het zijn huidige politieke status behoudt en aldaar vrede, veiligheid en rechtszekerheid heersen en een goede samenwerking bestaat met de bevolking van Irian, bestaan inderdaad en zijn geen wensdromen, al zal er hard moeten worden gewerkt.

Over die mogelijkheden is al veel gepraat en geargumenteerd, doch weinig is er gedacht over de vraag, HOE KUNNEN WIJ, PARTICULIEREN HET DOEN OP EIGEN INITIATIEF, om iets tot stand te brengen.

Welke mogelijkheden biedt NIEUW-GUINEA ons nu, dus op korte termijn en hoe zijn de kansen op een verdere eventuele uitbreiding in de toekomst?

De eerste vraag die dan beantwoord dient te worden is, HOE KAN MEN IETS BEREIKEN, ZONDER MILLIOENEN, JA MILLIARDEN in dit onmetelijke land te investeren om redelijke resultaten te bereiken. Kan onze REGERING dit? NEEEN, dat weet een ieder maar al te wel.

Op welke wijze zouden wij, geen kapitalisten zijnde, dan wel iets kunnen ondernemen?

Heel eenvoudig. Men kan zich aansluiten en kapitaal investeren in een onderneming, die trachten zal te bewijzen, dat er wel IETS te ondernemen valt in NIEUW-GUINEA, dat LEVENSVATBAARHEID EN KANS VAN SLAGEN HEEFT, mits dit op gezonde basis geschoeid is.

Dit kapitaal is nodig om een zo krachtige Maatschappij te vormen en zich, niet alleen reisvaardig te maken, doch ook om de uitrusting te kunnen bekostigen.

1. DOEL DER ONDERNEMING.

- Het vangen van vis, in het bijzonder TONIJN; de opbrengst hiervan te verhandelen of te conserveren.
- Het vergaren en doen vergaren van PARELMOER SCHELLEN en deze te verhandelen en (of) te verwerken.
- Het verkrijgen en handel drijven in BOSPRODUCTEN.
- Het vangen en verzamelen van reptielen voor de verwerking der huiden en hierin handel te drijven.
- Het financieel deelnemen in ondernemingen, welke een gelijk of gelijksoortig doel beogen.
- Het verzamelen of doen verzamelen van zeldzame orchideën en deze te verhandelen.
- Het vergaren of doen vergaren van zeewier, hierin handel te drijven en/of te verwerken.

h. Het vangen van levende zeldzame vogels en andere dieren en hierin handel te drijven. Handel zal voorts gedreven worden met binnen- en buitenland in goederen, geschikt voor de export in ruil voor gebruiksgoederen en voedsel, vooral rijst, zoute vis, verse vis enz. Export der bovengenoemde producten zal ten doel hebben om de deviezenpositie in vreemde valuta te versterken.

2. SAMENWERKING.

- Er zal in de eerste plaats samenwerking gezocht worden met de AUTOCHTONE bevolking van NIEUW-GUINEA, om in het bedrijf zoveel mogelijk lokale arbeidskrachten in te schakelen.
- Contact op te nemen met STICHTINGEN en VERENIGINGEN, die de emigratie naar NIEUW-GUINEA bevorderen.
- Het samenwerken met de daar reeds gevestigde KOLONISTEN en deze te steunen in de meest uitgebreide zin, door aanvoer van de voor hun onontbeerlijke levensmiddelen en het vervoeren en verhandelen van hun producten.
- Het contact, de richting en hoedanigheid van deze samenwerking zal mede in overleg met de OVERHEID plaats hebben.

3. VERKIEZING IN HET LEVENSONDERHOUD VAN HET PERSONEEL.

In het levensonderhoud der werkende deelgenoten in de organisatie zal worden voorzien, uit de baten van het bedrijf. Men bestrijdt alle kosten van dit levensonderhoud uit de bedrijfskas in NIEUW-GUINEA. De levensmiddelen zullen betrokken worden van daar aanwezige importeurs, of door eigen import van elders, b.v. rechtstreeks uit NEDERLAND. Intussen zal men er rekening mede moeten houden, dat zodra de bedrijfsresultaten zulks mogelijk maken, overmaking van gelden van NIEUW-GUINEA naar NEDERLAND uit dezen hoofde ter ondersteuning van de achtergelaten gezinsleden, zal plaats hebben. Rekening houdende met de reisduur naar Nieuw-Guinea zal dit niet eerder dan na 3 à 6 maanden kunnen geschieden.

4. STANDPLAATS.

Deze zal pas na onderzoek ter plaatse kunnen worden vastgesteld. Vermoedelijk zal SORONG de aangewezen plaats zijn, daar de afzetmogelijkheden hier het grootst zijn, en de vangst van tonijn de gunstigste vooruitzichten biedt. Daar de werkende deelgenoten aan boord van de motorboot leven, dus beschikken over huisvesting, zal tegen hun vertrek naar Nieuw-Guinea geen bezwaar kunnen rijzen.

5. REISKOSTEN EN VERVOER.

De reiskosten van de deelgenoten naar de plaats van bestemming worden door henzelf bekostigd. Het vervoer van de materialen zal worden betaald door de onderneming.

6. KAPITAAL.

Het benodigde kapitaal voor uitrustingskosten worden geraamd op f 45.000,—. Daarvan zal een zeevaardige motorboot van 20 tot 50 ton worden aangeschaft, de uitrusting voor de tonijnvisserij, terwijl daaruit ook de vervoerskosten naar Nieuw-Guinea moeten worden betaald. Buiten dit bedrag zal men echter per reis-deelgenoot f 2000,— dienen te reserveren als zekerheidsstelling voor levensonderhoud gedurende 3 maanden.

Het kapitaal zal worden gestort op een te goeder naam bekend staande Bank in NEDERLAND. Een specificatie van aan te schaffen materialen zal aan de deelnemers worden overgelegd.

7. VERGADERINGEN

Vergaderingen worden dan pas uitgeschreven wanneer er noodzakelijke veranderingen of wijzigingen in het bedrijf plaats moeten hebben, of voor wijzigingen in Statuten of uit hoofde van niet voorziene omstandigheden. Op de eerste vergadering zullen de ondervolgende punten worden besproken.

- Het verkiezen van een Leider.
 - Het verkiezen van een Assistent-Leider.
 - De eerste gevolmachtigde vertegenwoordiger.
 - De tweede gevolmachtigde vertegenwoordiger.
 - Bij welke Bankinstelling de gelden zullen worden gestort.
 - Welke personen alleen financieel deelnemen.
 - Welke personen als reisdeelnoot mede gaan.
 - Welke personen belast zullen worden met het toezicht op het inrichten van het vaartuig en het aankopen van materialen.
 - Datum van storting van het kapitaal.
 - Diverse aangelegenheden, zo o.a. in welke vorm deze onderneming gegoten zal worden.
- De participanten hebben gelijk stemrecht.

Noot van de Redactie. — Zoals uit bovenstaande opzet blijkt, zijn de deelgenoten van plan een „traders“-bedrijf op te zetten, dat zij hebben gekoppeld aan een vissersrij op tonijn. Dit is begrijpelijk. Uit de practijk moet nog blijken welke branche het meest winstgevend zal zijn. Overigens lijkt de geraamde kapitaalsinvestatie van f 45.000,— wel wat klein voor een flinke motorboot met uitrusting.

VERKEERSVRAAGSTUK NIEUW-GUINEA (II).

In de noot van de Redactie onder mijn eerste stuk (Bondsorgaan No. 3) wordt gewag gemaakt van de vrachtaart der „Traders“ in Australisch Nieuw-Guinea, zoals gezegd: „handelaren“, die op eigen risico met hun scheepjes van 15 tot 50 ton langs de kust varen. Dat zijn handelaren met een eigen vervoermiddel, waarmede zij de opgekochte of geproduceerde goederen op een plaats brengen waar deze goederen meer verkoopwaarde krijgen of waar zij die goederen naar verdere bestemmingen kunnen re-expediteren. Men kan deze traders zo ongeveer vergelijken met boeren, die met een eigen vrachtauto hun eieren, groenten, vruchten of varkens naar de marktplaats vervoeren, doch tevens genegen zijn goederen voor anderen tegen betaling te vervoeren en te verzorgen.

Hoewel ik een zodanige vervoerswijze zeker nuttig acht in het beginstadium van de kusthandel, heeft zij haar bezwaren zodra men komt tot werkelijk doelbewuste nederzettingen aan de kust van Ned. Nieuw-Guinea. Dan moet men de belangen van de tot ontwikkeling te brengen landbouw en handel, en ook van de industrie, gaan scheiden van die van het vervoer. Het vervoer moet dan zuiver beschouwd worden een der middelen om al het andere doelmatig te doen. Ik ging uit van de gedachte, dat de ontwikkeling van N.G. niet bij kleine beetjes moet beginnen. Daar zijn thans de omstandigheden niet naar. Behalve redenen van algemeen politieke aard, die ik hier niet zal aanroeren, zijn er nog andere zeer klemmede. Er wachten reeds thans tienduizenden Indische Nederlanders direct op een nieuw land om er zich in te kunnen vestigen en te kunnen werken aan een toekomst. Er wachten elk jaar duizenden Nederlanders op een arbeidsveld, omdat het eigen vaderland te klein wordt om ze te eten te geven en hun nakomelingen voor armoede te behoeden. Ongeveer een miljoen Papoea's zijn al te lang verwaarloosd, waardoor hun bestaan

erd gelaten in de angsten van het donkerste animisme.

Van uit dit gezichtspunt geoordeeld, is het plicht van Nederland om zo snel en zo goed mogelijk tot openlegging en civilisatie over te gaan van het reusachtige brok onontgonnen land, dat Nederlands Nieuw-Guinea is. En het kan ten slotte ook Nederlands toekomstig voordeel blijken, als het zulks in snel tempo behoorlijk doet. Daarom zal het nodig zijn, dat openlegging en civilisatie van dit land geschiedt op een grootscheepse wijze; de kolonisatie moet niet druppelsgewijze plaats hebben; in het groot moet men deze zaak aandurven. Natuurlijk na grondig onderzoek der plaatselijke mogelijkheden. Ik denk hier aan het ontwerpen van z.g. streekplannen, zoals Resident Eehoud bedoelt in zijn brochure: „Op de drempel van een nieuwe toekomst”.

Zo gezien is er eigenlijk geen plaats voor die „traders”; liever gezegd: onder die omstandigheden zouden traders niet meer op hun plaats zijn. De verhoudingen worden dan ook al direct gecompliceerder. De trader is in de eerste plaats „handelaar” en heeft zich gericht op zijn eigen voordeel. Dat is voor hem 't voornaamste en dit is hem ook niet euvel te duiden. En daarom zal het zeer natuurlijk zijn, als hij op een gegeven moment te kiezen heeft tussen zijn eigen voordeel en dat van anderen (ook handelaren of kolonisten, maar die geen vervoermiddel hebben), dat hij dan de vrachtprijzen, eventueel de vaarbeurten of andere in zijn vermogen zijnde maatregelen zó zal stellen, dat die in zijn voordeel werken. Het zou zelfs zover kunnen gaan, dat hij niet alleen een voorsprong verkrijgt, doch anderen benadeelt. Daarom zal het nodig zijn de belangen van de handel, van de kolonisten en nog anderen, geheel afgescheiden te houden van die van de transporteur. Ook om de belangen van alle personen en groepen in de streek gelijke kansen te geven, wat het beste zal zijn voor een „gezonde” ontwikkeling van de streek.

Het zal ook economischer zijn het transportwezen langs de kust in één hand te houden. Want stel, dat de kuststrook langs een vervoerstraject zich zó ontwikkelt, dat één (het oorspronkelijk) scheepje het niet alleen meer af kan.

Wat gebeurt er dan? Hebben wij één enkel vervoerslichaam, dan kan het voor dit traject te klein worden scheepje op een ander (misschien: nieuw) traject nog een lange tijd en nuttige diensten verrichten. Zo'n vaartuig is niet als een auto na plm. 5 jaar intensief gebruik af te schrijven, doch kan wel 20 tot 30 jaren mee, soms nog langer. Voor het oude traject wordt tijdig een groter schip aangeschaft. De exploitatiekosten van één enkel schip zijn veel lager dan die van twee van de helft van de vervoerscapaciteit van het eerste. De kosten en dus de vrachtprijzen kunnen over het geheel lager worden gehouden.

Een trader kan dat niet zo gemakkelijk doen. Eerstens voelt hij zich door zijn intussen reeds gevestigde bandel aan die oude streek gebonden; dat kan althans zeer sterk het geval zijn. Het oude traject zal hij dan niet gaarne verlaten. Een groter schip in de vaart brengen en het oude laten varen op een nieuw traject, betekent voor hem een betrekkelijk grote kapitaalsuitgave en vrij grote risico's. Daartoe zal hij niet gemakkelijk besluiten.

Waar een trader als regel ook veel moeilijker toe kan besluiten, is: om de winst op een voordelig geworden traject te compenseren tegen het aanvankelijke verlies op een nieuw te bevaren route. Men mag dit, in het algemeen belang van het land, wel eisen van het Gouvernement. Ik stelde daarom in mijn eerste stuk: De Staat kan het gehele bedrijf van veer-

diensten als een noodzakelijk hulpmiddel beschouwen voor de ontwikkeling van het land en op deze gedachte het financieel eind-resultaat afstemmen. De ontwikkeling van het land is het doel. Op het transportbedrijf (het hulpmiddel) behoeft in totale omvang geen winst gemaakt te worden. Er zijn zulke grote belangen bij het doel betrokken, dat men in de aanvang — ter bereiking van het doel — zelfs verlies moet riskeren. In de aanvang, bij de opbouw van het land lijkt mij dit de beste gedragslijn.

Daarom geef ik de voorkeur aan één enkele onderneming voor de gehele kustvaart en wel één, waarvan de risico's worden gedragen door — en de hoogste leiding — gebaseerd op het algemeen landsbelang — in handen ligt van het Gouvernement.

Blijkens de opmerking van de Redactie heeft men in Australisch Nieuw-Guinea de ervaring opgedaan, dat al te veel Gouvernementsbemoeienis ook op verkeersgebied hoogst schadelijk werkt. Dit zal dan zeker liggen in het: al te veel. Men zal dan goed doen daar eens een kijkje te nemen en van de bezwaren kennis te nemen, om te weten hoe het niet moet gedaan worden. Maar tegenover het voorbeeld dáár staan er vele andere voorbeelden in de wereld, dat het, met door de staat gecontroleerde bedrijven wel goed gaat, als men de behartiging van het algemeen belang tot maatstaf neemt. Ik ben nooit staatsambtenaar geweest en zeker geen voorstander door dik en dun van staatsexploitatie, maar ik zou het niettemin juist achten, dat onder de gegeven omstandigheden de kustvaart om Ned. Nieuw-Guinea geëntameerd wordt door één enkel lichaam en wel van staatswege. Maar — zoals in mijn eerste stuk gezegd — men zou er voor, dat de werkers in dat bedrijf nu eens niet te veel gehandicapt worden door het bekend ambtelijk bestel. De verantwoording voor beslissingen, plaatselijke regelingen en andere zaken, die niet direct de algemene leiding raken, moeten niet verder naar het centrale punt worden getrokken dan voor een goede gang van zaken noodzakelijk is. Geen stapje dichtter. Iedere instantie van de Staat vertoont inderdaad de neiging te veel te willen „regelen”, te veel op papier te willen vastleggen hoe haar lager liggende organen moeten optreden, wat zij niet en wat zij wel mogen doen. Men doodt daardoor alle initiatief bij de werker. Men moet zijn mensen voldoende vrijheid van handelen laten, opdat zy het besef hebben, dat het werk van hun geest ook broodnodig is om de zaak goed te laten draaien. Als dat in een particuliere onderneming wel kan, dan kan het ook wel in een onderneming van de overheid; als men maar wil.

De particuliere vrachtvaarder wordt, „al spoedig door schade en schande wijs”, waardoor hij gedwongen wordt de praktische ervaring op te doen, die hij nodig heeft voor zijn portemonnaie. Maar van de werkers van hoog tot laag in een overheidsbedrijf kan men evengoed de beloning voor de arbeid zodanig stellen, dat zij zeer veel belang hebben bij een bevredigend functioneren van het gehele bedrijf.

Er zijn voorbeelden genoeg van reuzen-ondernemingen, waarin dit geschiedt. Zulke grote bedrijven, waarvan de gewone werkers hun hoogste baas nooit hebben gezien. Ook hier geldt het: als men maar wil. Het is helemaal niet nodig, dat een referendaris op een departement van binnenlands bestuur in hetzelfde salarisschaal-hokje zit als een werker van een overheidsbedrijf van ongeveer gelijke capaciteit, die slechts regelingen kunnen opstellen naar reeds bestaande voorbeelden.

Noot van de redactie. — De schrijver vergist zich ten aanzien van de toestand zoals die vóór de oorlog op scheepvaartgebied bestond in Australisch Nieuw-Gui-

nea. Het hele scheepvaartverkeer tussen de grote havens was in handen van particuliere maatschappijen. De staat had geen bemoeienis met het vervoer. De vracht in de grote havens werd bijeengebracht door traders, waarbij men niet moet denken dat deze mensen uitsluitend handelaren waren, of uitsluitend passagiers en goederen vervoerden. Die traders stemden hun bedrijf geheel af op de plaatselijke behoeften en als het te pas kwam, traden zij zelfs op als bioscoop-exploitant, waarbij de entree b.v. betaald werd met een zekere hoeveelheid copra, lolaschelpen, of knolgewassen enz. Op welk gebied hun economische-activiteit zich ontplooidde, wordt o.a. aangegeven in het artikel „Emigratieplannen naar Nieuw-Guinea” van dit nummer.

Soms had dit bedrijf iets weg van het zogenaamde „pioniersvaren” van de KPM van ongeveer 30 jaren geleden, waarbij de kapitein dan tevens cargadoor was. De KPM was volgens het contract met de Regering verplicht om eenmaal in een bepaald aantal weken bepaalde havenplaatsen aan te doen. Maar als een Chinees bij de kapitein kwam met de mededeling dat hij ergens 500 picol damar of copra voor afvoer gereed had, dan ging de KPM'er er heen en kwam rustig enkele dagen te laat aan. Aan boord voeren ook altijd reizende handelaren mede met hun goederen; zij verkochten die goederen of aan hun klanten, de Chinese tokohouders, of zij hielden zelf een soort passaar aan boord. Zo kwamen verschillende kleine plaatsjes tot ontwikkeling op Noord Nieuw-Guinea.

Zoiets doet een staatsmaatschappij niet. Die moet precies op tijd varen. De KPM behoeft zich daar niet aan te storen en het komt er niet op aan of het schip een dagje later komt. Vandaar de bijnaam „Komt Pas Morgen”. Bovendien neemt een kapitein van een staatsmaatschappij stellig het risico niet dat steeds aan het pioniersvaren was verbonden in gebieden, waar geen goede zeekaarten zijn. Dat kan hem in ongelegenheid brengen en daar denkt een kapitein-ambtenaar niet aan. Dus houdt hij zich aan de voorschriften.

Het particuliere systeem heeft vóór de oorlog in Australië uitstekend voldaan. Maar toen de socialistische regering met staats-exploitatie van scheepvaartlijnen in Nieuw-Guinea begon, was weldra de ellende niet te overzien. Wanneer men, evenals vóór de oorlog, op Nieuw-Guinea het verkeer laat verzorgen door contractlijnen, die, indien nodig, gesubsidieerd worden, dan is dit de goedkoopste en beste methode om de geregelde verbindingen over zee te garanderen. Maar dan moet ook concurrentie van Chinese- en andere boten, doch vooral prauwen en kleine motorschepen mogelijk zijn. Dat is de beste methode om de vrachten zo laag mogelijk te houden, iets wat voor de kolonisten van het grootste belang is.

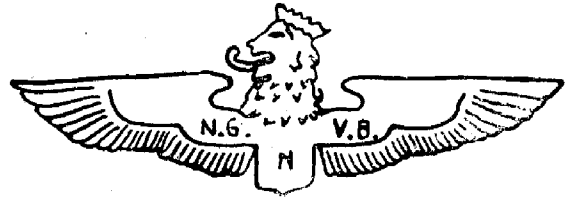
CURSUSSEN VOOR LAND- EN TUINBOUW.

Het ligt in het voornemen, om bij voldoende deelname cursussen te organiseren:

- voor de behandeling, onderhoud en gebruik van landbouwtractoren;
- voor het repareren van landbouwtractoren. Hiervoor is vakbekwaamheid als bankwerker vereist.
- Tuinbouwcursussen.

Voor de cursussen zal lesgeld moeten worden betaald, dat per cursus ongeveer f 40.— à f 50.— zal bedragen. De leerlingen zullen na afloop van de cursus ook het land- of tuinbouwwak in de praktijk leren, indien zij dit wensen.

Gegadigden worden verzocht zich op te geven aan het Secretariaat van de GNA, Daguerrestraat 31, Den Haag.

DOELSTELLING VAN DE NIEUW-GUINEA NEDERLANDSE VROUWEN BOND

Het doel der vereniging is:

- Het bevorderen van een hechte samenwerking tussen alle Nieuw-Guinea verenigingen, die dezelfde doelstelling hebben n.l. een eigen stamland, Nieuw Guinea, los van Indonesië, direct onder de Kroon;
- het opwekken van de belangstelling voor de Nederlandse Vrouw en het verdiepen van haar inzicht in culturele, sociale, economische en staatkundige vraagstukken;
- het bevorderen van meer Nationaliteitsbesef en gemeenschapszin door het steunverlenen aan allen die voor de Nederlandse zaak gestreden hebben, zowel in Nederland als in andere delen der wereld, waar ons volk zich nog Nederlander voelt en denkt, hierdoor het verschil opheffend tussen blank en bruin (onder de Nederlanders);
- het bevorderen van de daadwerkelijke deelname aan de Regeringstaal in Nederland en Nieuw Guinea.

DE ONTVANGST VAN DE NIEUW-GUINEA COMMISSIE

De ontvangst van deze commissie was op Biak allesbehalve hartelijk, in Hollandia aangekomen, moest de Commissie constateren, dat de stemming aldaar jegens haar er niet beter op was. Soms was de houding van het publiek zelfs dreigend. Ook hier de nodige leuzen. Er werden bij de commissie een aantal resolutie's ingediend, o.a. door de groep Wetebossy, waarin dringend verzocht werd om inlijving bij de RIS. In deze resoluties werd de commissie er van op de hoogte gesteld, dat aanhangers van deze groep Wetebossy in gevangnissen en interneringskampen geworpen waren. Gevraagd werd verder te willen bewerkstelligen, dat de groep Wetebossy de inlijving bij de RIS mag propageren. Het onderzoek naar de in gevangnissen en interneringskampen geworpen volgelingen van Wetebossy bracht aan het licht, dat deze lieden er stuk voor stuk wegens misdrijven in opgesloten waren. Een fijn groepje dus wél, dat van Wetebossy!

Over het toestaan of afwijzen van het verzoek om propaganda te mogen maken is nog niets bekend, maar waarschijnlijk zal het wel worden afgewezen, daar er eerder dan van propaganda, van provocatie sprake zal zijn, kennende deze lieden en degenen, van wie zij hun bevelen en opdrachten krijgen. De Iriaanse eenheidsbeweging zond resolutie's in, waarin ten sterkste geprotesteerd werd tegen elke inmenging van de RIS in aangelegenheden, welke land en volk van Nieuw-Guinea betreffen: Ook andere partijen en bewegingen zonden resoluties in, waaruit bleek, dat men daar in Nieuw-Guinea de RI(S) niet lust!

De Commissie bezocht ook nog Manokwari, waar ook pro- en anti-resolutie's werden ingediend, terwijl zij hier en daar kampongs bezocht, waar de Rood-Witte vlag reeds wapperde!

Moh. Yamin, een der Indonesische leden dezer commissie verklaarde bij terugkomst in Indonesia, want

commissie is inmiddels weer hier in Indonesia te-
g, dat het Rood-Wit van de Republiek overal door
de bevolking met respect en welwillendheid werd be-
groet:

Nadere gegevens weten we nog niet over de bevin-
dingen; hopelijk kunnen we deze in een volgend num-
mer publiceren.

**UIT EEN REDE VAN DE GOUVERNEUR
VAN NIEUW-GUINEA**

Gij zult U in dit verband ongetwijfeld afvragen.
Welke maatregelen terzake (van de opbouw van NG.
Red.) zijn genomen, dan wel op korte tijd zullen wor-
den geëffectueerd om die opbouw een begin van uit-
voering te geven.

In de eerste plaats moge ik U dan wijzen op de
geldzuivering, welke in de loop van deze maand prac-
tisch haar beslag gekregen heeft, waardoor een
waarde vaste munt is gecreëerd en waarmee tevens
een vrij geldverkeer met Nederland is mogelijk ge-
maakt.

In de tweede plaats dient hier gememoreerd te
worden, dat dank zij de goederen-injectie's, welke kort
geleden plaats vonden — en zullen worden voortgezet
— een aanzienlijke verbetering van de materiële om-
standigheden en van de algemene economische toes-
tand is ingetreden. Alle nodige maatregelen zullen
worden genomen om de voedselvoorziening geheel
veilig te stellen.

Voorts maak ik met dankbaarheid gewag van de
activiteiten van de Koninklijke Marine, waardoor onder
meer een geregelde vliegverbinding tussen de ver-
schillende bestuursvestigingen kan worden onder-
houden.

Ik van de Landmacht werd in de voorbije maan-
den zeer waardevolle materiële steun ontvangen, zo-
wel op het gebied van de voedselvoorziening als in
technisch opzicht. Daarnaast memoreer ik met trots
de verdienste van de PTT, welke er in is geslaagd
met gebrekkige hulpmiddelen en ondanks nijpend per-
soneelstekort een rechtstreekse radioverbinding met
Nederland tot stand et brengen en te onderhouden.

Naast deze min of meer spectaculaire gebeurtenissen
mag ik tenslotte bepaald niet vergeten de prestaties
van de overige diensten en zeer in het bijzonder van
de ambtenaren op de buitenposten, die, veelal met
zware moeilijkheden kampend, verbeterd hun werk
voortzetten, als is het dan soms alleen om te kunnen
handhaven wat reeds bestaat.

Voor het overige kan ik U tot mijn spijt niet ver-
helen, dat in de meer dan droevige woningsituatie in
practisch geheel Nieuw-Guinea voorlopig slechts inci-
denteel verbetering zal kunnen worden gebracht, om-
dat aan de uitvoering van grootscheepse plannen
thans nog een absoluut tekort aan personeel en ma-
teriële middelen in de weg staat, nog afgezien van
het feit, dat daarvoor ook nog geen voldoende credieten
beschikbaar zijn: Intussen zijn nog een 450-tal Indi-
sche Nederlanders op komst, zodat de meest urgente
uitbreiding en verbetering van de huisvesting hopelijk
binnen kort zal kunnen worden geactiveerd.

Alsdan zal, zij het voorlopig op bescheiden schaal,
de zo nodige uitbreiding van de verschillende takken
van dienst kunnen worden bewerkstelligd, waardoor
werk kan worden geëntameerd, dat thans helaas moei-
blijven liggen.

Op politiek gebied kan binnen afzienbare tijd de
instelling van een adviescollege voor Nieuw-Guinea
worden tegemoetgezien, een college, in de instelling
waarvan, gelijk U wellicht bekend is, door de be-
windregeling van Nieuw-Guinea is voorzien. Een eind-
voorstel ter zake is thans bij de Directeur, Hoofd van
de dienst BB en Justitie, in bewerking.

En tenslotte mijne Heren, staat ons in de loop van

dit jaar een zeer belangrijke voorbereidende arbeid te
wachten, met name de openstelling in gemeen over-
leg en samenwerking, van een algemeen ontwikke-
lingsplan voor Nieuw-Guinea, met de uitvoering
waarvan — als God het wil — in 1951 een aanvang
zal worden gemaakt.

Ik stel mij voor dit plan te doen publiceren, zodra
het meer vaste vorm heeft aangenomen.

Indien ook de Allerhoogste zijn onmisbare steun aan
onze gemeenschappelijke arbeid niet zal onthouden,
dan maak ik mij sterk, mijne Heren, dat het ons nog
gereven zal zijn tot onze Oppergebiedster, Koningin
Juliana der Nederlanden te zeggen: „Ziet, Majesteit,
wat Uw dienaren hebben gewrocht en verheugt U.”

Ik nodig U ten besluite met mij een driewerf hoera
uit te brengen op onze geliefde Vorstin.”, aldus Gou-
verneur van Waardenburg.

PUZZLEHOEKJE.

Dat de laatste puzzle een beetje moeilijker was, werd
bewezen door het geringe aantal inzendingen. Het wa-
ren er ditmaal „maar” 54. Van deze 54 waren vijf goe-
de oplossingen waaruit wij er weer drie aanwezen voor
een prijs. Hoe deze toekenning in haar werk gaat, zul-
len wij u eens vertellen.

De goede oplossingen worden genummerd. Uw Puzzle-
redacteur gaat dan met een lijstje, b.v. genummerd van
1—10, de straat op. Aan een willekeurig persoon vraagt
hij dan: „Mijnheer of Mevrouw, wilt u mij een cijfer
opgeven onder de 11”. De voorbijganger zegt dan b.v.
3. Nr. 3 van de lijst heeft dan de 1e prijs. Zo gaat hij
verder, totdat hij de drie uitgeloopte prijzen heeft ver-
kregen. Dan gaat hij weer terug naar de Redactie en
kijkt op zijn lijst, wie de gelukkigen zijn.

Het is ook wel eens aardig, te weten hoe b.v. deze
keer de prijzen zijn uitgeloot. Welnu:

1e prijs: De Heer G. B. van Duuren, 2e Schuytstraat
194 te Den Haag, was Nr. 3. Hij werd aangewezen door
een Steno-typiste.

2e prijs: Mevrouw W. Statius Muller, Laan van Poot
312 te Den Haag, was Nr. 5. Zij werd aangewezen door
een man in uniform van de Gemeentelijke Reiniging.

3e prijs: Mejuffrouw W. de Kuiper, Ten Hovestraat
51 te Den Haag, was Nr. 4. Zij werd aangewezen door
een hoger ambtenaar van het Ministerie van Sociale
Zaken.

Zo, dat was de toekenning van de prijzen. Nu nog
iets over de nieuwe puzzle. Deze is, als u weet hoe het
moet, zeer eenvoudig. Het rijtje links staat op zijn
plaats, het rijtje rechts staat door elkaar. De bedoeling
is, dat u het rijtje links verbindt met het rijtje rechts,
door woorden te vormen met toevoeging van een let-
ter. De toegevoegde letters vormen dan een naam, die
voor onze Verenigingen van groot belang is. Wij zullen
u een klein voorbeeld geven:

Op de vierde regel vindt u links de letters LE, de
toegevoegde letter is U en rechts ziet u staan VEN.
Het gehele woord is dus LEUVEN.

Hier volgt de opgave:

- indie — ratie
- sticht — wsblad
- laatstl — tie
- le u ven
- ver — den
- emi — ennen
- nie — ren
- pion — dia
- Holla — ng
- hamst — ers
- don — ven

Veel succes, Dames en Heren, en vergeet u vooral
niet uw oplossingen vóór de 31e Augustus a.s. in te
zenden aan: Redactie Het Bondsorgaan, Daguerrestr.
31 te Den Haag, onder het motto: „Puzzlehoekje”.

DEMOBILISATIE RUBRIEK

OP MAKKERS, ONTWAAKT!!

Aan alle Nederlanders in het algemeen en alle militairen en burgers, terug uit Indonesië in het bijzonder.

Wij Militairen van de Koninklijke Landmacht, die nog in Indonesië verblijven, ontdekken steeds meer mogelijkheden voor de Nederlander in de toekomst.

Het is voor ons, en zeker voor onze Wapenbroeders van het KNIL, steeds duidelijker geworden dat er, speciaal voor wat het Indische gedeelte van het Nederlandse Volk betreft, nog maar één kans is.

Die kans is het openleggen van het Nederlandse Gedeelte van Nieuw-Guinea, dat onder Nederlands Gezag zal moeten blijven, voor de gehele Nederlandse Natie.

Dat de Irianen (de oorspronkelijke bevolking van Nieuw-Guinea) daarbij een gelijke rol zullen spelen en dat zij bij en van dat openleggen op gelijke wijze zullen meeprofiteren is bij ons logisch en wij zullen ons verzetten tegen ieder, die de autochtonen van Nieuw-Guinea ook maar een graad minder in rechten zal stellen dan wij.

Zij vertrouwen op de Nederlander en wij zullen er voor waken, dat hun vertrouwen, in ons niet wordt beschaamd.

Op het ogenblik, dat U dit leest, zien vele jongens overzee naar U op en vragen om begrip voor hun Ideaal en Actie.

Ja, Actie, een stille, maar nietemin GROTE actie. Wij noemen het „ACTIE IRIAN” en hij wordt gevoerd met alle middelen door jongens van de Koninklijke Landmacht, Indische jongens van het KNIL en honderden burgers, in een geest van samenwerking, die U zelden meemaakt.

Wij verwachten van deze Actie oneindig veel meer blijvends dan van de eerste- en tweede politionele, en alle andere militaire actie's.

Het is daarom, dat wij naar U opzien en van U allen vragen: Begrip, Steun en..... ACTIE.

Van onze ouders en familieleden vooral vragen wij begrip. Van allen Steun en van allen actie.

Steun Nieuw-Guinea, en U steunt ons.

Geef ons hamers, beitels, zagen, schaven, tangen, dakzink, textiel, medicamenten, schepen, bulldozers, scrapers, cement, bitume en asphalt, schroeven, muskietengaas, pijpen voor waterleiding, pompen, hospitaaluitrustingen, enz. enz. enz., opdat er een begin gemaakt kan worden.

Het betreft niet alleen de jongens overzee.

Ook niet alleen de Indische Nederlanders;

Neen, het betreft Uzelf, het Gehele Nederlandse Volk.

Laat ieder dorp, iedere stad zijn NIEUW-GUINEA COMITÉ HEBBEN.

Laat men in Nederland plaats en op Nieuw-Guinea of kolonistencentra adopteren! Laat men in Nederland gelden en goederen inzamelen. Nieuw-Guinea kan alles gebruiken en Nieuw-Guinea is alle giften en iedere gift waard!!

GEBEFT UW STEUN, SNEL, GRONDIG en VOLLEDIG!!

HET BEGINT TE DAGEN

De Minister Maarseveen heeft geantwoord op aan hem gestelde vragen, dat Nieuw-Guinea niet onder het Rood-Wit komt, ook niet ná dit jaar. Juist gesproken, al is het nog niet het woord, dat wij, militairen en oud-militairen, Nederlanders en al die van Nederlandse bloede zijn of zich geschaard hebben achter het Rood-Wit-Blauw, achter ons Koninklijk Huis, verwacht hadden te horen.

Ik spreek als militair voor militairen, gedachtig aan de woorden, die door diverse commandanten naar voren zijn gebracht: „Bewondering heb ik voor hun moed, uithoudingsvermogen, hun wil, maar in de eerste plaats voor hun militaire discipline.”

Militairen of burgers, wij zijn een gedisciplineerd volk, omdat wij Nederlanders zijn. Wij eren de wetten van ons land, eren onze Vorstin en haar huis, eren ons Rood-Wit-Blauw.

Maar wij zijn Nederlanders en willen geen buitenlanders worden. Waarom moeten wij emigreren naar andere landen?

Waarom moet ons Rood-Wit-Blauw plaats maken voor het Rood-Wit?

Het, waarom kunnen wij niet beantwoorden, maar wij antwoorden met: wij willen.

Wij willen, dat Nieuw-Guinea opengesteld wordt voor de Nederlandse militair, die van plan is zich aldaar een toekomst te bouwen.

Wij willen, dat Nieuw-Guinea opengesteld wordt voor stamverwante Nederlanders, die zich bevinden in Indonesië, maar ook voor hen, die zich geschaard hebben onder het Rood-Wit-Blauw achter ons Koninklijk Huis.

Wij willen emigreren vanuit Indonesia! Wij willen werken en ploeteren voor ons vaderland. Wij willen geen propaganda, geen gezwam en gezwets, wij weten, dat de moeilijkheden groot, zéér groot zijn. Maar is een Nederlander ooit uit de weg gegaan voor moeilijkheden of tegenslagen?

Wij willen een driekleur en geen tweekleur boven Nieuw-Guinea zien wapperen. Daarvoor stellen wij ons weer ter beschikking, wij, Nederlandse militairen en onze wapenbroeders uit Indonesië. Wij willen niet, dat onze wapenbroeders als ratten met het schip verdrinken, of zich trachten zwemmende te houden, terwijl wij militairen, in Holland worden opgewacht met een bosje bloemen, veel tam-tam en muziek, redevoeringen enz., want door dit alles heen zien wij de gezichten van hen, die wij in de steek hebben gelaten, wij zien bloed vloeien, bloed van onze wapenbroeders en hun gezinnen en hun familieleden, en toch is hun laatste gedachte, hun laatste woord: Voor onze Koningin, voor ons Rood-Wit-Blauw.

Daarom vragen wij, Nederlandse militairen aan onze Nederlandse Regering: Help ons allen, laat ons niet in de steek, stel Nieuw-Guinea open voor ons allen, opdat wij onze eigen toekomst mogen bouwen en de Orde, rust en Vrede mogen handhaven in ons éigen land:

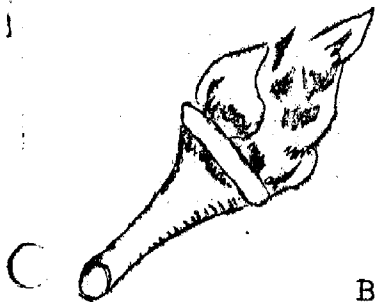
NIEUW-GUINEA.

NIEUW-GUINEA NEDERLANDS!

DIT is de EIS

der Jongeren van:

de NIEUW-GUINEA NEDERLANDSE VROUWEN BOND
het NATIONAAL REVEIL en
de GROTER NEDERLAND ACTIE.

Bijblad van het BONDSORGAAN der drie Verbonden
Verenigingen. 1e Jaargang Nr. 6+7 Juli-Aug. 1950

DE REALITEIT EN DE REDE VAN SOEKARNO TOT DE INDONESISCHE JEUGD.

Op 10 Juni j.l. hield Soekarno een rede tot de Indonesische Jeugd, waarin twee passages opvielen en zodoende hier ook behandeld zullen worden. Jongeren van Nederland: Prent het hiernavolgende in je geheugen. Het is dringend noodzakelijk, dat je de realiteit ziet en deze vergelijkt met de donderrede van een kerel, die zich vóór heel iets anders moest schamen dan voor hetgeen hij aanhaalde. Maar terzake:

De reactie van ons Volk op het gezegde van Soekarno: "De tijd van de destructieve geest (afbraak dus), is op 27 December 1949 afgesloten. Wij moeten thans beginnen met de opbouw!", zal niet moeilijk te raden zijn. Dat zal, behalve bij de Nederlandse defaitisten, de nodige verontwaardiging **verwekken**. Maar hoe zal "Onze Regering" hierop reageren? Zal zij zeggen, dat Soekarno groot gelijk heeft, of zal zij het zonder meer voor kennisgeving aannemen? Zal zij Oranje verdedigen, of zal zij deze belediging op het Vorstenhuis laten kleven?

Dit gezegde is verder een grove belediging voor onze Ouders, jongeren van Nederland. En zegt een spreuk niet: "Wie de handschoen wordt toegeworpen neme hem op"? Welnu, Jongeren: Dit nemen wij zo maar niet. Wie maakten Indië groot? Wie maakten Indië tot een veel omstreken en rijk gebied? Wie bouwden Indië op tot wat het was, toen de Jappen het onder de voet liepen? Wie brachten er Orde, Welvaart en Sociale Rechtvaardigheid? Wie stonden bekend als de beste ontginners en zakenlui? Er zijn maar twee woorden nodig, om al deze vragen te beantwoorden: "Onze Voorouders!"

Hebben onze Voorvaders, ouders, broers en zusters, kortom mannen en vrouwen uit zuivere afbrakklust hun bloed gegeven? Hebben zij uit puur defaitisme de aarde van Indië met hun bloed gedronkt?

Neen, dat hebben zij niet! En daarom Soekarno: Wij, de Jeugd van Nederland nemen de ons toegeworpen handschoen op en wij zullen bewijzen, dat eerst na 27 December 1949 het tijdperk van defaitisme begon. De Ronde Tafel Conferentie bracht inderdaad de Rechtstaat tot Chaos. Deze omzetting werd gemaakt door Nederlandse Jongeren, die begrepen, die wisten, dat zij op de bres moesten staan voor de goedwillenden. Zij wisten en begrepen, dat zij de drang, die onze Voorouders aanzette tot "Iets Groot te Verrichten" moesten uitbrengen en ook deze Jongeren weten nu nog wat zij doen moeten.

Wij, de besturen van de drie verbonden Verenigingen, roepen thans onze jongeren op om ook te begrijpen en ook te vechten voor het Recht onze voorouders te mogen eren voor wat zij tot stand brachten. Wij moeten, Jongeren, naast hen staan, die reeds eerder begrepen en handelden. Heus, het is ook jullie plicht Soekarno te laten weten, dat wij deze belediging onze voorouders aangedaan, NIET nemen.

De Indonesische jeugd is nooit defaitistisch geweest, maar wordt het thans, zij krijgt tenslotten duizende voorbeelden per maand, nogwel van de eigen leiders, defaitistisch opgevoed. Van Rechtstaat tot Chaos: Is het niet begrijpelijk, dat deze jeugd "aan afbraak doet"? In het hele Indonesische land is het één Janboel. De jeugd vraagt zich daar terecht af: "Wat mogen wij wel en wat mogen wij niet doen"? Zij doet daarom maar alles wat zij wil.

Het komt zeker door onze opvoeding, dat wij, Jongeren uit de Europese chaos, niet groter vandalen zijn. Ook wij weten niet meer waar wij aan toe zijn, maar wij hebben gelukkig competente leiders, welke echter niet tot de Regeringskringen behoren, hoor. Verder zal het ook wel aan onze opleiding liggen: Daardoor kunnen wij redelijk nadenken.

Dit wat betreft de destructie. Maar er is nog zoveel meer belangrijks, n.l.: door deze chaos, door dat niet weten waar wij aan toe zijn, zijn wij, jongeren, een stelletje slappelingen geworden. Mensen, die op alles ja en amen zeggen en zich maar alles laten aanleunen. Dit moet afgelopen zijn. Wij, de Nederlandse Jongeren, MOETEN de Nederlandse Regering een HALT toeroepen. De Zuid-Molukken hebben het aangedurfd, om de RIS het hoofd te bieden. Zij staan totaal alleen, zij hebben alleen zichzelf. Hulp van buitenaf wordt hen niet geboden. Zouden wij, Jongeren van Nederland, die wel degelijk morele en materiele steun van anderen hebben, dan niet pal durven staan en eerlijk voor onze mening durven uitkomen?

Het bovenstaande voor wat betreft het defaitisme of te wel de "afsluiting van het destructieve tijdperk". Nu, de tweede uitlating van Soekarno:

Deze durfde te beweren, dat hij zich schaamde voor de roverijen en de moordpartijen in Indonesië. Eerst zet hij het Indonesische Volk aan tot rampokken en moorden (zie hiervoor de orders van Soengkono dd. 15 November 1949) en nu schaamt Mijnheer zich! Hij moest zich schamen om dit te durven zeggen!

Eerst aanzetten en dan een ander de schuld geven: een bijna Duitse Nazi-manier. Neen, Soekarno, kijk naar jezelf. Als Vader kwaad doet, dan heeft niet altijd de zoon de schuld omdat hij zijn Vader nadoet: hij krijgt tenslotte het slechte voorbeeld.

Toch herhaalt zich hier hetzelfde als bij elk totalitair regime. Een ieder weet, dat het in Indonesië slecht gaat, dat de leiders (men kan beter spreken van misleiders) de zaak niet in de hand hebben. Al deze geruchten worden tegengesproken, zelfs door

een Minister van een "vreemde Mogendheid", Maarseveen. Volgens Soekarno, Hatta, en weet ik wie nog meer, ging alles een paar weken geleden, nog goed. Plotseling komen daar en de Sultan van Djocja en Soekarno met redevoeringen, die bewijzen, dat onze inlichtingen juist waren. Hoe zit dat, vragen wij ons af? Is het te verwonderen, dat men zich wederom in de Duitse of Japese tijd waant?

Jongeren, ontwaakt! Neem de morele wapens op en verdedigt de eer van onze Voorouders. Laat hun nagedachtenis niet door het slijk sleuren. Heb een open en waakzaam oog voor het hedendaagse wereldgebeuren. Doe je dat niet, dan verdrink je binnen korten tijd in de rode vloedgolf. Overal in de wereld steekt het rode gevaar de kop op en wint behoorlijk veld, al verliezen de communisten bij elke Volksverkiezing de nodige zetels; hun ondergrondse actie, hun vijfde colonne, werkt door: Kijk maar naar Indonesië!

Neerlands Jongeren, let op Uw Saeck, om wederom een slagzin te gebruiken van een groep jongeren, die reeds begrepen. Plaats jezelf naast deze groep en sluit je aan bij de drie verbonden Verenigingen, die openlijk de oppositie vormen tegen deze huidige totalitaire Regering en die openlijk opkomen voor Ambon en Nieuw-Guinea. Deze drie verbonden zullen je alle politieke voorlichting geven, die je nodig hebt om je houding te bepalen: Kortom zij zullen je de leiding geven, die je nodig hebt.

Jongeren van Nederland: Sluit je aaneen, wordt een sterke muur tegen het communisme en staat zodoende pal voor de rechten van oud en jong.

Bouwt op, wat de machthebbers hebben afgebroken. Toon dat je het oude Nederlandse bloed van onze Voorouders in je aderen hebt. Bouw op en verdedig daardoor de eer van onze illustere voorgangers. Herinner je de groten van Coen tot Stachouwer, van Spoor tot Westering en de vele Rijksgetrouwen.

Vergeet nimmer de velen, die, door moedig gedrag, onder leiding van onze Voorouders, de hoogste Nederlandse beloning mochten ontvangen: De Militaire Willemsorde. Het waren en zijn niet alleen Hollanders, die deze onderscheiding kregen, neen, het waren en zijn Nederlanders van ander ras en Geloof. Zij vochten, evenals wij, voor Orde, Vrede, Recht en Vrijheid. Deze Nederlanders geloven nog steeds, al is dit dan nog zo diep geschokt, in het Nederlandse Volk. Laten wij, Jongeren, dus bouwen aan dit Geloof en ons dit vertrouwen waardig maken. Alleen een zwakkeling en verliezer breekt af, zoals Soekarno, die op het gemoed van het volk moet werken, door te zeggen dat hij zich schaamt voor de destructieve geest, die thans in Indonesië heerst. Wij behoeven niet zwak te zijn, want wij zullen opbouwen wat onze slappelingen hebben gekraakt.

Jongeren: Sluit je aaneen en laten wij tezamen opkomen voor onze rechten. Erkenning der Zuid-Molukken-Republiek en Nieuw-Guinea Nederlands!

-.-.-.-.-

MAG DE NEDERLANDSE JEUGD ZICH AFZIJDIG HOUDEN ?

Vooraf in ons land is een lauwheid, op politiek gebied, waarneembaar.

Eens per vier jaar trekt het Nederlandse Volk ter stembus, om die mannen en vrouwen voor de Tweede Kamer te kiezen, die naar hun mening, het best de belangen voor ons volk vertegenwoordigen.

Eigenlijk moest het voor ons paradoxaal klinken, dat het groot deel van ons volk niets van politiek wil weten of er in het geheel verstand van heeft.

Was die politieke "domheid" voor de oorlog ook in Nederland aanwezig?

Het antwoord moet helaas luiden "Ja!"

Maar, waarover maakt U zich dan druk, zult U zich afvragen. Een situatie, die voor de oorlog al bestond, zal in deze tijd toch niet plotzeling gewijzigd worden.

Echter moeten wij een groot verschil in de vooroorlogse en naoorlogse politiek zien.

Vóór de oorlog, Kabinetten op brede basis met ministers, die in grote lijnen, een nationale politiek volgden.

Vóór de oorlog, een parlement, dat nauwkeurig het doen en laten der ministers gadesloeg.

Thans, Kabinetten, gesteund door twee partijen, met ministers, die terwille van het behoud van de monsterachtige Rooms-rode coalitie, geheel of gedeeltelijk van hun partijprogramma afwijken en dus geen principiële politiek meer volgen.

Thans een parlement, dat de moed of het verstand mist, om al te progressieve, al te ongrondwettelijke ministers, tot de orde te roepen.

De voldongen feiten, waarvoor de ministers ons parlement, dus ons volk, steeds stelden, geven ons te denken.

Terwille van belangrijke ministerposten voeren noch de K.V.P., noch de P.v.d.A. een principiële politiek, het is een geven en nemen, een sollen met nationale belangen, kortom een partijpolitiek in de meest a-nationale zin des woords.

Dat het gros van het Nederlandse volk zegt: "Je doet er toch niets tegen" bewijst:

a. Dat men niet tevreden is met de gang van zaken.

b. Dat men dus "iets anders" wil.

c. Dat men het doorzettingsvermogen of het verstand mist om aan deze toestand een einde te maken.

d. Dat al deze teleurgestelde Nederlanders in wezen nog het element van Nationaal denken is zich hebben.

De wezenlijke schuld van deze, voor Nederland zo vernederende tijden, ligt bij het Nederlandse volk zelf. Dat wordt maar al te vaak vergeten. Wij kozen toch immers ons parlement? Wanneer dus een parlement iets aannemt, waar U principieel tegen bent (ik doel hier op de Indonesische-kwestie) bent U ook schuldig, indien U de voorstemmers koos. Deze woorden klinken hard voor degenen, die op de V.V.D. en de C.H.U. gestemd hebben, doch er is genoeg op geweest, dat deze partijen geen rechte lijn in hun Indonesië-politiek voerden en deze waarschuwing werd gegeven, lang vóór de laatste Tweede Kamer verkiezingen.

Aan deze situatie moet een einde komen. Een ieder, die zich afzijdig houdt, zal vroeg of laat bemerken, het slachtoffer van sluwe (massamisleiders te zijn geworden.

U kunt dit voorkomen, door actief een nationale zaak te dienen; door, en door eigen interesse en door Uw vrienden voor te lichten, de politieke lucht in Nederland te zuiveren.

SPECIAAL DE NEDERLANDSE JEUGD MOET HIERBIJ EEN WOORDJE MEESPREKEN.

Onze ouders deden wellicht op onze leeftijd niet aan politiek; zij konden in grote lijnen hun parlement vertrouwen. Voor ons licht de zaak echter geheel anders. Wij moeten vechten, niet om vooroorlogse politieke toestanden terug te krijgen-dat zou neerkomen op het historisch terugzetten van de klok-maar om recht en eerlijkheid in het politieke leven van ons land terug te krijgen. Wij staan in een crisis, iedereen voelt dat. Wat zal het worden? Een totalitair regime of een democratische rechtstaat? Wij kunnen nog veel doen veranderen, maar dan: Alle hensen aan dek, want afzijdigheid is Nationale plicht verzaken!

LIEFDADIGHEIDSAVOND IN DE HAAGSE DIERENTUIN .

Zaterdagavond, 29 Juli j.l. is door de I.N.J.O. in de Haagse Dierentuin een liefdadigheidsavond georganiseerd, ten bate van de Centrale Transmigratie-Stichting Nederlands Nieuw-Guinea.

In de eerste plaats werd hier de première gegeven van de Revue "Fata Morgana", geschreven door en onder leiding van F. van Soest. Op aardige, vaak geestige en soms zeer rake wijze werd hier in enkele scènes het samen gaan van Nederland en Indië behandeld. Het deed ons goed, hierin de tendens van streven naar wederzijds begrip tussen blank en bruin te vinden, in tegenstelling met het funeste kweken van een superioriteitswaan bij het blanke ras, zoals b.v. in Zuid-Afrika.

Een speciaal woord van lof komt hierbij toe aan de dansers van de Indische dansen en de uitstekende imitatie van een "hot-swing-band".

Aangrijpend was de symbolische vertolking van de verdrukking in Indië onder de Japanse Overheersing en het terugtrekken van Nederland uit Indonesië, terwijl nog zovelen met uitgestoken handen wachtten op de hulp, die zij zo nodig hebben, zonder hun noden gelenigd te zien

Opbeurend was tenslotte de luchthartige ontknoping, wanneer de Nederlandse Regering Nieuw-Guinea niet prijs zou geven aan de Oost Aziatische chaos, maar daadwerkelijk zou medewerken aan de openlegging en opbouw van dit rijke land.

Was het een wonder, dat het enthousiaste publiek in de stampvolle Dierentuin aan het slot van de revue, als één man staande eerst het Wien Neerlands Bloed en toen het Wilhelmus meezong?

Behalve een langdurig applaus kregen regisseur en spelers een o.i. welverdiende bloemenhulde.

Na afloop van de revue volgde een vrolijke avond met allerlei attracties, terwijl de danslustigen hun harten konden ophalen bij de muziek van Les Mohicains en The Jolly Jokers.

Al met al een alleszins geslaagde avond.

Amsterdammers, let op, binnenkort komen deze energieke jongeren met hun revue ook in Uw stad. Leg nu vast een knoop in Uw zakdoek, want het is werkelijk de moeite waard!

-.---.---.--

inding :
2947-A-50.

11 September 1950

DUPLICAAT

Bijlagen : negen.
Onderwerp : GROTER NEDERLAND ACTIE.
(lezing)

Vertrouwelijk.

Datum van ontvangst bericht : 9-8-1950.
Betrouwbaarheid berichtgever : betrouwbaar.
Waardering bericht : betrouwbaar.
Tevens bericht gezonden aan :
Medewerkende instanties : geen.
Ondernomen acties : geen. De aandacht blijft hierop gevestigd.

UITTREKSEL	
Uit :	AD 1637
Ag.no.:	92956
Voor :	AD 1249

92956

Kort verslag van de op 6-9-1950 gehouden bijeenkomst van de G(roter) N(ederland) A(ctie) te ca. 20.00 uur in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam.

Aantal aanwezigen ca. 100 hetgeen ook de zaalcapaciteit was.

De leiding van de avond had de algemeen voorzitter van de G.N.A. Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruin, die een lezing hield over Nieuw Guinea aan de hand van lichtbeelden. Deze lezing liep voornamelijk over de tijd dat Feuilletau de Bruin als jong luitenant in Nieuw Guinea exploreerde, nl. van 1908 tot 1918.

Op deze bijeenkomst bleek dat de G.N.A. een afdelingsbestuur in Amsterdam heeft gevormd. De namen en personalia van de leden van dit afdelingsbestuur zullen alnog worden toegezonden.

Naar werd medegedeeld is dit het enige afdelingsbestuur van de G.N.A. in Nederland.

Op deze avond werd niet over politiek gesproken. Wel waren bij de penningmeester van het afdelingsbestuur tegen betaling verschillende brochures verkrijgbaar, welke hierbij worden gevoegd.

Einde van de bijeenkomst ca. 23 uur.

Deur vrijwel alle hierbij gevoegde bijlagen zijn uitgegeven en/of verzonden door de verbonden verenigingen :

a. Groter Nederland Actie.

b. Nationaal Revueil.

c. Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond,

en het secretariaat van deze drie verenigingen is gevestigd op een en hetzelfde adres te Den Haag, Daguerrestraat 31, is de veronderstelling gewettigd, dat in deze verenigingen - en dan hofdzakelijk door de persoon van Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruin - in feite één vereniging moet worden gezien.

Weliswaar is de doelstelling van ieder dezer verenigingen in afzonderlijke en andere bewoordingen gesteld - deze doelstellingen zijn vermeld aan het einde van dit rapport - doch bij een nadere beschouwing hiervan zal kunnen blijken, dat uiteindelijk ieder van deze verenigingen hetzelfde doel nastreeft nl. het voeren van actie tot behoud van gebiedsdelen overzee in het algemeen, en het bevorderen van emigratie en transmigratie van resp. Nederlanders en Indische Nederlanders naar Nieuw Guinea in het bijzonder.

Naar mede uit de hierbij gevoegde bijlagen kan blijken trecht W.K.H. Feuilletau de Bruin dit doel te bereiken door op bepaalde wijze stemming te maken onder de thans in Nederland verblijvende grote groep van Indische Nederlanders en ex leden van het K.N.I.L.

Door verschillende redenen zoals het woning vraagstuk, het zich niet of moeilijk kunnen aanpassen, de minder gunstige financiële omstandigheden enz. is het voor velen uit deze groep vaak niet mogelijk om zich in Nederland een thuis te scheppen waardoor zij gedesillusionneerd en ontstond zijn.

In verband hiernede

In verband hiermede en gezien de wijze waarop Feulletau de Bruin zijn propaganda voert, ligt het voor de hand dat vele van deze ontstane Indische Nederlanders zich tot de G.N.A. aangetrokken zullen voelen en als lid tot deze beweging zullen toetreden.

Het is niet bekend hoeveel leden de afdeling Amsterdam van de G.N.A. telt, doch naar werd vernomen zou de belangstelling voor deze beweging van de zijde der meerbedoelde te Amsterdam verblijvende Indische Nederlanders gestaadig toenemen.

De hiervolgende doelstellingen van de drie verbonden verenigingen zijn overgenomen uit het Bondsorgaan van Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond - Groter Nederland Actie - Nationaal Réveil; No. 6 - 7 van Juli Augustus 1950.

Doelstelling Nationaal Réveil :

De vereniging Nationaal Réveil stelt zich ten doel de actieve en voortgezette bestudering van de staatkundige - sociale en financieel economische vraagstukken, die voor de volkeren van alle delen van het Rijk van betekenis zijn en het bevorderen ener oplossing daarvan in waarlijk nationale geest.

Doelstelling Groter Nederland Actie :

Nederlands ?

Het doel der vereniging is een actie te voeren onder Nederlanders, om te geraken tot een door Nederlanders voor volksvestiging in Nieuw Guinea Nederlanders op publiekrechtelijke grondslag, met als einddoel de opname van N.N.G. met een eigen status als gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Doelstelling van de Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond :

Het doel der vereniging is :

1. Het bevorderen van een hechte samenwerking tussen alle Nieuw Guinea verenigingen, die dezelfde doelstelling hebben al. een eigen stamland, Nieuw Guinea, los van Indonesië direct onder de Kroon;
2. het opwekken van de belangstelling voor de Nederlandse Vrouw en het verdiepen van haar inzicht in culturele, sociale, economische en staatkundige vraagstukken;
3. Het bevorderen van meer Nationaliteitsbesef en gemeenschapszin door het stemverlenen aan allen die voor de Nederlandse zaak gestreden hebben, zowel in Nederland als in andere delen der wereld, waar ons volk zich nog Nederlander voelt en denkt, hierdoor het verschil opheffend tussen blank en bruin (onder de Nederlanders);
4. het bevorderen van de daadwerkelijke deelname aan de Regeringstaal in Nederland en Nieuw Guinea.

Ho 13
h

V.3.

for Hungary

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

20 Mei 1950.

Doss.164/13

Onderwerp: Actie "G.N.A." inzake WESTERLING

Datum ontvangst bericht: 16 Mei 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.175.13
25.5 - 09.131
23 MEI 1950
ACD/ 05065

OP KAART
ACD/46
DAT: 4/7/50
PAR: [initials]

Van een betrouwbaar persoon, die in nauw contact staat met de Vereniging "Groot Nederland Actie" werd vernomen dat het bestuur van deze vereniging kort geleden een schrijven heeft gericht aan alle leden van het Engelse Parlement, alsmede aan de leider van de conservatieve partij Winston CHURCHILL. In dit schrijven werd verzocht te willen bewerkstelligen, dat de bekende kapitein WESTERLING niet aan de regering van de "R.I.S." zou worden uitgeleverd.

PD 10364X

Als antwoord op dit schrijven ontving de leiding van de "Groot Nederland Actie" een brief van de secretaris van CHURCHILL, waarin CHURCHILL te kennen gaf dat het Foreign Office ten aanzien van de zaak WESTERLING op het standpunt staat, dat wanneer WESTERLING zich uitsluitend aan een politiek misdrijf zou hebben schuldig gemaakt, hij niet aan de "R.I.S." zal worden uitgeleverd.

PD 2162 X

Uit dezelfde bron wordt vernomen dat de echtgenote van de bekende THIESSEN zich hoogstwaarschijnlijk naar Londen zou hebben begeven teneinde aldaar bij de Minister van Justitie stappen te ondernemen ter voorkoming van de uitlevering van WESTERLING aan de "R.I.S.". (einde)

⚡

R A P P O R T

UITTREKSEL

Uit : 00.1637

Ag. no. : C 92956

Voor : 06.1249

Op 6 September 1950 heeft de "Groter Nederland Actie" (G.N.A.) te Amsterdam een bijeenkomst gehouden. Toen is gebleken, dat daar ter plaatse sedert kort een afdeling is opgericht.

Tijdens deze samenkomst heeft de voorzitter van de G.N.A. te 's-Gravenhage, Dr W.K.H.FEUILLETAU DE BRUYN, een lezing gehouden over Nieuw-Guinea. Het gesprokene had voornamelijk echter betrekking op de tijd, dat de heer Feuilletau de Bruyn als jong luitenant in Nieuw-Guinea exploreerde, namelijk van 1908 tot 1918.

Het terzake handelende ambtelijke rapport maakt er melding van, dat de propaganda van de heer Feuilletau de Bruyn er kennelijk op gericht is, gebruik te maken van de thans heersende stemming onder vele van de in Nederland vertoevende zgn. Indische Nederlanders. Deze Indische Nederlanders zijn veelal ontstemd en gedesillusionneerd door allerlei ondervonden moeilijkheden. Vele van deze ontstemde lieden voelen zich kennelijk tot de G.N.A. aangetrokken en naar verluidt zou de belangstelling te Amsterdam voor deze beweging gestadig toenemen.

Mede is gerapporteerd, dat de leiding der G.N.A. het doet voorkomen, dat de leden van deze organisatie bij emigratie naar Nieuw-Guinea de voorkeur zouden genieten. Ook zou het duidelijk zijn, dat de G.N.A. dienstbaar zal worden gemaakt voor de persoonlijke politieke ambities van de heer Feuilletau de Bruyn (met het oog op de volgende verkiezingen voor de Tweede Kamer).

21-9-1950.

No. 2947-B-'50.
Bijlage : een.

afn. in OHO 1249

25 September 1950.

93560
OHO. n. 061637
DUPLICAAT

Onderwerp : O(roter) N(ederland) A(ctie).

Vertrouwelijk. -

93560

Kort verslag van de op 23 September 1950 gehouden feest-avond - aangekondigd als "Fats Morgans" - onder auspiciën van de Groter Nederland Actie, in de grote zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam, toegankelijk tegen betaling van f. 2.50 per persoon.

Doel van deze feestavond : gelden inzamelen voor de noodlijdenden op Nieuw Guinea.

Op de voor-pagina van het programma - hierbij gevoegd - staat vermeld dat deze feest-avond georganiseerd werd door de "Centrale Transmigratie Stichting Nederlands Nieuw Guinea" (lees Fokkieten de Bruin). Hieronder moet worden verstaan de drie verbonden verenigingen : G.N.A. + Nationaal Nieuw Guinea - en Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond. (genoemd in het dezz. rapport No. 2947-A-'50 van 11 September 1950).

Bij de aanvang van de avond te 20.30 uur, waren (ca. 200) personen aanwezig - hoofdzakelijk Indische Nederlanders. Capaciteit der zaal 500 personen.

Onder de aanwezigen bevond zich de heer JOUWE (Irisan), afgevaardigde van Nieuw Guinea voor het voeren van besprekingen met de Nederlandse regering.

De strekking van de non-stop revue : "Fats Morgans" betrof een historisch overzicht van de "Indo" (bedoeld wordt Indisch Nederlander) en diens plaats in de voormalige Nederlands-Indische- en in de Nederlandse nentschappij, waarbij het thema wederom (zie het dezz. schrijven No. 2947-A-'50 van 11 September 1950) was : de discriminatie tussen Nederlanders en Indisch Nederlanders - en de grote moeilijkheden welke de Indische Nederlanders moeten ondervinden bij het veroveren van een plaats in de Nederlandse samenleving.

Voordracht en regie van deze opvoering, die te ca. 23.30 uur eindigde en een rustig verloop had, waren zeer primitief.

Naar werd vernomen heeft de opbrengst van deze avond niet aan de financiële verwachtingen voldaan en zal er vermoedelijk een nadelig saldo zijn. Einde.

Jo. J. P.

26 September 1950.

Onderwerp: G(roter) N(ederland
A(ctie)).

DUPLICAT

Vertrouwelijk 93747

UITTREKSEL

Uit : 001637
Ag. no.: 93744
Voor : 11244

Ten gevolge op het deszondigs schrijven No. 2947A - '50 van 11 September 1950, kan thans de samenstelling van het afdelings-bestuur van de G.N.A. te Amsterdam worden medegedeeld, t.w.:

Voorzitter: Wilhelm KREMER, geboren te Soerabaja, 8 Mei 1917, handelaarspleegzoon, wonende te Amsterdam, Corn. Kroonenstraat 10 I.

Secretaris: Paul, Dietert, LAPPEL, geboren te Batavia, 23 November 1917, controleur P.T.T. in Indonesië thans met verlof, wonende te Amsterdam, Roemer Visserstraat 22 hs.

Pennings: Henriens Johannes Josephus, KRANEN, geboren te Tapaneeli, 26 November 1912, hoofdonderwijzer in Indonesië thans met verlof, wonende te Amsterdam, Van Heeststraat 146 hs.

Voorts werd vernomen, dat afdelings-besturen van de G.N.A. zouden zijn opgericht te Haarlem, Zeist en Utrecht. De samenstelling van deze afdelings-besturen is niet bekend. Ende.

10.11.50

9 October 1950.

6.173.3
15.10
10 OCT. 1950
Vertrouwelijk
ACD/94433

erwerp : G(roter) N(ederland) A(ctie).

Vertrouwelijk

Kort verslag van de op 4 October 1950 te ca. 20 uur door de GROTER NEDERLAND ACTIE gehouden bijeenkomst in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam.

Het aantal aanwezigen bedroeg nog geen 30; zaalcapaciteit 100 personen.

u' d' m

Spreker op deze avond was Dr. W.K.H. FEUILLETAU de BRUIN, bij U bekend, die zijn lezing begon met een bespreking van de controverse tussen J. THIESSEN en de ex-kapitein WESTERLING.

Volgens spreker zijn Thiessen en Westerling nooit vrienden geweest en zou alles wat Thiessen van Westerling verteld onjuist zijn. Indien Thiessen de kans had gekregen met zijn verhalen voor het gerechtshof te Singapore te verschijnen, dan zou dit voor Westerling een catastrofe geweest zijn. Het enige waar Thiessen op uit is, is geldelijk gewin. Spreker schermt met "betrouwbare bronnen" waarvan hij zijn inlichtingen heeft; overigens kent hij noch Thiessen noch Westerling persoonlijk.

Als volgende punt behandelde Feuilletau de Bruin de geschiedenis van het communisme in Indonesië. Hij geeft een historisch overzicht vanaf de oprichting van de Budi Utomo tot heden. Volgens Feuilletau de Bruin zou de Indonesiër Mohamad YAMIN die voor de Indonesische regering als lid van de Nieuw Guinea delegatie in Nederland vertoeft, communist en volgeling van Tan MALAKKA zijn, en zou de communistische invloed in het Indonesische parlement zeer groot zijn. In dit verband spreekt Feuilletau de Bruin over het z.g. "politieke testament" van Soekarno en Hatta. Dit politieke testament zou de richtlijnen aangeven van de Indonesische politiek, indien Soekarno en Hatta in de vrijheidsstrijd gevallen zouden zijn, welke richtlijnen volgens spreker zouden zijn :

1. met alle legale en illegale middelen de soevereiniteit voor Indonesië verkrijgen;
2. het vormen van een eenheidsstaat : de Republiek Indonesia;
3. het verkrijgen van de macht in Oost-Indonesië en in Nederlands Nieuw Guinea teneinde hier belangrijke basissen te kunnen afstaan aan Sovjet Rusland. (?)

Belangrijk voor dit plan, aldus spreker, is de aanhang van de Islamitische studenten. Het is daarom dat de communistische leiders in Indonesië beweren dat het communisme eigenlijk hetzelfde wil wat de Koran voorschrijft.

Hierop geeft spreker zijn visie op de Chinezen in Indonesië, die volgens hem alles doen om Indonesië "stormklaar" te maken voor het communisme. Dit alles zou volgens Feuilletau de Bruin naar één uiteindelijk doel leiden : te komen tot de Sovjet Republiek van Indonesië.

Vervolgens besprak Feuilletau de Bruin de houding van de Nederlandse regering ten opzichte van Nieuw Guinea en Ambon.

Eindelijk is

vertrouwelijk.

Eindelijk is de regering uit haar diepe slaap ontwaakt. Feuilletau de Bruin betuigde zijn instemming met het telegram, dat de minister president Dr. Drees aan de Indonesische regering stuurde inzake de militaire actie tegen Ambon. Hij betreurde het echter dat dit telegram in zulke zwakke bewoordingen was gesteld. Had de regering maar eerder naar de inlichtingen en goede raadgevingen van hem, Feuilletau de Bruin geluisterd. De regering had de "Kortenaer" naar Ambon moeten sturen om de Indonesische korvetten in de grond te boren, dan was de zaak nu gewonnen. Voorts gaf Feuilletau de Bruin te kennen dat de voorlichting in Nederland geheel onjuist is. De 4000 Ambonese soldaten van het voormalige K.N. I.L. ondergebracht in kampen op Java zijn niet ontwapend.

Zij zijn nog in het bezit van alle wapens en de kans op een opstand van deze groep is niet denkbeeldig, aldus Feuilletau de Bruin.

Ook in Australië, ging spreker verder, worden thans troepen in gereedheid gebracht voor eventuele moeilijkheden met Indonesië in Nieuw Guinea.

Vervolgens behandelde spreker, zoals reeds werd vermeld in het dezz. schrijven No. 2947-A-50 van 11-9-1950, de moeilijkheden van de Indische Nederlanders hier te lande.

Als volgend punt belicht Feuilletau de Bruin de houding van de politieke partijen in Nederland ten opzichte van het behoud van Nederlands Nieuw Guinea. Volgens spreker zullen met uitzondering van de V.V.D. en de Nieuwe Nationale Partij alle politieke partijen achter de regering staan inzake een beslissing van de regering om Nieuw Guinea te behouden.

Tot deze houding van de grote politieke partijen in Nederland zou hij, Feuilletau de Bruin, medegewerkt hebben, doordat hij een rapport met zeer belangrijke gegevens aan de regering had overhandigd, alsmede aan de besturen van de grootste politieke partijen in Nederland. Voordat hij hiertoe overging - aldus spreker - had hij dit rapport veilig gesteld bij terzake deskundigen in het buitenland. Welke belangrijke gegevens het hier betrof deelde Feuilletau de Bruin niet mede.

Wel zeide hij dat het verband hield met de affaire Andi Abdul Azis en de liquidatie van de voormalige deelstaat Oost Indonesië. Feuilletau de Bruin verzocht - indien journalisten in de zaal aanwezig waren - over dit rapport vooralsnog niets te willen publiceren. (?)

Tenslotte deelde spreker mede dat hij een uitnodiging had ontvangen om een lezing te houden over de ware toestand in Indonesië, voor de Maatschappij voor Nijverheid.

De avond welke een rustig verloop had, eindigde te ca. 22.30 uur. Er werden geen brochures uitgereikt of verkocht. Einde.

No. 131

947-E-50.

Agens : drie.

oerwerp : G(roter) N(ederland) A(ctie) ledenvergadering.

inv 09 1249 6.173.3 6.173.3
13 October 1950. 07.122.12 08.12
05.25 09.71
DUPLICAAT
V e r t r o u w e l i j k . 94076

UITTREKSEL

Uit: 001637

Uit: 001249

Uit: C.A.W.

Uit: 76-6-57

Uit: 6.

Kort verslag van de op 11 October 1950 te ca. 20 uur door de GROTER NEDERLAND ACTIE gehouden ledenvergadering in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam, voor welke vergadering gestencilde uitnodigingen aan de leden werden verzonden.

Het aantal aanwezigen bedroeg in totaal 28 personen met een zaalcapaciteit van 100 personen.

Eveneens waren aanwezig twee leden van het hoofdbestuur uit den Haag nl. mevrouw MATTHES en de heer C.T. BERG, verdere gegevens onbekend.

De avond, welke bedoeld was om het afdelings-bestuur van de G.N.A. te Amsterdam officieel te installeren en aan te vullen, werd geopend met een zeer korte toespraak van de afdelingsvoorzitter Wilhelm HEIJMAN, geboren 8 Mei 1917 te Soerabaja, die daarop het woord gaf aan genoemde heer C.T. BERG.

In zijn rede gaf de heer Berg een overzicht van het ontstaan van de G.N.A. en stelde hij drie punten als direct doel van de vereniging nl.

1. steun, bestaande uit voedsel - schoeisel enz., aan de kolonisten in Nieuw Guinea.
2. het voeren van politieke actie, opdat Nieuw Guinea Nederlands blijft.
3. bij de regering te bereiken, dat Indisch Nederlanders voorrang hebben bij de emigratie naar Nieuw Guinea.

Spreeker doet een felle aanklacht tegen de Nederlandse regering, die naar zijn mening geen regering is, maar een Rooms-rode klik, die verschillende malen openlijk verraad heeft gepleegd. Eerst zijn de 250.000 Indische Nederlanders in Indonesië verraden. Daarna heeft de regering openlijk het streven van de G.N.A., om allereerst de Indisch Nederlanders naar Nieuw Guinea over te brengen, gedwarsboemd. Ook dit noemt spreker vermad.

Als derde "verraad" noemt spreker het monopolie, dat de firma N.V. Hagemeyer heeft verkregen inzake de handel in- en op Nieuw Guinea. Dit zou volgens Berg alleen mogelijk gemaakt zijn door de partij politiek van het Rooms-rode blok in Nederland (?).

Verder deelde spreker mede, dat "hoge Indonesische functionarissen" achter de regering om hebben getracht de G.N.A. te bewegen haar invloed aan te wenden opdat Nieuw Guinea aan de republiek Indonesië wordt teruggegeven.

Berg is een middelmatig spreker; zijn betoog is verward en laat aan duidelijkheid veel te wensen over.

Na Berg spreekt eerdergenoemde Heijman nog even, die echter niets bijzonders weet te vertellen.

In de pauze was gelegenheid de hier na te noemen brochures te kopen, welke als bijlagen bij dit schrijven gaan :

1. Een gestencilde brochure, vermoedelijk van de hand van Dr. W.K.H. FEUILLETAU de BRUIN, algemeen voorzitter van de G.N.A. te Den Haag, getiteld : NAAR DE SOVJETREPUBLIEK INDONESIA.
2. Een in de Nederlandse taal gesteld boekwerkje : NA ENGLAND SPIEL INDONESIAEN SPIEL, schrijver F.H. Krijgsman, verdere gegevens onbekend.
3. FEITEN

.947-E-50.
13 October 1950.
trouwelijk.

3. FEITEN EN FACTOREN betreffende de status van Nieuw Guinea, aangeboden door de redactie van het tijdschrift "Nieuw Guinea"

Na de pauze neemt meergenoemde Berg weer het woord en vraagt aan de aanwezigen of zij mogelijk nog suggesties hebben t.a.v. het afdelingsbestuur. Daar niemand iets te zeggen heeft, stelt Berg dan voor het afdelingsbestuur als volgt te installeren:

1. Voorzitter : Wilhelm HEIJMAN, eerdergenoemd, bij U bekend.
2. Secretaris : Paul, Dietert, LAPEN, geboren 23 November 1917 te Batavia, controleur P.T.T. in Indonesië, thans met verlof, wonende te Amsterdam, Hoemer Visserstraat 22 hs.
3. Penningm. : Theodorus, Henrius, FOURCHEZ, geboren 10-11-1904 te Soerabaja, hoofdinspecteur van politie in Indonesië, thans met verlof, wonende te Amsterdam Jan Luykenstraat 60.

(De heer Henrius, Johannes, Josephus, KRANEN, geboren 16-11-1912 te Tapanoeeli, als bedoeld in het dezz. schrijven No. 2947-C-50 van 26 September 1950, heeft zich als penningmeester terug getrokken, doch blijft aan het afdelingsbestuur verbonden als commissaris. V.)

Staande de vergadering worden dan nog enige commissarissen benoemd, nl. de heren W.J.J. Kranen, eerdergenoemd, MOERS en HULTE. Van de twee laatstgenoemden zijn de personalia nog niet bekend.

De heer Berg laat nog weten, dat hij moeite zal doen om in de pers een artikel geplaatst te krijgen betreffende deze officiële installatie van het afdelingsbestuur te Amsterdam van de Groter Nederland Actie.

Voorzitter Heijman sloot de vergadering, welke rustig verliep te ca. 22 uur. Einde.

No. 198

V. S.

UITTREKSEL

Uit : OD 1637

Naam: Acties inzake Nieuw Guinea en de Minder-
heden van Indonesie.

Voor : OD 1249

Naam: Groter Nederland Actie

Ag. nr: 87363

Afz. : verb.12

Datum: 13.6.50

Aard van het stuk:

Op Vrijdag 9 Juni 1950 te 20.00 uur werd door de verenigingen "Groter Nederland Actie", "Nationaal Réveil" en de "Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond" een openbare vergadering gehouden in "Pulchri Studio" gelegen aan het Lange Voorhout 15 te den Haag. Zaalcapaciteit 500 plaatsen. Aanwezig waren plm.480 personen. Zie verslag.

Uitgetr. door: MvB

Op aanwijzing van: CS

Datum: 27.9.50.

2947-F-'50.
lage : een.
ierwerp : G(roter) N(ederland)
A(ctie). Ledenvergadering.

23 October 1950.

6.173.5

6.173.5
07.122.1

6.61
05.16

Vertrouwelijk.
25 OCT. 1950
ACD/95464

Verslag van de op 18 October 1950, te ca. 20 uur, gehouden ledenvergadering van de G.N.A. in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam.

Het aantal aanwezigen bedroeg 34, w.o. 11 vrouwen; zaalcapaciteit 100.

De aangekondigde spreker van de avond was Dr. W.K.H. FEUILLETAU de BRUIN, algemeen voorzitter van de G.N.A. Zijn voordracht welke geïllustreerd werd met lichtbeelden bevatte voornamelijk een vergelijking tussen de ontginning van Tanganijika (Afrika) door Engeland en de mogelijkheden in Nieuw Guinea.

Spreker gaf als zijn zienswijze, dat de toekomstige ontginning van Nieuw Guinea nimmer Staats-monopolie mag zijn. Dit zou volgens spreker alleen kunnen leiden tot een debacle. Het particulier initiatief moest voldoende vrijheid gelaten worden om zich in zo'n ontginnings-plan te kunnen ontplooiën.

o.k.
Voorts zeide spreker dat hij rapporten uit Nieuw Guinea had ontvangen, welke melding maakten van drie vreemde duikboten welke daar aan de kust waren gezien. Volgens Feuilletau de Bruin konden dit niet anders dan Russische duikboten zijn.

Hij had deze rapporten aan de hoogste Marine autoriteiten in Den Haag laten lezen, doch deze hadden slechts "dwaas gelachen", zoals zij om alles lachen wat ik zeg, aldus Feuilletau de Bruin.

Na deze lezing werd aan de aanwezigen de gelegenheid gegeven om vragen te stellen.

Een dezer vragen betrof de huidige situatie van Ambon.

Feuilletau de Bruin formuleerde zijn mening over Ambon als volgt :

1. Het telegram van Dr. Drees aan Moh. Natsir was uitsluitend berekend om de Ambonnezen, die goed bewapend in kampen op Java waren ondergebracht, koest te houden, teneinde een "clash" zoals zich die in Makassar had voorgedaan te voorkomen.
2. Wat de Nederlandse regering had moeten doen, was ~~de~~ H.Ms. Kortenaer naar Ambon zenden om dit eiland in bescherming te nemen.
3. Wat de Nederlandse regering zal doen is : niets!
4. Ambon zal zichzelf moeten redden. De Ambonnezen in de kampen op Java kunnen alleen helpen door een gewapende opstand te beginnen. De vrees voor een dergelijke opstand is reden geweest dat Dr. Drees zijn telegram aan Moh.Natsir zond, en is ook reden dat de U.N.C.I. zich nu met deze zaak bemoeit.

Voorts werd de vraag gesteld of spreker iets wist van de uitslag der besprekingen van de Commissie Generaal inzake Nieuw Guinea.

Feuilletau de Bruin

. 2947-F-'50
an 23 October 1950.
Vertrouwelijk.

Feuilletau de Bruin antwoordde dat hij hier niets over kon uitlaten, omdat wanneer hij dit deed het duidelijk moest zijn, dat één der leden van de Commissie Generaal "geklapt" moest hebben. Naar zijn mening was het echter nu wel in orde met Nieuw Guinea (?)

Spreker besloot de avond met de mededeling, dat gouverneur Waardenburg, de hoogste gezagsdrager in Nieuw Guinea, die kort geleden in Nederland vertoefde, verklaard zou hebben, dat hij volledig achter het doel en streven van de G.N.A. stond, dit in tegenstelling met minister van Maarseveen, die afgaande op de adviezen van oud-resident Klaassen, de G.N.A. openlijk tegenwerkte.

De bijeenkomst, welke rustig verliep, eindigde te ca. 22 uur.

Tijdens de avond werden aan de aanwezigen aankondigingen uitgereikt betreffende de te houden Landelijke Bijeenkomst van de stichting "Door de Eeuwen Trouw" op Zaterdag 28 October 1950 te 2.30 uur in de Apollohal te Amsterdam.

Een exemplaar van deze aankondiging gaat hierbij. Einde.

N. 138

V. 3.

NEDERLANDERS

denkt aan uw ereschuld!!

AMBON heeft RECHT op uw steun

Agressie en Natuurrampen teisteren hen, die voor hun *Vrijheid* blijven strijden.

Laat U niet misleiden. De gehele Ambonnesese bevolking strijdt voor zijn recht.

Bezoekt daarom de

**Grote Landelijke Bijeenkomst op
Zaterdag 28 October**

de APOLLOHAL te Amsterdam

Aanvang 2.30 uur Toegang vrij

Stichting **DOOR DE EEUWEN TROUW**

Sprekers:

H. Coenradi	Voorz. der Stichting
C. E. L. Helfrich	Lt. Adm. b.d.
Dr. J. C. Koningsberger	N.H. Predikant
P. W. Lokollo	Min. der Rep. Zuid Molukken
Hans Martin	Oud Dir. der K.L.M. Schrijver
S. Tamsma	Bakker te Kollum
W. H. Tutuarima	Ambonneses Predikant
H. G. Winkelman	Oud Opperb. v. Land- en Zeemacht

Muzikale medewerking: Tamboer- en Pijpercorps „Juliana“

De Minister-President Dr. W. Drees zond een persoonlijk telegram aan Moh. Nattsir, waarbij hij zich tot tolk maakte van het Nederl. volk en zijn grote teleurstelling uitsprak over de aanval van de R.I. strijdkrachten op Ambon.

*Daarom verwachten wij elke
rechtgeaarde Nederlander in de APOLLOHAL*

Gem. Giro AA 1

Postgiro A'damsche Bank 3797

009/1249

UITGEBEURT

26 October 50

28 OCT 1950

C. 95464

C.XI. TA.9.

66a

GEHEIM

"Groter Nederland
Actie" (G.N.A.)

Met verwijzing naar mijn geheim schrijven van 22 September j.l., no. 92956, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een rapport over een op 18 October j.l. te Amsterdam door de G.N.A. gehouden ledenvergadering, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Voor deze:

AAI
Z.E.de Minister President,
Z.E.de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Uniesaken en Overzeese
Rijkedelen,

Mr A. van Maanen

te
's-GRAVENHAGE.

G E H E I M

Verslag van de op 18 October 1950 gehouden ledenvergadering van de "Groter Nederland Actie" (G.N.A.) te Amsterdam.

De aangekondigde spreker was Dr W.K.H. FEUILLETAU DE BRUYN, algemeen voorzitter van de G.N.A. Zijn voordracht, geïllustreerd met lichtbeelden, bevatte voornamelijk een vergelijking tussen de ontginning van Tanganijika (Afrika) door Engeland en de mogelijkheden in Nieuw Guinea.

Spreker verklaarde, dat de toekomstige ontginning van Nieuw Guinea nimmer Staats-monopolie mag zijn. Dit zou volgens spreker alleen kunnen leiden tot een debacle. Het particulier initiatief moest voldoende vrijheid gelaten worden om zich in zo'n ontginningsplan te kunnen ontploegen.

Voorts zeide spreker, dat hij rapporten uit Nieuw Guinea had ontvangen, welke melding maakten van drie vreemde duikboten welke daar aan de kust waren gezien. Volgens Feuilletau de Bruyn konden dit niet anders dan Russische duikboten zijn.

Hij had deze rapporten aan de hoogste Marine autoriteiten in Den Haag laten lezen.

Na de lezing werd aan de aanwezigen de gelegenheid gegeven om vragen te stellen.

Een dezer vragen betrof de huidige situatie op Ambon.

Dr Feuilletau de Bruyn formuleerde zijn mening over Ambon als volgt:

1. Het telegram van Dr Drees aan Moh. Natsir was uitsluitend berekend om de Ambonnezen, die goed bewapend in kampen op Java zijn ondergebracht, rustig te houden, teneinde een "clash" zoals zich die in Makassar had voorgedaan te voorkomen;
2. Wat de Nederlandse regering had moeten doen, was H.Ms. "Kortenaer" naar Ambon zenden om dit eiland in bescherming te nemen;
3. Wat de Nederlandse regering zal doen is: niets!;
4. Ambon zal zichzelf moeten redden. De Ambonnezen in de kampen op Java kunnen alleen helpen door een gewapende opstand te beginnen. De vrees voor een dergelijke opstand is reden geweest, dat Dr Drees zijn telegram aan Moh. Natsir zond, en is ook reden dat de U.N.C.I. zich nu met deze zaak bemoeit.

Voorts werd de vraag gesteld of spreker iets wist van de uitslag der besprekingen van de Commissie Generaal insake Nieuw Guinea. Dr Feuilletau de Bruyn antwoordde, dat hij hierover niets kon uitlaten, omdat het dan duidelijk zou zijn, dat één der leden van de Commissie Generaal zich hierover moest hebben uitgelaten. Naar zijn mening was het echter nu wel in orde met Nieuw Guinea.

Spreker besloot zijn redevoering met de mededeling, dat Gouverneur Waardenburg, de hoogste gezagsdrager in Nieuw Guinea, verklaard heeft, dat hij volledig achter het doel en streven van de G.N.A. staat, dit in tegenstelling met Minister Van Maarseveen, die afgaande op de adviezen van oud-resident Klaassen de G.N.A. openlijk tegenwerkt.

25-10-1950.

DIENSTGEHEIM

Verbinding: No.12

24 October 1950.

Doss.164/19

Onderwerp: Contactavond Groter Nederland Actie

Datum ontvangst bericht: 19 October 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.132
05.11

6.173.3
05.11
6.624
05.11
26 OCT. 1950
ACD/95576

Op Donderdag 19 October 1950 om 20.00 uur werd door de vereniging "Groter Nederland Actie", in combinatie met de verenigingen "Nationaal Reveil" en "Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwenbond", de wekelijkse contactavond gehouden in café "De Gouden Regen" aan het Goudenregenplein te 's-Gravenhage. De zaal was geheel bezet met totaal ongeveer 175 personen, Indo-Europeanen en Indisch gasten.

De-Huif

Omstreeks 20.00 uur opende Dr W.K.H.FEUILLETAU DE BRUYN (personalia bekend) als voorzitter van de vereniging "Groter Nederland Actie" de bijeenkomst. Hij begon met het voorlezen van afschrift van een brief, welke hij aan de heer Joh. THIESSEN had gezonden op de besloten vergadering van het comité "Recht en Veiligheid" in de Dierentuin op 9 October 1950. In dat schrijven deelde Dr FEUILLETAU DE BRUYN aan THIESSEN mede dat hij (FEUILLETAU DE BRUYN) op een vergadering gezegd had, dat THIESSEN eerst vier dagen vóór zijn vertrek uit Indonesië de heer WESTERLING had leren kennen. Later was hem - Dr FEUILLETAU DE BRUYN - gebleken, aldus het schrijven, dat de kennismaking tussen THIESSEN en WESTERLING inderdaad van oudere datum was. Maar iemand kennen houdt nog niet in, dat men reeds drie jaren bevriend is. (Een en ander vond zijn oorzaak in het betreffende courantenbericht in "Trouw" over de zaak THIESSEN-WESTERLING).

Dr FEUILLETAU DE BRUYN gaf THIESSEN in overweging - nog steeds de brief volgend - om over het volgens THIESSEN onjuiste bericht in "Trouw" een klacht in te dienen wegens smaadschrift. THIESSEN zou dan de gelegenheid krijgen om de blaam, die door dit courantenbericht op hem geworpen was, ongedaan te maken. Het gerecht zou rechtvaardig en onpartijdig de zaak onderzoeken als hij een klacht zou indienen.

Aan het slot van de brief stond, dat Dr FEUILLETAU DE BRUYN verhinderd was de vergadering bij te wonen, doordat hij een spreekbeurt in Zeist te vervullen had.

"Ik hoop" - aldus spreker - "dat de heer THIESSEN alsnog een klacht tegen het dagblad "Trouw" zal indienen, omdat dan de waarheid aan het licht zou komen".

Verder wenste spreker de zaak THIESSEN te laten rusten er zijn wel belangrijker en ernstiger zaken te behandelen, bijv. Ambon.

Daarna besprak hij de zaak Ambon. Hij zeide, dat de Republiek der Zuid-Molukken in Nederland de K.P.M. in kort geding had gedagvaard, omdat deze Maatschappij haar schepen

ter beschikking van de R.I. stelde om troepen naar de Molukken te vervoeren. Een succes is daarmee reeds bereikt, want de Directie van de K.P.M. in Nederland heeft aan haar kantoor in Indonesië telegrafisch opdracht gegeven om haar schepen niet meer voor troepenvervoer voor de R.I. ter beschikking te stellen. Spreker prees de houding van de Directie van de K.P.M. in Nederland. (Instemming van de vergadering).

Natuurlijk is de situatie op Ambon zeer ernstig, aldus spreker. Toch zijn er ook lichtpuntjes te bespeuren. Het deed spreker genoegen te hebben vernomen, dat de Alfoeren op Ceram zich aan de zijde der Ambonnezen geschaard hebben. De T.N.I. zal ondervinden wat dit zeggen wil. Ik zelf - aldus spreker - heb vroeger op Ceram gevochten. Wij hadden 50 doden en we hadden nog geen kans gezien ook maar één der Alfoeren te pakken. Er is tegen die mensen niet te vechten.

In felle bewoordingen sprak hij zijn afkeuring uit over een pamflet, dat de pers ter plaatsing was aangeboden, waarin een aantal Nederlanders het Nederlandse volk waarschuwt, dat het wordt misleid door de Stichting "Door de Eeuwen Trouw", welke hulp vraagt voor Ambon. Hij vond het een schande, dat enkele bladen en zelfs een katholiek blad, het pamflet hadden geplaatst. Mogelijk speelde het geld een rol, aldus spreker. Hij zeide het voornemen te hebben te bestemde plaats ernstig te protesteren tegen de houding van enige predikanten, die het pamflet hebben ondertekend, wier namen althans er op voorkomen (instemming van de vergadering). Waar gaat het heen met Christelijk Nederland?, aldus spreker. Hebben de predikanten het vrije woord? Wordt hun dat toegestaan?

Daarna besprak hij in 't kort de toestand in Zuid-Celebes. Hij zeide, dat de T.N.I. daar thans moet vechten tegen 10.000 guerilla's.

Voorts deelde hij mede, dat een groep Indo-Europeanen uit Indonesië naar Nederland is gezonden (door de R.I.). Zij zouden vanuit Nederland in Nieuw-Guinea moeten infiltreren om daar propaganda te maken voor SOEKARNO. Het bestuur van het I.E.V. werkt daaraan mee.

Na de pauze zou hij in besloten vergadering, uitsluitend voor leden, daarop uitvoerig terugkomen. Hij verzocht dan ook de aanwezige "gasten" zich onmiddellijk na de pauze te willen verwijderen.

Daarna behandelde hij nog in het kort de toestand op Korea en in Indo-China.

Het is niet bekend wat op de besloten vergadering is besproken. (einde)

*Verslag de
niet in*

3 November 1950.

Vertrouwelijk - 7 NOV 1950

ACDI 96410

Verslag van de op 1 November 1950, te ca. 20 uur gehouden ledenvergadering van de Groter Nederland Actie, afdeling Amsterdam, in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam, voor welke vergadering aan de leden gestencilde uitnodigingen over de post werden toegezonden.

Het aantal aanwezigen, inclusief afdelingsbestuur, bedroeg 32 w.o. 7 vrouwen. Zaalcapaciteit 100.

De aangekondigde spreker was : Dr. W.A. VEENHOVEN, praeses van het Nationaal Réveil te Den Haag, die te ca. 20 uur door de voorzitter van het afdelingsbestuur Amsterdam van de G.N.A., Wilhelm, HEIJMAN, geboren 8 Mei 1917 te Soerabaia, bij U bekend, werd ingeleid met een kort openingswoord.

De causerie van Dr. Veenhoven bestond uit twee gedeelten, een politiek en een economisch overzicht van Europa in het algemeen en Nederland en Indonesië in het bijzonder.

In het politieke overzicht begon spreker met een beschouwing van het verloop van de pacific oorlog. Hij besprak de gepubliceerde mémoires van de Amerikaanse admiraal Leahy, die in de tweede wereldoorlog bij de Vichy-regering in Frankrijk was gedetacheerd, en de controverse tussen Leahy en Hellfrich en tussen Leahy en MacArthur. Volgens spreker zouden het de Nederlanders van Kleffens en van Mook geweest zijn, die het voorstel van Mc.Arthur aan de Engelse regering om een directe aanval op Japan te doen, hadden gedwarsboemd.

Na de capitulatie van Japan en de militaire bezetting van Indonesië door de Engelsen onder generaal Christianson, kwamen in 1945 in Nederland, aldus spreker, met terzijdestelling van alle andere partijen, de socialisten aan het bewind.

Onder deze socialisten bevond zich een groep van z.g. progressieven, die volgens spreker niet anders waren dan heimelijke communisten, zoals Schermerhorn, dan wel de meest linkse figuren uit de P.v.d.A. zoals Koos Vorrink.

Spreker noemde Schermerhorn een doortrapte schurk (applaus uit de zaal). Deze Schermerhorn, zeide Veenhoven, wist zich via zijn broer B.Schermerhorn, lid van de C.P.N. en reeds geruimen tijd in Rusland verblijvende, vele Indonesische relaties te verwerven w.o. de bekende communist Tan Malakka, Hatta enz.

Deze z.g. progressieven vervolgde spreker waren goed georganiseerd en de Nederlanders onderkenden het gevaar niet; men dacht dat ook deze progressieven goede nationalistten waren.

Sprekende over Dr.Drees en Jonkman gaf spreker te kennen dat dit fatsoenlijke mensen waren, die gedwongen werden in het kielzog van Schermerhorn c.s. mede te varen. Deze socialistten en progressieven hebben systematisch verhinderd, dat het Nederlandse volk een goede en eerlijke voorlichting over Indonesië kregen.

Zo heeft in 1945 Koos Vorrink geageerd om geen films in de bioscopen te vertonen, welke handelden over de toestanden in de interneringskampen in Indonesië en over de wilde terreur van de "bersiap-tijd". Deze films, zeide spreker, lagen destijds onbereikbaar in de brandkast van Beel.

In zijn economisch overzicht schetste Veenhoven de ontwikkeling van de wereld-economie sedert de middeleeuwen, tot de thans plaats vindende "onzichtbare economische kolonisatie" van Europa door Amerika.

Wat Nederland betref zeide spreker, dat wij thans met handen en voeten aan de Amerikaanse economische politiek waren gekoppeld.

Hij zag voor Nederland geen andere uitweg dan emigreren of sterven. Nederland, aldus spreker, heeft geen grondstoffen en is industrieel niet geschoold. Een concurrentie met het machtige Duitse industriële potentieel zou Nederland slechts tot een economische provincie van Duitsland maken.

Vervolgens besprak Veenhoven Nieuw Guinea, dat naar zijn mening een sleutel-positie vormde in de wereld. Nederland in het bezit van Nieuw Guinea zou internationaal bekeken nog enigermate meetellen.

Behalve dat Nieuw Guinea van strategisch belang is voor Australië, is het van economisch belang voor Amerika, dat maar al te graag zijn dollars daar zou willen investeren. Slechts wanneer het Nederlandse volk, volkomen aaneengesloten, dit probleem Nieuw Guinea met zijn grote moeilijkheden aanpakt, kan het tot een, voor ons volk waardevolle oplossing worden gebracht.

Spreker beëindigde zijn causerie met een historisch overzicht van de samenhang in de koloniale politiek van de lage landen nl. België met de Congo en Nederland met Indië.

Hierop werd de gelegenheid gegeven om vragen te stellen. Een der aanwezigen vroeg wat spreker dacht van het standpunt van de Nederlandse regering inzake Nieuw Guinea.

Veenhoven antwoordde dat de Nederlandse regering er wel voor voelde om Nieuw Guinea aan Indonesië af te staan, doch Australië had zich hier krachtig tegen verzet. Hierop heeft de P.v.d.A. een compromis-voorstel samengesteld, welk voorstel in een brochure was neergelegd. Dit voorstel van de P.v.d.A. was om van Nieuw Guinea een z.g. "Unie-mandaat" te maken van Nederland - India - Indonesië Australië en Nieuw Zeeland, waarbij Nederland zorg zou dragen voor onderwijs, bestuur en politie; voor Indonesiërs de mogelijkheid opengesteld zou worden om naar Nieuw Guinea te emigreren; terwijl Australië en Nieuw Zeeland de defensie van Nieuw Guinea zouden verzorgen. Ook dit voorstel heeft Australië afgewezen. Zeer terecht, meende spreker, want heeft de te Moskou geschoolde Moh. Yamin, lid van de Indonesische parlementaire commissie voor Nieuw Guinea, niet zelf uitgelaten: "emigratie wordt infiltratie"?

Hieruit zag men weer, aldus spreker, de lijn vanaf socialistisch Nederland via Schermerhorn en de communist Tan Malakka naar Nieuw Guinea. Volgens spreker zou Nieuw Guinea echter Nederlands blijven.

Toch bleef volgens Veenhoven de situatie gevaarlijk, omdat het lot van Nieuw Guinea beslist werd door het touwtrekken tussen Katholieken en socialisten in Nederland.

Als merkwaardig verschijnsel besprak Veenhoven tenslotte nog het gekonkel dat nu plaats vond tussen de Nederlandse industriëlen (het kapitaal) en de socialisten om Nieuw Guinea aan Indonesië af te geven. Volgens de industriëlen zou dit de enige mogelijkheid zijn om de economische belangen ~~in~~ Nederland in Indonesië veilig te stellen.

Spreker eindigde met de mededeling, dat gelukkig de georganiseerde arbeider in Nederland in zijn denkwijze en reactie meer naar rechts ging.

De vergadering, welke rustig verliep, eindigde te ca. 22.30 uur.
Einde.

Jo. H.

Onderwerp : G(roter) N(ederland) A(ctie).
Ledenvergadering.

DUPLICAAT

Vertrouwelijk.

Verslag van de bijeenkomst van de Groter Nederland Actie op Woensdag 15 November 1950 te ca. 20.00 uur in de kleine zaal van het Minerve-paviljoen te Amsterdam, voor welke bijeenkomst getypte uitnodigingen aan de leden van de G.N.A. over de post werden toegezonden.

Aanwezig waren 23 personen, w.o. 3 dames; zaalcapaciteit 100.

Na een kort openingswoord van de voorzitter van het afdelingsstuur Amsterdam van de G.N.A., Wilhelm HEIJMAN, geboren 8 Mei 1917 te Soerabaya, bij U bekend, werd de spreker van de avond ingeleid, nl. de heer F.H. KRIJGSMAN, personalia onbekend, schrijver van het in de Nederlandse taal gestelde boekwerkje "NA ENGLAND SPIEL INDONESIA SPIEL", welk boekje als bijlage bij het dezz. schrijven No. 2947-E-50 van 15 October 1950 werd bijgevoegd.

KRIJGSMAN, wiens causerie de titel droeg : "Hoe kan Nieuw Guinee Nederlands blijven?", begon met een gedetailleerde en goed gedocumenteerde uiteenzetting over het stap voor stap voortschrijdende communisme in Indonesië.

Spreker ging hiervoor terug naar het jaar 1922, in welk jaar in Nederland als studenten verbleven : Moh. HATTA, thans vice-president van Indonesië; SARTONO & SOEMANTRI, beiden thans leidinggevende figuren in de Indonesische regering. Genoemde personen richtten in 1922 onder invloed van de Komintern de PERHIMPUNAN INDONESIA op.

Als vertegenwoordiger in Indonesië van de PERHIMPUNAN INDONESIA trad in die tijd op Ir. SOEKARNO, thans president van de republiek Indonesië.

Ook zou Hatta, aldus Krijgsman, in deze periode een bezoek aan Moskou hebben gebracht. Uitgaande van deze periode schetste spreker de steeds toenemende invloed in Indonesië - de twee laatste jaren in enorm versneld tempo - van het communisme, zoals door spreker ook in bovengenoemd boekwerkje is omschreven.

Als documentatie-materiaal gebruikte Krijgsman vele persberichten en ontleende hij vele van zijn gegevens aan het boek van J.Th. Blumberger : "De nationalistische beweging in Indonesië" (uitgave 1931, Tjeenk Willink).

Spreker besloot dit deel van zijn causerie met de conclusie, dat in Indonesië niet het gevaar vanuit Moskou dreigde, maar vanuit het China van Mao Tse Tung dat fel begerig zijn handen naar deze rijke gebieden uitstreekte. In dit verband zeide Krijgsman, dat de infiltratie van Chinezen in Indonesië de laatste jaren sterk was toegenomen. In Indonesië mag alleen nog de vlag van de Chinese Volksrepubliek worden uitgestoken.

Vervolgens becritiseerde spreker de Nederlandse regering, welke door haar zwakke, toegevendende en vaak negatieve houding, de systematisch door de communisten in Indonesië geschapen chaos, in de hand werkte. Hij voorzag binnenkort, behalve algemene stakingen, sabotage en vernielingen in Indonesië, welke het eerst gericht zouden zijn op de zo belangrijke olie-velden.

In dit sombere beeld, vervolgde spreker, was één lichtpunt : Ambon. Indien ondanks het judas-verraad van de Nederlandse regering voor wat Marshall-dollars en ondanks de sabotage van de

No. 2947-H-'50.
Van 17 November 1950.
Vertrouwelijk.

U.S.A. bij de UNO om de kwestie Ambon op de agenda geplaatst te krijgen, het Ambon zou gelukken om onder de heerschappij van Djokja vandaan te komen, dan was hiermede een precedent geschapen, welk de kwestie Nieuw Guinea te goede zou komen. Wat wij nodig hebben om Ambon te helpen, aldus spreker, is één torpedootjager en één bommenwerper. Hiermede zouden wij de strijdkrachten van de R.I. kunnen wegvegen. Indien de Nederlandse regering hiervoor te laf is, dan moeten wij dat zelf doen. Het is vermoedelijk hiervoor dat R. Hazelhoff naar de Philippijnen is gegaan. (spreker doelde hier op de berichten in de Nederlandse pers betreffende de door de regering van de Philippijnen bevolen uitzetting van R. Hazelhoff, die op verzoek van de Stichting door de Heuven Trouw, een poging ondernam om steun te brengen aan de strijdende Ambonezen.V.)

Krijgsmen besloot zijn lezing met de beantwoording van de vraag : hoe kan Nieuw Guinea Nederlands blijven ? Naar sprekers oordeel kan dit gebeuren door :

1. aaneensluiten van alle kleine groeperingen en partijen, welke voor deze zaak in Nederland ijveren. Alleen de massa kan wat bereiken. De minderheden zijn in Nederland altijd verdrukt geweest.
2. met deze massa de regering dwingen om Ambon te erkennen en daarmede Nieuw Guinea te behouden, hetzij met wettige middelen en als dit niet hielp met onwettige middelen.
3. een intensieve propaganda-voering over Ambon en Nieuw Guinea in de wereld en voornamelijk in Amerika.

Volgens spreker hadden de Indonesiërs dit reeds gedaan, maar op hun wijze. Met alle hulp en medewerking van de Amerikaanse ambassadeur in Indonesië, Merle Cochran, die uitsluitend in dollars denkt en bij het State Department geen kwaad kan doen, is een Indonesische propaganda-commissie naar Amerika vertrokken.

De avond welke rustig verliep, eindigde te ca. 23 uur. Einde.

No. 131

V. 3.

2947 - H - '50.
Onderwerp : G(noter) N(ederland) A(ctie).
Ledenvergadering.

20 NOV 1950
6-173-3
01-12
ACDI e r t r o u w e l i j k .
97319

Verslag van de bijeenkomst van de Groter Nederland Actie op Woensdag 15 November 1950 te ca. 20.00 uur in de kleine zaal van het Minerva-paviljoen te Amsterdam, voor welke bijeenkomst getypte uitnodigingen aan de leden van de G.N.A. over de post werden toegezonden.

Aanwezig waren 23 personen, w.o. 3 dames; zaalcapaciteit 100.

Na een kort openingswoord van de voorzitter van het afdelingsstuur Amsterdam van de G.N.A., Wilhelm HEIJMAN, geboren 8 Mei 1917 te Soerabaja, bij U bekend, werd de spreker van de avond ingeleid, nl. de heer F.H. KRIJGSMAN, personalia onbekend, schrijver van het in de Nederlandse taal gestelde boekwerkje "NA ENGLAND SPIEL INDONESIA SPIEL", welk boekje als bijlage bij het dezz. schrijven No. 2947-E-50 van 13 October 1950 werd bijgevoegd.

KRIJGSMAN, wiens causerie de titel droeg : "Hoe kan Nieuw Guinea Nederlands blijven?", begon met een gedetailleerde en goed gedocumenteerde uiteenzetting over het stap voor stap voortschrijdende communisme in Indonesië.

Spreker ging hiervoor terug naar het jaar 1922, in welk jaar in Nederland als studenten verbleven : Moh. HATTA, thans vice-president van Indonesië; SARTONO & SOEMANTRI, beiden thans leidinggevende figuren in de Indonesische regering. Genoemde personen richtten in 1922 onder invloed van de Komintern de PERHIMPUNAN INDONESIA op.

Als vertegenwoordiger in Indonesië van de PERHIMPUNAN INDONESIA trad in die tijd op Ir. SOEKARNO, thans president van de republiek Indonesië.

Ook zou Hatta, aldus Krijgsman, in deze periode een bezoek aan Moskou hebben gebracht. Uitgaande van deze periode schetste spreker de steeds toenemende invloed in Indonesië - de twee laatste jaren in enorm versneld tempo - van het communisme, zoals door spreker ook in bovengenoemd boekwerkje is omschreven.

Als documentatie-materiaal gebruikte Krijgsman vele persberichten en ontleende hij vele van zijn gegevens aan het boek van J.Th. Blumberger : "De nationalistische beweging in Indonesië" (uitgave 1931, Tjeenk Willink).

Spreker besloot dit deel van zijn causerie met de conclusie, dat in Indonesië niet het gevaar vanuit Moskou dreigde, maar vanuit het China van Mao Tse Tung dat fel begerig zijn handen naar deze rijke gebieden uitstreekte. In dit verband zeide Krijgsman, dat de infiltratie van Chinezen in Indonesië de laatste jaren sterk was toegenomen. In Indonesië mag alleen nog de vlag van de Chinese Volksrepubliek worden uitgestoken.

Vervolgens becritiseerde spreker de Nederlandse regering, welke door haar zwakke, toegeevende en vaak negatieve houding, de systematisch door de communisten in Indonesië geschapen chaos, in de hand werkte. Hij voorzag binnenkort, behalve algemene stakingen, sabotage en vernielingen in Indonesië, welke het eerst gericht zouden zijn op de zo belangrijke olie-velden.

In dit sombere beeld, vervolgde spreker, was één lichtpunt : Ambon. Indien ondanks het judas-verraad van de Nederlandse regering voor wat Marshall-dollars en ondanks de sabotage van de

21 November

50

UITGEBEURT

C. 97319

C.XI. TA.9.

64n

GEHEIM

Greter Nederland Actie

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een verslag van een op 15 November j.l. gehouden besloten bijeenkomst van de "Greter Nederland Actie" te Amsterdam.

Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr L. Einthoven.

AAN:

Z. de Minister President,
Z. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z. de Minister v. Uniesaken en Overzeese
Rijksdelen,

te

's-GRAYENHAGE.

G E H E I M

Verslag van de besloten bijeenkomst van de "Groter Nederland Actie" op Woensdag 15 November 1950 te Amsterdam.

Na een kort openingswoord van de voorzitter der afdeling nam F.H.KRIJGSMAN het woord over: "Hoe kan Nieuw Guinea Nederlands blijven?" Spreker behandelde eerst het communisme in Indonesië en oefende daarbij critiek op de Nederlandse Regering, welke door haar zwakke, toegevendende en vaak negatieve houding de systematisch door de communisten in Indonesië geschapen chaos in de hand werkte.

Er is echter één lichtpunt: Ambon. Indien ondanks het judas-verraad van de Nederlandse Regering voor wat Marshall-dollars en ondanks de sabotage van de U.S.A. bij de U.N.O. om de kwestie Ambon op de agenda geplaatst te krijgen, het Ambon zou gelukken om onder de heerschappij van Djokja vandaan te komen, dan was hiermede een precedent geschapen, welk de kwestie Nieuw Guinea ten goede zou komen. Wat wij nodig hebben om Ambon te helpen, aldus spreker, is één torpedobootjager en één bommenwerper. Hiermede zouden wij de strijdkrachten van de R.I. kunnen wegvagen. Indien de Nederlandse Regering hiervoor te laf is, dan moeten wij dat zelf doen. Doelende op persberichten zeide Krijgsman verder, dat R.Hazelhoff op verzoek van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" een poging ondernam om steun te brengen aan de strijdende Ambonnezen.

Spreker besloot zijn lezing met de beantwoording van de vraag: "Hoe kan Nieuw Guinea Nederlands blijven?" Naar zijn oordeel kon dit gebeuren door:

- 1e. aaneensluiting van alle kleine groeperingen en partijen, die hiervoor in Nederland ijveren. Alleen de massa kan wat bereiken. De minderheden zijn in Nederland altijd verdrukt geweest;
- 2e. met deze massa de regering dwingen om Ambon te erkennen en daarmee Nieuw Guinea te behouden, hetzij met wettige middelen en als dit niet hielp met onwettige middelen; en
- 3e. door een intensieve propaganda-voering over Ambon en Nieuw Guinea in de wereld en voornamelijk in Amerika.

Volgens spreker hadden de Indonesiërs dit reeds gedaan, maar op hun wijze. Met alle hulp en medewerking van de Amerikaanse Ambassadeur in Indonesië; Merle Cochran, die uitsluitend in dollars denkt en bij het State Department geen kwaad kan doen, is een Indonesische propaganda-commissie naar Amerika vertrokken.

20-11-1950.

No. 2947 - J - '50.
Onderwerp : Circulaire G(roter) N(ederland)
A(ctie).

2 Januari 1951.

020/249

DIENSTGEHEIM

Dienstgeheim.

De hieronder in afschrift overgenomen circulaire, werd de leden van de Groter Nederland Actie over de post toegezonden.

Secretariaat G.N.A. en N.G.N.V.B.

Daguerrestreet No. 31 Den Haag.

's Gravenhage 15 December 1950.

Aan :

de Buiten-leden van de Groter Nederland Actie (G.N.A.)

en
de Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond.

L. 2/

Door financiële moeilijkheden is het ons niet meer mogelijk het Bonds-orgaan geregeld maandelijks te doen verschijnen.

Wij doen daarom een dringend beroep op U nog voor het eind van het jaar Uw verplichtingen over 1950 te voldoen.

Vanaf Februari 1951 kunnen wij het Bonds-orgaan aan die leden die hun verplichtingen over 1950 en het eerste kwartaal 1951 niet hebben voldaan, niet langer meer doen toekomen.

Om vanaf Februari 1951 geregeld het Bonds-orgaan en de twee maanden te kunnen doen verschijnen is het noodzakelijk dat de copij voor de lste van de voorgaande maand aan het secretariaat Daguerrestreet No. 31 toegezonden wordt.

Wij dringen op Uw alier medewerking aan om de band tussen de leden onderling te kunnen bestendigen.

De Besturen.

1/10-1951

V. 3.

No. 2947 - J - '50.
Onderwerp : Circulaire G(roter) N(ederland)
A(ctie).

2 Januari 1951.

~~- 3 JAN 1951~~

Dienstgeheim

ACD

o.k.
De hieronder in afschrift overgenomen circulaire, werd de leden van de Groter Nederland Actie over de post toegezonden.

Secretariaat G.N.A. en N.G.N.V.B.

's Gravenhage 15 December 1950.

Dageurrestraat No. 31 Den Haag.

Aan :

de Buiten-leden van de Groter Nederland Actie (G.N.A.)

en

de Nieuw Guinea Nederlandse Vrouwen Bond.

L. s/

*De Bestuursleden in
Van. d. p. 1249
C.F.I.*

Door financiële moeilijkheden is het ons niet meer mogelijk het Bonds-orgaan geregeld maandelijks te doen verschijnen.

Wij doen daarom een dringend beroep op U nog voor het eind van het jaar Uwe verplichtingen over 1950 te voldoen.

Vanaf Februari 1951 kunnen wij het Bonds-orgaan aan die leden die hun verplichtingen over 1950 en het eerste kwartaal 1951 niet hebben voldaan, niet langer meer doen toekomen.

Om vanaf Februari 1951 geregeld het Bonds-orgaan om de twee maanden te kunnen doen verschijnen is het noodzakelijk dat de copij voor de 15e van de voorafgaande maand aan het secretariaat Dageurrestraat No. 31 toegezonden wordt.

Wij dringen op Uw aller medewerking aan om de band tussen de leden onderling te kunnen bestendigen.

De Besturen.

10.10.51

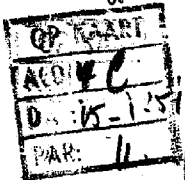
v. 3.

*Dongesman om B.T.T. 11
11.11*

C.F.I.

Afr. van

Vertrouwelijk
98323

Verslag van de bijeenkomst van de Groter Nederland Actie op Woensdag 29 November 1950 te ca. 20.00 uur in de kleine zaal van het Minerva-Paviljoen te Amsterdam, voor welke bijeenkomst getypte uitnodigingen aan de leden van de G.N.A. over de post werden toegezonden.

Aanwezig waren 28 personen w.o. vier dames.

Na een kort openingswoord van de voor-zitter van het afdelings-bestuur Amsterdam van de G.N.A. : Wilhelm. HEIJMAN, geboren 8 Mei 1917 te Soerabaia, bekend, werd de spreker van deze avond ingeleid nl. de heer F. RIJKEN RAPP, personalia onbekend, vice-voorzitter hoofdbestuur G.N.A., woonachtig te Den Haag, met het aangekondigde onderwerp : "Hoe zal de toekomstige status van Nieuw Guinea zijn?"

Spreker behandelde in zijn causerie de volgende drie punten:

- I. HET COMMUNISME IN INDONESIE.
- II. DE SITUATIE VAN DE IN INDONESIE VERBLIJVENDE NEDERLANDERS.
- III. DE KWESTIE NIEUW GUINEA.

Ad. I.

Rijken Rapp besprak de sterke communistische invloeden in Indonesië, hetgeen zo'n omvang gekregen heeft, dat ook de buitenlandse pers hierover schrijft, blijkens het artikel in de "Weltwoche" van 6-10-1950 onder het hoofd : "Communisme op de Indonesische drempel".

Spreker deelde mede, dat onlangs de "PARTAI KOMUNIS INDONESIA" en de "PARTAI MURBA" zich hebben verzoend en dat deze verzoening slechts één doel beoogde nl. het communistische front in Indonesië zo sterk mogelijk te maken. Hierbij moest dan nog rekening worden gehouden, volgens spreker, met de overheersende invloed, welke de P.K.I. bij de S.O.B.S.I. had. Deze combinatie PARTAI MURBA - P.K.I. - S.O.B.S.I. wordt aangeduid met : "Het volksfront".

De communisten in Indonesië, vervolgde spreker, zijn nu zo sterk, dat zij de toon aangeven in de Indonesische politieke wereld en in het leger. Daarbij komt nog de steun van de communistische Chinezen in- en buiten Indonesië (Singapore), zodat men nu kan spreken van één krachtig (communistisch) front tegen over de instabiele overige groeperingen.

A d. II.

Rijken Rapp deelde mede, dat de toestand in de grote Indonesische steden nu dreigend - somber en onheilspellend kan worden genoemd. Men wacht op de uitslag t.a.v. Nieuw Guinea. De algemene verwachting is, dat wanneer Nieuw Guinea niet aan Indonesië wordt gegeven, de communisten zich tegen de Nederlanders in Indonesië zullen richten. Volgens spreker zou zelfs de politie, welke ook sterk communistisch geïnfilteerd is, dreigbrieven onder de Nederlanders verspreiden, waarin met de dood bedreigd wordt indien Nieuw Guinea niet wordt afgestaan.

Overall treft men anti-Nederlandse propaganda aan. Films van het Nederlandse Koningshuis enz. worden door de Indonesische film-keuring geweigerd om ongewenste complicaties te voorkomen.

De verzekering

De verzekering van de Indonesische regering en van Mohamad ROEM, dat zij de veiligheid van de Nederlanders in Indonesië waarborgen, is waardeloos. Deze regering heeft geen enkel machtsmiddel om represailles tegen te gaan, daar leger en politie op de hand van de communisten zijn, waarbij nog komt, dat dit z.g. leger bestaat uit avonturiers en andere onbetrouwbare elementen; de soldij is slecht en er heerst corruptie op grote schaal.

Ad. III.

Volgens spreker was het een gebiedende eis om Nieuw Guinea voor Nederland te behouden als definitieve oplossing voor : ten 1ste, het probleem der Indische Nederlanders; en ten 2de, als doelmatig afzetgebied voor het bevolkings-overschot van Nederland.

Ten aanzien van pro- en contra het behoud van Nieuw Guinea voor Nederland, merkte spreker op, dat het Nederlandse bedrijfsleven onder aanvoering van Dr. Sinnenghe Damsté, alsmede het Nederlandse grootkapitaal en de cultures tegen het behoud van Nieuw Guinea waren i.v.m. de Nederlandse kapitaals-belangen in Nieuw Guinea.

Vóór het behoud van Nieuw Guinea zijn de K.V.P. en de P.v. d.A., dat wil zeggen 80% van de Nederlandse bevolking, aldus Rijken Rapp.

In Nederland, vervolgde spreker, zijn thans twee delegaties aanwezig : De Indonesische parlementaire commissie onder SOEKIMAN en Moh. YAMIN, die bij hun vertrek uit Indonesië de positieve taak hebben medegekregen, om het Indonesische standpunt t.a.v. Nieuw Guinea in Nederland te propageren, desnoods met de dreigementen, dat de levens van de Nederlanders in Indonesië gevaar lopen en confiscatie van alle Nederlands bezit in Indonesië niet uitgesloten moet worden geacht.

Hiertegenover staat een Iriaanse delegatie onder JOUWE, die aansluiting van Nieuw Guinea bij Nederland propageert.

De leden van deze Iriaanse delegatie, aldus spreker, worden hier in Nederland constant "geschaduwd" door personen, werkzaam voor het Indonesische Hoge Commissariaat.

In Nieuw Guinea zelf heerst er slechts één streven : aansluiting bij Nederland.

Gouverneur WAARDENBURG zou, volgens spreker, hebben uitgelaten, dat de status quo van Nieuw Guinea gehandhaafd zou blijven, zelfs indien de Nieuw Guinea-conferentie zou mislukken.

Op grond van het voorgaande meende spreker, dat Nieuw Guinea in ieder geval niet aan Indonesië zou worden afgestaan, hetgeen ook te beluisteren viel in het internationale politieke commentaar.

Met een kort woord van dank aan de spreker, sloot voorzitter HEIJMAN de vergadering te ca. 23 uur. Einde.

No. 131

6.614
05.11

6.173.3
05.11

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

22 Januari 1951.

Doss.164/20

Onderwerp: Verslag openbare vergadering G.N.A.

Datum ontvangst bericht: 15 Januari 1951

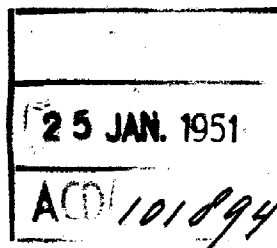
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Kort verslag van de openbare vergadering van de "Groter Nederland Actie" en de "Nieuw-Guinea Nederlandse Vrouwen Bond", gehouden op 15 Januari 1951, om 20.00 uur in de kleine zaal (Rotonde) van de Dierentuin te 's-Gravenhage.

W.K.H.

Blijkens de aankondiging in de dagbladen zou gesproken worden door Lt Admiraal b.d. C.E.L.HELFRICH over de strategische betekenis van Nieuw-Guinea en door Dr ~~van~~ FEUILLETAU DE BRUYN over de economische- en politieke betekenis van Nieuw-Guinea.

De kleine zaal (z.g.n. Rotonde) heeft een capaciteit van 400 plaatsen. Aanwezig waren plm. 350 personen, voor het merendeel Indische Nederlanders.

Tegen de achterwand van het toneel was de Nederlandse vlag aangebracht en daarop een kleurenfoto van H.M.Koningin Juliana.

Om 20.05 uur opende de voorzitter, Dr FEUILLETAU DE BRUYN, de vergadering. Na een korte inleiding gaf hij het woord aan Admiraal HELFRICH.

Deze sprak uitvoerig over de Maleise Barrière vóór en gedurende de oorlog en hoe deze er thans uitziet. Veel is van de Maleise Barrière verloren gegaan, maar de strategische waarde van Nieuw-Guinea is er nog, aldus spreker; en het is in de laatste oorlog gebleken hoe belangrijk dit voor de oorlogvoering is.

Weliswaar is er geen Japanse vloot meer en een andere agressor beschikt nog niet over een vloot, doch de Nederlandse vloot is ook uit Indonesië verdwenen. Het steunpunt, de Marinebasis Soerabaja, is verloren gegaan. Het zal vele jaren duren voordat Indonesië een behoorlijke vloot opgebouwd heeft.

Gezien de strategische betekenis van Nieuw-Guinea mag de soevereiniteit niet worden overgedragen. De Nederlandse vlag is in Nieuw-Guinea een waarborg voor veiligheid.

De voorzitter dankte spreker voor zijn duidelijke uiteenzetting. Hierna pauze.

Na de pauze kwam de heer Dr A.A.G.FEUILLETAU DE BRUYN aan het woord. Spreker zeide, dat "Irian" grote

-mogelijkheden-

mogelijkheden biedt. Men zal mij tegenwerpen, dat wij er niet aan kunnen beginnen om dat enorme gebied in cultuur te brengen, doch zij, die dit zeggen hebben nog nooit 10 vierkante meter bos opengelegd.

Hoe zijn de cultuurondernemingen op Java en Sumatra ontstaan? Toch ook door het openleggen van de oerbossen. Hij besprak uitvoerig de onderhandelingen over de Irian-kwestie. De mensen in Irian vragen zelf om onder Nederlands-bestuur te blijven en moeten wij deze mensen dan overleveren aan Indonesië, zoals we met de Ambonnezen hebben gedaan? Over hetgeen te Ambon is geschied, moeten wij ons schamen. Wij moeten ons schamen, dat wij Nederlander zijn.

De P.v.d.A. heeft het altijd over sociale rechtvaardigheid enz., doch zij doet niets anders dan er voor zorgen, dat het bakje van de arbeiders behoorlijk gevuld wordt. Waar blijven de duizenden Indische Nederlanders als de soevereiniteit van Irian wordt overgedragen aan Indonesië? Deze mensen hebben gedurende de oorlog hun trouw aan Nederland bewezen en wat wordt er voor hen gedaan?

De Nederlandse Regering is verplicht er voor te zorgen, dat deze mensen, die zich in Nederland niet thuis voelen, een nieuw bestaan kunnen vinden in Irian.

Daarom mag de soevereiniteit niet worden overgedragen.

Als men in regeringskringen denkt, dat, indien de soevereiniteit over Irian aan Indonesië wordt overgedragen, de samenwerking in Unieverband hechter zal zijn, vergist men zich. Irian is slechts een middel voor Indonesië om de Unie op te zeggen, want indien de soevereiniteit over Irian aan Indonesië zou worden overgedragen, dan zal toch ontbinding van de Unie geëist worden.

SOEKARNO heeft nu gezegd: "Mijn kop er af als op 1 Januari 1952 Irian niet tot Indonesië zal behoren".

Het is niet uitgesloten, dat zijn kop er voor die tijd al af is, want er kunnen wel eens bloedige onlusten uitbreken.

Tenslotte werd door de vergadering een motie aangenomen, waarin er bij de regering op wordt aangedrongen de soevereiniteit over Irian niet over te dragen. Deze motie zal worden gezonden aan de Nederlandse Regering en de beide kamers der Staten-Generaal.

Enige vragen werden gesteld, die door de voorzitter tot genoegen werden beantwoord.

Om 22.20 uur werd de vergadering, die een zeer rustig verloop had, gesloten. (einde)

No. 2947 M.-'50.

25 Januari 1951.

bijlagen: twee (2). *W. J. J.*

Onderwerp: GROTER NEDERLAND ACTIE.
(G.N.A.)

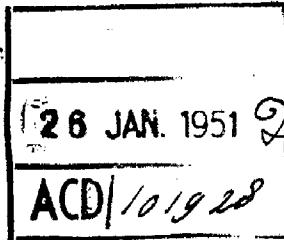
6.7.51
05.26
D i e n s t g e h e i m.

- 9 Hierbij worden toegezonden, afschriften van:
- een door het bestuur der Afdeling Amsterdam der "Groter Nederland Actie" aan de leden dezer Afdeling verzonden schrijven,
 - een samenvattend overzicht der werkzaamheden verricht door de sedert enige maanden opgerichte Afdeling Amsterdam der "Groter Nederland Actie".

De vorengenoemde bescheiden werden enige dagen geleden door de leden der Afdeling Amsterdam der G.N.A. als drukwerk per post ontvangen. Einde.

No. 131

0. 3.

Schutblad in vermit, ab
ps

G R O T E R N E D E R L A N D A C T I E .
A F D E L I N G A M S T E R D A M .

L.S.

Het Afdelingsbestuur acht het een voorrecht langs deze weg de leden van de Afdeling zijn welgemeende wensen aan te bieden bij het intreden van het nieuwe jaar.

Het spreekt vanzelf, dat de wensen van het Afdelingsbestuur door saamhorigheidsgevoel en lotsverbondenheid speciaal uitgaan in de richting van het verenigingsideaal, dat door meningen zeer somber wordt ingezien.

Wat 1951 ons brengen zal is voor ons nog steeds een open vraag en wij wagen het ook niet in die richting een prognose te formuleren. Het is evenwel ons aller vurige en heilige wens, dat tenminste in dit jaar de eerste mijlpaal op de weg van onze verenigingsgedachte zal worden bereikt.

NIEUW-GUINEA SOUVEREIN

voorshands onder leiding en met steun van Nederland.

Ter verwezenlijking van deze wens is het Afdelingsbestuur het nieuwe jaar ingegaan met het rotsvastste voornemen zich met nog meer energie en toewijding op zijn taak te werpen.

Moge ditzelfde voornemen ook bij onze leden zijn wakker geroepen en bovendien bij U de sterkte en kracht hebben losgewerkt nog intenser vast te blijven houden aan ons nog niet bevredigd ideaal.

Moge hiermede samenhangend de G.N.A. worden, een hechte en aaneengesloten massa, opdat zodoende met onze wensen en eisen rekening zal worden gehouden. En het is daarom dat het Afdelingsbestuur zijn wensen vergezeld doet gaan van een krachtige oproep tot Uwe medewerking ieder in zijn eigen kring, om de toename van het aantal leden en donateurs te bevorderen.

De hierboven uitgesproken wensen en verwachtingen zouden op een wankel fundament rusten, als niet eveneens en in feite allereerst, de wens zou zijn geuit het Verenigingsbestuur te Den Haag bij de aanvang van het nieuwe jaar alle kracht, wijsheid en vastberadenheid toe te wenssen ter overwinning der moeilijkheden die het ongetwijfeld op zijn weg zal ontmoeten. Moge zodoende het Verenigingsbestuur gegeven zijn ons te mogen afleveren op de plaats waarvoor wij ons in de N.G.A. hebben verenigd.

Hiermede zou het Afdelingsbestuur zijn nieuwjaarsschrijven willen beëindigen, doch ~~verder~~ niet eerder, dan tevens en evenzeer van deze gelegenheid gebruik te hebben gemaakt U ter informatie een overzicht te hebben verschaft van de sedert de oprichting van de Afdeling, drie maanden geleden, verrichte werkzaamheden zoals die bijgaand en separaat zijn vermeld, waarvoor wij Uw aandacht mogen verzoeken.

Amsterdam, 1 Januari 1951.

Het Afdelingsbestuur.

OVERZICHT DER WERKZAAMHEDEN SEDERT DE OPRICHTING.CORRESPONDENTIE.

Aantal brieven: A. Geschreven aan:	het Verenigingsbestuur	22.
	Instanties, Verenigingen enz	9.
	Particulieren	11.
	Totaal.....	42.
B. Ontvangen van:	het Verenigingsbestuur	6.
	Instanties en Verenigingen	12.
	Particulieren	16.
	Totaal	34.

BESTUURSVERGADERINGEN.

Het bijzonder verloop in de Irian-kwestie bracht ons er toe, sedert ons kort bestaan, naast normale maandelijks vergaderingen nog in drie bijzondere vergaderingen bijeen te komen.

LEDEN.

Met genoegen kunnen wij mededelen, dat het ledental sedert ons begin is verviervoudigd.

BEZOEKEN.

Het moet ons van het hart, dat het aantal huisbezoeken tot een dertigtal beperkt moest blijven, aangezien het ons aan tijd ontbroken heeft. Daarnaast heeft het Afdelingsbestuur gepoogd diverse opvangcentra te bezoeken zeer in het bijzonder met het doel contactpersonen te vinden. Zo werd te Zandvoort met gerepatrieerden contact gemaakt, doch tot ons leedwezen kon van overheidswege geen toestemming worden verkregen in een instantiehuis in dit centrum een propaganda-avond te organiseren. Waarom wij in ons voornemen, meerdere kampen te bezoeken, niet zijn geslaagd, vindt zijn oorzaak in het gemis aan medewerking van de plaatselijke autoriteiten en de weinig liquide middelen die ons ten dienste stonden.

CONTACTEN.

Naast deze bezoeken werd met gelijkgezinde verenigingen contact opgenomen ten behoeve van een effectieve en meer intensieve samenwerking. Volledigheidshalve moge hierbij worden opgemerkt, dat voor een levendig en harmonieus contact met het Verenigingsbestuur vijfmaal een reis naar den Haag werd ondernomen, terwijl tijdens de voorbereidende werkzaamheden voor de oprichting van de Afdeling de Tweede Kamerzitting inzake het Indië-beleid werd bijgewoond.

FINANCIËN.

Niettegenstaande het uiterst zuinige beheer der geldmiddelen, zijn wij er nog niet in geslaagd evenwicht tussen inkomsten en uitgaven te bewerkstelligen, hebgeen te wijten is aan de onvermijdelijke uitgaven zoals die t.b.v. zaalhuur, papier en porti. In dit verband past zeker de mededeling dat elke gift dankbaar zal worden aanvaard.

PROPAGANDA.

Het in de voorgaande passage omschreven beeld van de kaspositie moge U duidelijk maken, dat wij niet in staat waren te komen tot een effectieve propaganda, wat zeer te betreuren is, aangezien dit middel van zeer veel gewicht is in onze strijd. Desondanks hebben we toch nog een 6000-tal pamfletten kunnen verspreiden, in drie uitgaven van verschillende inhoud toepasselijk op het toenmalig recente gebeuren.

LEZINGEN OP CONTACTAVONDEN.

Op de ondervolgende data werden de daarachter vermelde lezingen gehouden:

9. Augustus	Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruijn	De gebeurtenissen op Korea en haar invloed op Nieuw-Guinea en de Grote Oost.
-------------	------------------------------------	--

23 Augustus

- 23 Augustus Dr. W.K.H. Feuilletau De Gebeurtenissen op Korea en
de Bruijn haar invloed op Nieuw-Guinea en
de Grote Oost. (vervolg)
- 6 September id. Ontwikkelingsgeschiedenis van
Nieuw-Guinea. Lichtbeelden over
exploratiedetachementen en Papua-
typen.
- 20 September Mevr. S. Matthes-Cor- Ontwikkelingsgeschiedenis van de
nelius. G.N.A. in het voormalige Ned.-Indië
4. October Dr. W.K.H. Feuilletau Het communisme in het voormalig
de Bruijn. Ned-Indië.
- 18 October id. Is het Afrikaans grondnotenplan
geschikt voor toepassing op Nieuw-
Guinea?
- 1 November Dr. W.A. Veenhoven Neerlands toekomst.
- 15 November Hr. F.H. Krijfsman Hoe kan Nieuw-Guinea Nederlands
blijven ?
- 29 November Hr. F. Rijken Rapp Hoe zal de toekomstige status van
Nieuw-Guinea zijn ?

In de maand December werden met het oog op de vele feestdagen geen contact-avonden gehouden.

Onderwerp : G(roter) N(ederland) A(ctie).
Leden-bijeenkomst.

30 JAN. 1951

ACD/102083

OF KAART
ACD 40
DA 24-2-51
PAR 1

6.173.3
05.12

u'da

Schutblad in overnag

Kort verslag van de bijeenkomst van de Groter Nederland Actie afdeling Amsterdam, gehouden op Woensdag 24 Januari 1951 te ca. 20.00 uur in de kleine zaal van het Minerva Paviljoen te Amsterdam.

Voor deze bijeenkomst werden aan de leden gestencilde uitnodigingen over de post toegezonden.

De aangekondigde spreker was Dr. W.K.H. FEUILLETAU DE BRUIN, algemeen leider van de G.N.A. te 's Gravenhage.

Aanwezig waren ca. 40 personen.

Van de causerie van FEUILLETAU DE BRUIN worden de volgende punten ter kennis gebracht.

- I. Het werk van de G.N.A. in Nederland heeft succes gehad; de soevereiniteit van Nieuw Guinea zal niet worden overgedragen.
- II. FEUILLETAU DE BRUIN gaf de waarschuwing om in April 1951 niet in Indonesië te zijn, daar in die maand de opstand van de linkse elementen zal plaats vinden, tenzij de "MASJOEMI" of de "DARUL ISLAM" eerder toeslaan.
Twee factoren zullen een communistische opstand gunstig beïnvloeden nl. ten 1ste de kentering, welke op een effen zee het overladen van gesmokkelde wapens in prauwen mogelijk zal maken; ten 2e is het de oogst-tijd, de bevolking is hongerig en geneigd tot opstand.
- III. Het bericht van de Ambonese opstand te Djakarta noemde FEUILLETAU DE BRUIN vuil spel. Hier was sprake van een vals rapport aan 's Jacob. Als beloning voor dit valse rapport zou Generaal-majoor Scheffelaar bevorderd worden tot generaal en over kunnen stappen naar de Koninklijke Landmacht samen met de slappe Buurman van Vreden.
De opvolger van Scheffelaar, kolonel van Santen, zou volgens FEUILLETAU DE BRUIN geweigerd hebben de leiding over te nemen, wanneer hij niet op de T.N.I. mocht schieten als deze de Ambonezen aanviel. Wanneer het vorenstaande ernstig gaat uitlekken, kan het voor de regering en voor 's Jacob nog zeer onprettige gevolgen hebben.
- IV. DE KADT en SCHERMERHORN werden door FEUILLETAU DE BRUIN "Crypto-communisten" genoemd.
Koos VORRINK noemde FEUILLETAU DE BRUIN een landverrader, naar aanleiding van diens houding in de Duitse bezettings tijd.

Overigens leverde het betoog van FEUILLETAU DE BRUIN geen nieuwe gezichtspunten op.

De bijeenkomst eindigde te ca. 23.30 uur. Einde.

No. 131

V. 3.

de heer

RECTIFICATIE

$\frac{6.614}{65.11}$

$\frac{6.173.3}{65.11}$

Verbinding: No.12

101894

27 Januari 1951.

Doss.no.164/20

30 JAN. 1951

Onderwerp: Verslag openbare vergadering G.N.A.

Co 101894

ACD/102096

Hierbij wordt medegedeeld, dat in het verslag d.d. 22 Januari 1951, Doss.no.164/20, betreffende de openbare vergadering van de G.N.A. abusievelijk is vermeld Dr A.A.G.FEUILLETAU DE BRUYN. Dit moet zijn Dr W.K.H. FEUILLETAU DE BRUYN (bij Uw dienst bekend). (einde)

Schutblad van de

[Handwritten mark]

C

RAPPORT VAN KB

Voor CAW I

No. 4359

Betr.: AFD. AMSTERDAM DER G.N.A.

Typ.: B.

6.123.3
11.122.3
10 MRT 1952
ACD/132824

Stukblad in nummer 1 d
JN

Een medewerker diende het volgende rapport in:

De G.N.A. (Groter Nederland Actie) afd. Amsterdam, heeft opgehouden te bestaan. Deze onderafdeling telde plus minus 80 leden. Voorzitter was: Hr. HEYMAN, ex-luitenant I.V.G. van het voormalige K.N.I.L. Iedere maand werd in het Minerva-Paviljoen te Amsterdam een bijeenkomst gehouden voor leden en genodigden. Als spreker trad op Dr. FEUILLETAU DE BRUYN, Voorzitter van het Hoofdbestuur der G.N.A. te Den Haag. Ook werden er films vertoond over Nieuw Guinea.

De animo der leden verliep, daar naar de mening der meeste leden deze vereniging niet de nodige dash had ter verkrijging van vrije toegang tot Nieuw-Guinea voor de hier te lande wonende Indische mensen. Naar de mening der leden gebruikte bovengenoemde spreker de G.N.A. ~~alleen als middel om in de~~ Kamer zitting te kunnen hebben.

VRIJ VOOR ACTIE

KB, 7 Maart 1952

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (Slechts bij definitieve opberging invullend)
 O M A F G E D A A N

CO 1334/63 - 06 1249

[Handwritten signature]

09 1249

Oh. re. stuk

Afd./Sect. B VII Dat. 15-4-52 Par. Ans.

Achtereenvolgens aan:

[Handwritten initials]

Acht comb. 1/5/52

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw voor
Adm afdeling

[Handwritten mark]

H.ACD, namens deze

Dat: 14/3/52 *[Handwritten initials]*

ACD/4e

Dat. 29/5/52

[Handwritten initials]

Afd	Sectie	BEHANDELING	Afz/Par	Dat.
<i>[Handwritten initials]</i>	<i>[Handwritten initials]</i>		<i>[Handwritten initials]</i>	<u>14/3</u>
<i>[Handwritten initials]</i>	<u>B VII</u>		<i>[Handwritten initials]</i>	<u>14/3</u>
<u>B</u>		<u>A.K.</u>	<i>[Handwritten initials]</i>	<u>2/4/52</u>
<u>B</u>		<u>B VII</u>	<i>[Handwritten initials]</i>	<u>9/4/52</u>
<u>3/4 B III</u>		<u>Bezoek vermarkt in dagrapport</u>	<i>[Handwritten initials]</i>	<u>15-4-52</u>
<u>ACD</u>		<u>Volgens mij zou B verantw. zijn voor de admin. afd., aangezien het behaft aan organisatie.</u>	<i>[Handwritten initials]</i>	<u>28/4/52</u>
			<u>B VII</u>	<u>25-4</u>

RAPPORT VAN KB

AAN CAW I

No.: 4359

Betr.: AFD. AMSTERDAM DER G.N.A.

Typ. D.

6.1/3.3
~~0/1223~~
13 MRT 1952
ACD/1334/65

Een medewerker diende het volgende rapport in.

De G.N.A. (Groter Nederland Actie) afd. Amsterdam, heeft opgehouden te bestaan. Deze onderafdeling telde plus minus 80 leden.

Voorzitter was: Hr. Heyman, ex-luitenant I.V.G. van het voormalige K.N.I.L.

Iedere maand werd in het Minerva-Paviljoen te Amsterdam een bijeenkomst gehouden voor leden en genodigden.

Als spreker trad op Dr. Feuilleateau de Bruyn, Voorzitter van het Hoofdbestuur der G.N.A. te Den Haag.

Ook werden er films vertoond over Nieuw Guinea.

De animo der leden verliep, daar naar de mening der meeste leden, deze vereniging niet de nodige dash had ter verkrijging van vrije toegang tot Nieuw Guinea voor de hier te lande wonende Indische mensen. Naar de mening der leden gebruikte bovengenoemde spreker de G.N.A. alleen als middel om in de Kamer zitting te kunnen hebben.

als aanvulling
vermeldt
o.k. x

KB, 13 Maart 1952

VRIJ VOOR ACTIE